

HATE INTO ACTION
TRACKERS

Ένα έργο που έχει σχεδιαστεί για να
προωθήσει την ενεργό συμμετοχή των
πολιτών και να καταπολεμήσει
τη ρητορική μίσους σε ευρωπαϊκές πόλεις

Εγχειρίδιο

Ένα έργο από:

Με την υποστήριξη:

**Co-funded by
the European Union**

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανakλούν απαραίτητα αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο ΕΑΕΑ μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για αυτές.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Διευκρινίσεις

Το Web 3.0 και η προσέγγιση των ορθών πρακτικών — σ. 4

Εισαγωγή

Πρόλογος: Οι Hate Trackers σε δράση — σ. 7

Η πορεία του ΗΤΙΑ και η συλλογή — σ. 9

Διακρατικές μεθοδολογικές σημειώσεις — σ. 14

Εθνικές ορθές πρακτικές

Κύπρος - Κέντρο Πολιτικής CRC «Hope For Children» — σ. 22

Τσεχία - Youth Included — σ. 29

Ιταλία - C.I.F.A. ETS — σ. 36

Ελλάδα - Ελληνική Συμμετοχή Νέων — σ. 44

Ουγγαρία - Ίδρυμα Croma — σ. 51

Λιθουανία - Ινστιτούτο ΑΥ — σ. 59

Ισπανία - RINOVA — σ. 67

Βιβλιογραφία

Πηγές, βιβλιογραφία και ευχαριστίες — σ. 75

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

Ο ρόλος των ψηφιακών τεχνολογιών και του Web 3.0.

Το Hate Trackers Into Action, το ευρωπαϊκό έργο που δημιούργησε αυτό το Εγχειρίδιο, βασίζεται σε μια συγκεκριμένη πεποίθηση: οι καινοτόμες και ψηφιακές τεχνολογίες δεν αποτελούν απλώς ένα συμπλήρωμα στο έργο κατά της ρητορικής μίσους, αλλά μια θεμελιώδη προϋπόθεση για τη σταθερότητα και τη βιωσιμότητά του. Καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, οι εταίροι έχουν επενδύσει σε εργαλεία που επιτρέπουν στους νέους ακτιβιστές να τεκμηριώνουν, να αρχειοθετούν και να αντιμετωπίζουν το μισαλλόδοξο περιεχόμενο με την ίδια ταχύτητα με την οποία αυτό κυκλοφορεί στο διαδίκτυο, και να το κάνουν αυτό στο πλαίσιο μιας κοινής ευρωπαϊκής υποδομής και όχι εντός των ιδιόκτητων αρχιτεκτονικών μεμονωμένων πλατφορμών.

Για τον λόγο αυτό, στις σελίδες αυτές δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο **Web 3.0**. Σε όλο το βιβλίο, ο όρος αναφέρεται συγκεκριμένα στην εφαρμογή HateTrackers που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου: ένα αποκεντρωμένο διαδικτυακό περιβάλλον, προσβάσιμο μέσω ενός πορτοφολιού MetaMask, στο οποίο οι νέοι ακτιβιστές μπορούσαν να συλλέγουν, να κατηγοριοποιούν και να απαντούν σε περιπτώσεις ρητορικής μίσους που συναντούσαν σε δημόσιες πλατφόρμες. Η επιλογή αυτής της αρχιτεκτονικής ήταν σκόπιμη: επέτρεψε στις συνεργαζόμενες οργανώσεις να διατηρήσουν ένα κοινό αρχείο αποδεικτικών στοιχείων χωρίς να το εμπιστευτούν σε κανέναν ιδιοκτήτη πλατφόρμας, και έδωσε στους νέους ακτιβιστές άμεση εμπειρία ενός ψηφιακού περιβάλλοντος που, στην αρχή του έργου, απουσίαζε σε μεγάλο βαθμό από τα ευρωπαϊκά σχολικά προγράμματα σπουδών.

Η πεποίθηση που στηρίζει αυτή την επιλογή είναι ότι ένας ακτιβισμός αρκετά σταθερός ώστε να διαρκέσει δεν μπορεί να είναι απλώς δηλωτικός. Πρέπει να βασίζεται σε τεχνικές υποδομές που οι ίδιοι οι ακτιβιστές μπορούν να χρησιμοποιούν, να κατανοούν και να διαχειρίζονται με την πάροδο του χρόνου, καθώς και σε μια κουλτούρα στην οποία οι νέοι δεν είναι το κοινό εκστρατειών ευαισθητοποίησης που σχεδιάζονται αλλού, αλλά οι ίδιοι οι αρχιτέκτονες της ίδιας της αντίδρασης.

Τι εννοούμε με τον όρο «Καλές Πρακτικές».

Με τον όρο **«καλή πρακτική»**, στην παρούσα έκδοση, η συντακτική ομάδα εννοεί μια δραστηριότητα που δοκιμάστηκε στην πράξη από μία από τις επτά εθνικές ομάδες κατά τη διάρκεια του έργου, την οποία οι ίδιοι οι εταίροι θεώρησαν ιδιαίτερα σημαντική και διδακτική, και η οποία φαίνεται να μπορεί να μεταφερθεί σε άλλα ευρωπαϊκά πλαίσια ως δομικό στοιχείο ενός μοντέλου Hate Trackers που μπορεί να εξαχθεί. Το κριτήριο για τη συμπερίληψη δεν είναι, επομένως, ούτε η δημοτικότητα ούτε η κλίμακα, αλλά η μεθοδολογική σαφήνεια: μια καλή πρακτική είναι μια δραστηριότητα που ένας άλλος οργανισμός, σε άλλη χώρα, θα μπορούσε να διαβάσει και να αναπαράγει με περιορισμένες προσαρμογές.

Κάθε μία από τις πρακτικές που ακολουθούν επιλέχθηκε επειδή οι εμπλεκόμενοι εταίροι μπόρεσαν να περιγράψουν όχι μόνο τι έκαναν, αλλά και γιατί λειτούργησε, καθώς και τι θα βελτίωναν την επόμενη φορά. Διαβάζοντας τα επτά εθνικά κεφάλαια σε διάλογο μεταξύ τους, σκιαγραφείται ένα συνεκτικό και εξαγωγίμο μοντέλο ακτιβισμού κατά της ρητορικής μίσους, τόσο στο διαδίκτυο όσο και εκτός αυτού, στο οποίο το ψηφιακό και το ενσώματο, το τυπικό και το δημιουργικό, το μητροπολιτικό και το εδαφικό αλληλοενισχύονται αντί να ανταγωνίζονται.

Πέντε συμπληρωματικές μεθοδολογικές οικογένειες.

Πέντε συμπληρωματικές μεθοδολογικές ομάδες, που προέρχονται από τις επτά εθνικές εμπειρίες, επαναλαμβάνονται στα κεφάλαια που ακολουθούν. Η πρώτη είναι η **σχολική παιδαγωγική**, την οποία χρησιμοποίησαν οι Ιταλοί, Ούγγροι και Έλληνες εταίροι μέσω του Θεάτρου Φόρουμ, της Πυραμίδας του Μίσους, του «Compass Identity Molecule» και συναφών εργαλείων. Η δεύτερη είναι η **παραγωγή μέσων**: το σχολικό ραδιόφωνο στο Τορίνο, οι μικροταινίες και τα Reels στην Τσεχική Δημοκρατία, τα βίντεο ευαισθητοποίησης στη Λιθουανία, τα podcasts υπό την καθοδήγηση νέων στην Κύπρο και την Ισπανία. Η τρίτη είναι η **δημιουργική και ενσώματη εργασία**: εργαστήρια κεραμικής στο Βίλνιους, η συναυλία NOHATE στην Πράγα, η περιήγηση στην τέχνη του δρόμου στη Μάλαγα. Η τέταρτη είναι η **συλλογή ψηφιακών αποδεικτικών στοιχείων** μέσω της εφαρμογής HateTrackers Web 3.0, η οποία χρησιμοποιείται ιδιαίτερα εντατικά στα κεφάλαια για την Ιταλία, την Ουγγαρία και την Ισπανία. Η πέμπτη είναι η **χαρτογράφηση της κοινότητας** στο Huelin, το Βίλνιους, την Αθήνα, τη Λευκωσία και το Nagyharsany.

Μια πρόσκληση στο ευρωπαϊκό δίκτυο.

Ένα ενθαρρυντικό συμπέρασμα του ΗΤΙΑ είναι ότι οι εταίροι δεν χρειάστηκε να δημιουργήσουν νέες υποδομές για να επιτελέσουν ουσιαστικό έργο. Το Radio Einaudi στο Τορίνο, το Polo Digital στη Μάλαγα, το Φεστιβάλ Ordogkatlan στο Nagyhasany, το Makes Sense Studio στο Βίλνιους, το Πανεπιστήμιο της Λευκωσίας και ένας μικρός αριθμός ΜΚΟ στις επτά χώρες υπήρχαν ήδη όταν ξεκίνησε το ΗΤΙΑ, και το έργο έδειξε πώς να τις κινητοποιήσει παραγωγικά. Τα καλά νέα για τους οργανισμούς σε όλη την Ευρώπη είναι ότι τα δομικά στοιχεία υπάρχουν ήδη στις περισσότερες πόλεις. Η συμβολή του ΗΤΙΑ είναι η μεθοδολογία που τα ενώνει και η ψηφιακή υποδομή που επιτρέπει στο έργο που προκύπτει να μοιράζεται, να διατηρείται και να βελτιώνεται με την πάροδο του χρόνου.

Τα επτά εθνικά κεφάλαια που ακολουθούν έχουν συνταχθεί έτσι ώστε κάθε οργάνωση νεολαίας, σχολείο ή τοπική διοίκηση να μπορεί να εντοπίσει μια μεθοδολογία και να την προσαρμόσει στο δικό της τοπικό πλαίσιο. Κάθε κεφάλαιο ξεκινά με μια σύντομη εισαγωγή και ένα χρονοδιάγραμμα δραστηριοτήτων, αναπτύσσει μια σειρά καλών πρακτικών σε συνεχή αφηγηματική μορφή, κλείνει με μια διατομεακή ανασκόπηση και περιλαμβάνει μια ενότητα με τις άμεσες μαρτυρίες των συμμετεχόντων. Ο τόμος μπορεί να διαβαστεί διαδοχικά ή να χρησιμοποιηθεί ως κατάλογος αναφοράς.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συλλογή που κρατάτε στα χέρια σας είναι το αποτέλεσμα της συλλογικής εργασίας και των βιωματικών εμπειριών νέων ακτιβιστών και επτά οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών από την Τσεχία, την Κύπρο, την Ελλάδα, την Ιταλία, τη Λιθουανία, την Ισπανία και την Ουγγαρία. Δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του HateTrackers Into Action — ενός έργου που έχει σχεδιαστεί για να προωθήσει την κοινωνική συμμετοχή και να καταπολεμήσει τη ρητορική μίσους σε ευρωπαϊκές πόλεις. Αντί να παρουσιάζει μόνο θεωρητικά πλαίσια, αυτή η συλλογή καταγράφει πραγματικές ιστορίες και συγκεκριμένες δράσεις που πραγματοποίησαν νέοι κατά τη διάρκεια του έργου, προσφέροντας αυθεντικές εμπειρίες που πιστεύουμε ότι θα εμπνεύσουν και θα καθοδηγήσουν τους ακτιβιστές του αύριο.

Ο κύριος στόχος του HateTrackers Into Action είναι η καταπολέμηση του ρατσισμού και των διακρίσεων μέσω της πρόληψης και της αντιμετώπισης της ρητορικής μίσους τόσο στο διαδίκτυο όσο και στον πραγματικό κόσμο. Το πρόγραμμα παρέχει στους νέους, στις οργανώσεις νεολαίας και στις επιτροπές πολιτών τις γνώσεις, τα εργαλεία και τις δεξιότητες που απαιτούνται για τον εντοπισμό, την ανάλυση και την αποτελεσματική αντιμετώπιση εκφράσεων μίσους που υπονομεύουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την ισότητα. Κυρίως, η πρωτοβουλία αυτή αναγνωρίζει ότι η ρητορική μίσους δεν αποτελεί φυσιολογικό χαρακτηριστικό του ευρωπαϊκού πολιτικού και κοινωνικού διαλόγου, αλλά μάλλον ένα διαρθρωτικό πολιτικό πρόβλημα που απαιτεί επείγουσα προσοχή από όλους τους πολίτες. Πιστεύουμε ακράδαντα ότι η καταπολέμηση της ρητορικής μίσους απαιτεί κινητοποίηση σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας

— από μεμονωμένους ακτιβιστές έως θεσμικά όργανα — και ότι κάθε πολίτης έχει να διαδραματίσει έναν ρόλο στην οικοδόμηση μιας πιο χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπης.

Η παρούσα συλλογή βασίζεται στο νομικό και πολιτικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ισότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα, και λειτουργεί σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στην Οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των προσώπων ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνικής καταγωγής (η «Οδηγία για τη φυλετική ισότητα») και στην Απόφαση-Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου. Και τα δύο νομικά κείμενα θεσπίζουν σαφή νομική υποχρέωση για τα κράτη μέλη της ΕΕ να προλαμβάνουν και να τιμωρούν πράξεις που υποκινούνται από το μίσος, διασφαλίζοντας ότι όλα τα άτομα απολαμβάνουν ίση προστασία ενώπιον του νόμου. Η συλλογή ευθυγραμμίζεται επίσης με

τους στόχους που περιγράφονται στο Σχέδιο Δράσης της ΕΕ κατά του Ρατσισμού 2020–2025 και στη Στρατηγική της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (2021–2024), τα οποία δίνουν έμφαση στην εκπαίδευση, τη συμμετοχή των νέων και την προώθηση κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς.

Η δομή αυτής της συλλογής αντανακλά την ποικιλομορφία των πλαισίων σε ολόκληρη την Ευρώπη, με κάθε ενότητα να παρουσιάζει ορθές πρακτικές που έχουν αναπτυχθεί από νέους ακτιβιστές στα αντίστοιχα εθνικά τους πλαίσια. Πιστεύουμε ότι η καταπολέμηση της ρητορικής μίσους απαιτεί βαθιά κατανόηση των κοινωνικών, πολιτισμικών και πολιτικών συνθηκών στις οποίες αναδύεται. Παρουσιάζοντας αυτές τις επτά εθνικές εμπειρίες και στρατηγικές που βασίζονται σε πραγματικές δράσεις, στοχεύουμε να αναδείξουμε την αξία των λύσεων που λαμβάνουν υπόψη το συγκεκριμένο πλαίσιο και βασίζονται στις τοπικές συνθήκες. Αν και κάθε πρακτική είναι συγκεκριμένη για τη δική της εθνική πραγματικότητα, οι μέθοδοι και οι προσεγγίσεις που παρουσιάζονται εδώ μπορούν εύκολα να προσαρμοστούν και να εφαρμοστούν σε άλλα περιβάλλοντα από ακτιβιστές, εκπαιδευτικούς και κοινότητες που είναι αφοσιωμένοι σε αυτό το ζωτικής σημασίας έργο.

Ελπίζουμε ότι αυτή η συλλογή θα αποτελέσει πηγή έμπνευσης και ένα συγκεκριμένο εργαλείο για όλους όσους έχουν δεσμευτεί να χτίσουν μια Ευρώπη όπου η διαφορετικότητα τιμάται, η ισότητα προασπίζεται και το μίσος δεν έχει θέση στην πολιτική και κοινωνική μας ζωή. Οι φωνές και οι δράσεις των νέων ακτιβιστών αντηχούν σε όλες αυτές τις σελίδες — ας τις χρησιμοποιήσετε ως οδηγό, ας μάθετε από τις εμπειρίες τους και ας ενταχθείτε στο κίνημα για την αλλαγή.

Δραστηριότητες Web 3.0 στο πλαίσιο του έργου «Hate Trackers Into Action»

Εισαγωγή

Το πρόγραμμα «Hate Trackers Into Action» (HTIA) έχει ως στόχο να δώσει τη δυνατότητα στους νέους σε όλη την Ευρώπη να αντιμετωπίσουν τη ρητορική μίσους μέσω δημιουργικών, στοχαστικών και τεχνολογικά καινοτόμων μεθόδων. Κεντρικός πυλώνας του προγράμματος αποτελεί η ενσωμάτωση εργαλείων Web 3.0, τα οποία προσφέρουν αποκεντρωμένες, διαφανείς και συμμετοχικές πλατφόρμες για τον ακτιβισμό. Η παρούσα έκθεση συνοψίζει τις δραστηριότητες Web 3.0 που υλοποίησαν οι εταίροι του προγράμματος, επισημαίνοντας τόσο την τεχνική υποδομή όσο και τον εκπαιδευτικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

Διαφορετικές προσεγγίσεις για μια κοινή αποστολή

Οι χώρες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα Hate Trackers Into Action προσέγγισαν το έργο της καταπολέμησης της ρητορικής μίσους μέσω του Web 3.0 με ιδιαίτερα διαφορετικούς τρόπους, που διαμορφώθηκαν από το τοπικό τους πλαίσιο, τις κουλτούρες των νέων και τους διαθέσιμους πόρους. Ενώ όλες οι ομάδες χρησιμοποίησαν τα βασικά ψηφιακά εργαλεία —το MetaMask και την πλατφόρμα HTIA— οι μέθοδοι συμμετοχής και οι προτεραιότητές τους διέφεραν, αντανakλώντας διαφορετικές αντιλήψεις για τον ακτιβισμό, τη δημιουργικότητα και την προσέγγιση της κοινότητας.

Στην Ουγγαρία, το Ίδρυμα Croma ηγήθηκε μιας διαδικασίας με βαθιές ρίζες στην τοπική κοινότητα, η οποία ενίσχυσε σταδιακά την ψηφιακή παιδεία και τον ακτιβισμό μεταξύ των νέων της υπαίθρου. Η προσέγγισή τους ήταν εξαιρετικά συμμετοχική και αναπτυξιακή, ξεκινώντας από την τεχνική εξοικείωση και εξελισσόμενη σε ένα μείγμα ψηφιακής δημοσιογραφίας, συναισθηματικής αναστοχασμού και δημιουργικής προσέγγισης του κοινού. Ο διαγωνισμός ζωγραφικής της ουγγρικής ομάδας και η συμμετοχή του κοινού στο Φεστιβάλ Ördögkatlan κατέδειξαν πώς ο ακτιβισμός μπορεί να είναι ταυτόχρονα εκφραστικός και χωρίς αποκλεισμούς, επεκτεινόμενος πέρα από τον ψηφιακό χώρο σε σχολεία, φεστιβάλ και τοπικές κοινότητες.

Αντίθετα, η ιταλική ομάδα ακολούθησε μια πιο «μέσων ενημέρωσης» και σατιρική πορεία. Η δραστηριότητά τους επικεντρώθηκε στη δημιουργία μιμίδων ως μορφή αντι-αφήγησης, χρησιμοποιώντας το χιούμορ και την ειρωνεία για να αμφισβητήσουν τη ρητορική μίσους. Ανεβάζοντας μιμίδια στην πλατφόρμα Web 3.0 και επιτρέποντας σε άλλους να ψηφίσουν για αυτά, εισήγαγαν ένα στοιχείο παιχνιδιού και αλληλεπίδρασης μεταξύ ομοτίμων στον ακτιβισμό. Αυτή η προσέγγιση τόνισε τη δύναμη της ψηφιακής κουλτούρας και της

οπτικής επικοινωνίας, ενώ παράλληλα προκάλεσε κριτική σκέψη σχετικά με την ηθική του χιούμορ και τη λεπτή γραμμή μεταξύ χλευασμού και βλάβης.

Εν τω μεταξύ, οι ομάδες της Λιθουανίας και της Ισπανίας επικεντρώθηκαν πιο άμεσα στην ψηφιακή τεκμηρίωση της ρητορικής μίσους. Η δραστηριότητα της Λιθουανίας είχε περισσότερο διερευνητικό χαρακτήρα, με τους συμμετέχοντες να δυσκολεύονται να κατανοήσουν την αφηρημένη φύση του Web 3.0 και να εκφράζουν την ανάγκη για σαφέστερες οδηγίες. Ωστόσο, η εμπειρία πυροδότησε σημαντικές συζητήσεις σχετικά με τον ρόλο της τεχνολογίας στον ακτιβισμό. Η ισπανική ομάδα, από την άλλη πλευρά, χρησιμοποίησε την πλατφόρμα για να μοιραστεί ισχυρές ιστορίες από την πραγματική ζωή — από ξενοφοβικές επιθέσεις έως διαδικτυακή παρενόχληση και δημόσια αλληλεγγύη. Οι σκέψεις τους αποκάλυψαν μια βαθιά συναισθηματική εμπλοκή με το υλικό και μια αυξανόμενη συνειδητοποίηση της συστημικής φύσης του διαδικτυακού μίσους. Επίσης, υπογράμμισαν τη σημασία των ασφαλών ψηφιακών χώρων και το δυναμικό του ανώνυμου ακτιβισμού.

Συνολικά, αυτές οι ποικίλες προσεγγίσεις καταδεικνύουν τον πλούτο του ακτιβισμού που οδηγείται από νέους σε όλη την Ευρώπη. Είτε μέσω της τέχνης, της σάτιρας, της αφήγησης ιστοριών είτε μέσω τεχνικών πειραματισμών, κάθε ομάδα βρήκε τον δικό της τρόπο να αντιμετωπίσει την πρόκληση της ρητορικής μίσους. Το έργο όχι μόνο ενίσχυσε τις ψηφιακές δεξιότητες, αλλά καλλιέργησε επίσης την ενσυναίσθηση, την κριτική σκέψη και ένα κοινό αίσθημα σκοπού μεταξύ των νέων που είναι αποφασισμένοι να κάνουν τους διαδικτυακούς χώρους πιο δίκαιους και χωρίς αποκλεισμούς.

Υποδομή Web 3.0: Η εφαρμογή HateTrackers

Στο επίκεντρο της ψηφιακής καινοτομίας του έργου βρίσκεται το HateTrackers Dapp — μια αποκεντρωμένη εφαρμογή που έχει δημιουργηθεί πάνω στην αλυσίδα μπλοκ Ethereum. Αυτό το Dapp αξιοποιεί έξυπνα συμβόλαια και αποκεντρωμένα συστήματα αποθήκευσης (όπως τα IPFS και SWARM) για να δημιουργήσει ένα ασφαλές, διαφανές και συμμετοχικό περιβάλλον για τον ακτιβισμό των νέων.

Βασικά χαρακτηριστικά της εφαρμογής Dapp:

- Σύνδεση μέσω πορτοφολιού με επεκτάσεις προγράμματος περιήγησης όπως το Metamask ή το Rabby, που συνδέουν τις κοινωνικές ταυτότητες των χρηστών με διευθύνσεις πορτοφολιού blockchain.
- Έλεγχος πρόσβασης βασισμένος σε NFT, όπου μόνο οι ακτιβιστές του HateTrackers με ένα μοναδικό σήμα NFT μπορούν να αλληλεπιδρούν με την πλατφόρμα.
- Πίνακας κατάταξης «Memorable Comments», που παρουσιάζει δημιουργικές, επικοδομητικές απαντήσεις σε ρητορική μίσους.

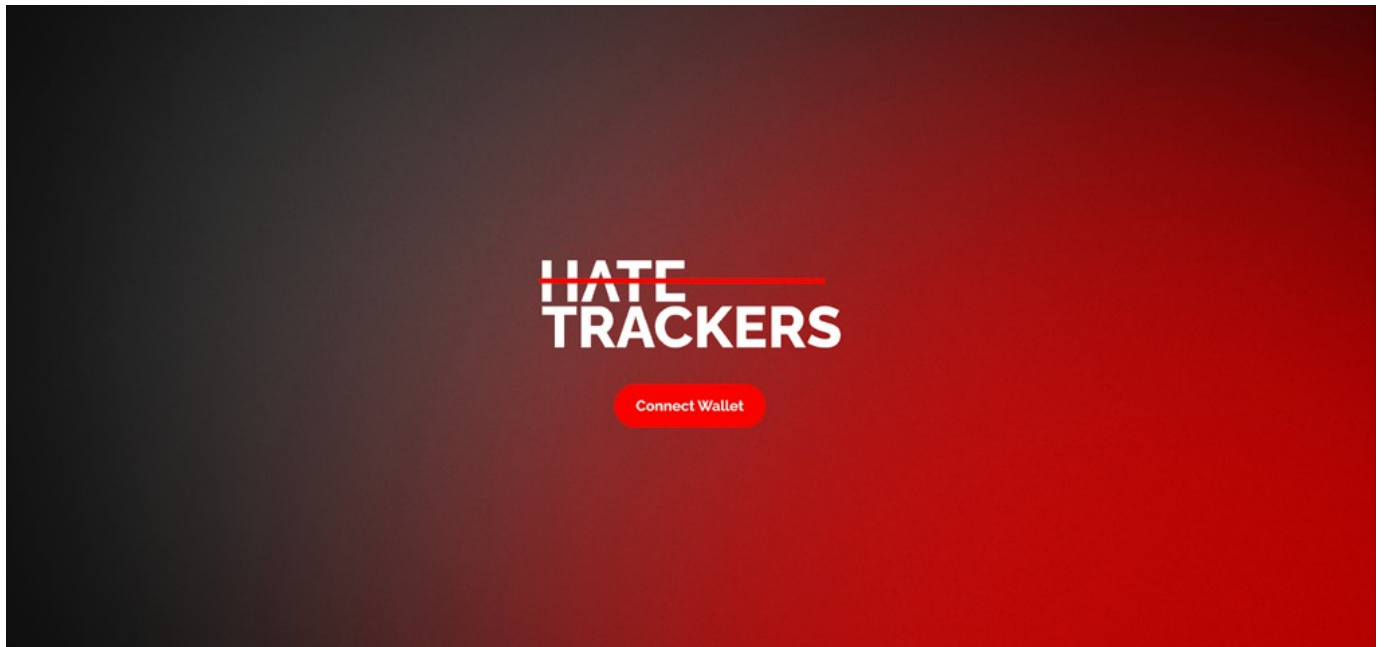
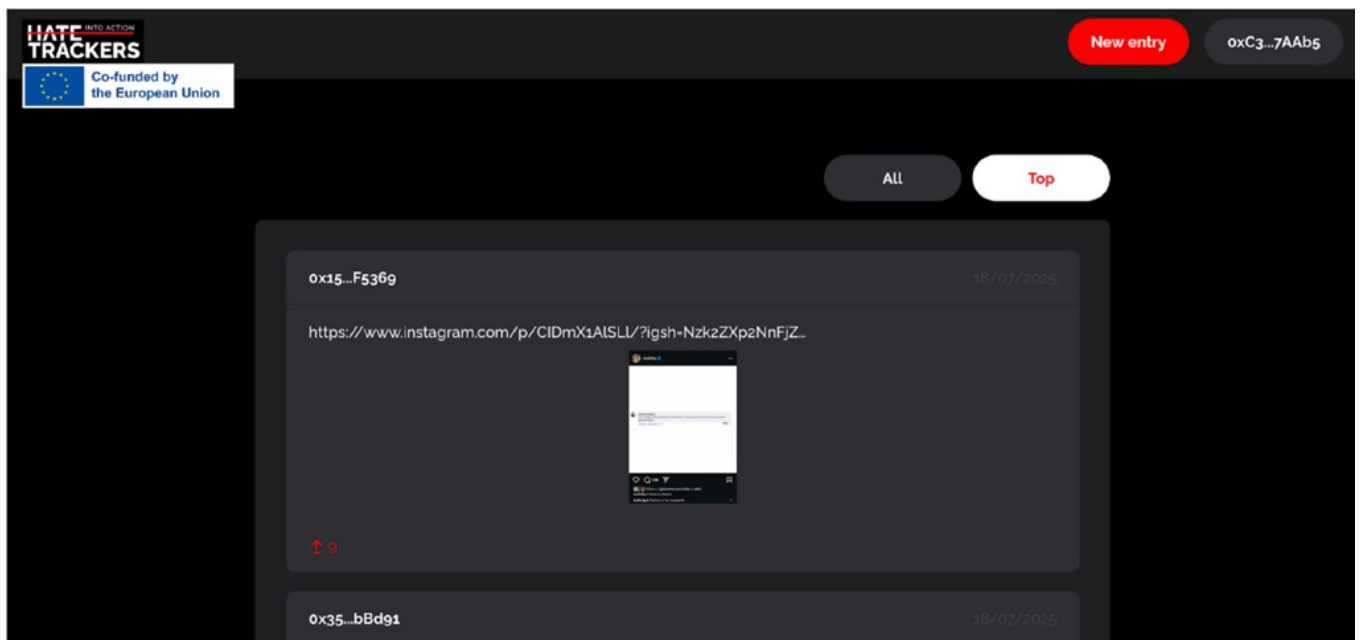
Οι χρήστες μπορούν:

- Να βλέπουν και να ψηφίζουν αναρτήσεις
- Να ανεβάζουν τις δικές τους απαντήσεις
- Παρακολούθηση δημοτικότητας και αλληλεπίδρασης

Σύνδεσμος της εφαρμογής:

<https://app.hate-trackers.com/dashboard>

Στιγμιότυπα από την εφαρμογή

HATE

INTO ACTION

TRACKERS

 Co-funded by
the European Union

0xC3...7AAb5

CREATE A NEW ENTRY

Add a youtube link below and a proper handle to create a new entry.

LINK*

Paste your link

IMG*

Upload a photo of your video

Confirm

0x19...2AD7b

18/07/2025

https://www.insta...

 [redacted] 7 sett

Importi il terzo mondo, diventi il terzo mondo...

8629

Rispondi

 [redacted] 2 s

Come se non si fossero mai visti degli italiani molestare delle ragazze. È solo perché sono Nordafricani che vi da più fastidio del dovuto

0x35...bBd91

18/07/2025

https://www.insta...

 [redacted]

Post interessante ma, non m'interessano «hai il cuore di plastica» non hai il cuore di adamca tocca l'orlo» e non ti puoi riprendere «sei quella che con poco pane fa un figlio di magnotta» sento il tuo feto da quando «reggi» scimmionchi alla tua bocca «mollati» e hai le ciurme sul torace» nella

Repostato

app.hate-trackers.com

0xCA...3c6E6

07/04/2025

https://www.fac...

 [redacted]

Εσσει ο κονναφης τρανς αρφός;;

2d Like Reply

4

app.hate-trackers.com

0xCA...3c6E6

07/04/2025

https://vm.tikto...

 [redacted]

Kala ekane o papous...Kai mhn lete mlkies to zeugari einai antras guneka..Kai Oxi antras me antra

01-31 Reply

12

Εκπαιδευτικοί στρατηγικοί στόχοι

Διδάξτε στους ακτιβιστές τα βασικά του Web3 και της αποκέντρωσης του διαδικτύου μέσω διαδικτυακής και δια ζώσης εκπαίδευσης.

Παροχή οδηγιών ασφάλειας για τη χρήση εργαλείων Web3.

Να καταστεί δυνατή η αυτο-κυρίαρχη συντονισμένη δράση μεταξύ των ακτιβιστών για την ανταλλαγή αποδεικτικών στοιχείων ρητορικής μίσους και στρατηγικών αντιμετώπισής της.

Να μετατρέψουμε τον ακτιβισμό σε παιχνίδι μέσω ενός συστήματος διαγωνισμών που επιβραβεύει τη θετική συμμετοχή.

Αυτή η υποδομή αναπτύχθηκε μέσω μιας συνεργασίας μεταξύ της SpaghettiETH Impact και της C.I.F.A. ETS, με συνεχή καθοδήγηση, τεχνική υποστήριξη και υποστήριξη για τη δημιουργία κοινής επωνυμίας.

Εφαρμογή σε χώρες-εταίρους

Κύπρος - Ελπίδα για τα Παιδιά

Στην Κύπρο, η ομάδα του SGYG πραγματοποίησε δύο σημαντικές διαδικτυακές δραστηριότητες στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Hate Trackers Into Action», οι οποίες επικεντρώθηκαν στη χρήση της πλατφόρμας Web 3.0 για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο. Τις εν λόγω συνεδρίες συντόνισε το μέλος της ομάδας που ειδικεύεται στην πληροφορική, το οποίο διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών και βαθιά γνώση των εργαλείων του Web 3.0. Η ηγετική του ικανότητα και η τεχνική του εμπειρογνωμοσύνη διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των δραστηριοτήτων και στη διασφάλιση της επιτυχίας τους.

Η πρώτη δραστηριότητα, που πραγματοποιήθηκε στις 7 Απριλίου 2025, συγκέντρωσε επτά μέλη της SGYG, τα οποία συνεργάστηκαν για να εντοπίσουν πραγματικά παραδείγματα ρητορικής μίσους που είχαν αναρτηθεί στο διαδίκτυο. Αντί να αντιμετωπίσουν αυτά τα σχόλια με εχθρότητα, η ομάδα συνέταξε προσεκτικές και σεβαστές απαντήσεις και τις δημοσίευσε μέσω της πλατφόρμας Web 3.0. Ο στόχος ήταν να δείξει πώς η ενσυναίσθηση και η ήρεμη επικοινωνία μπορούν να αποτελέσουν ισχυρά εργαλεία απέναντι στην αρνητικότητα στο διαδίκτυο. Αυτή η προσέγγιση δεν απευθύνθηκε μόνο στους άμεσους συμμετέχοντες, αλλά προσέλκυσε και ένα ευρύτερο διαδικτυακό κοινό, πυροδοτώντας τον προβληματισμό και τον διάλογο σχετικά με την υπεύθυνη ψηφιακή συμπεριφορά. Η δεύτερη δραστηριότητα, που πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως στις 25 Απριλίου 2025, επέκτεινε αυτή την προσέγγιση. Ο Μάριος και η ομάδα του SGYG Κύπρου έψαξαν συστηματικά για ρητορική μίσους σε πλατφόρμες όπως το Instagram, το Facebook και το TikTok. Για άλλη μια φορά, απάντησαν με προσοχή και ψυχραιμία, ανεβάζοντας τις αλληλεπιδράσεις τους στην πλατφόρμα Web 3.0 ώστε να χρησιμεύσουν ως παραδείγματα για άλλους ακτιβιστές. Αυτή η συνεδρία δημιούργησε επίσης έναν ασφαλή και ανοιχτό χώρο για τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις προσωπικές τους εμπειρίες και να συζητήσουν τις συναισθηματικές προκλήσεις που συνεπάγεται η ενασχόληση με περιεχόμενο μίσους. Πολλοί αναλογίστηκαν τη σημασία του να παραμένει κανείς ψύχραιμος και σεβαστικός,

ακόμη και όταν έρχονταν αντιμέτωποι με υλικό που προκαλούσε έντονη αναστάτωση. Και οι δύο δραστηριότητες ανέδειξαν το συναισθηματικό κόστος που μπορεί να έχει το μίσος στο διαδίκτυο, αλλά επίσης κατέδειξαν τη δύναμη της επιλογής της ενσυναίσθησης έναντι του θυμού. Οι συμμετέχοντες αναγνώρισαν ότι, αν και μπορεί να μην αλλάξουν τη νοοτροπία όσων διαδίδουν μίσος, οι ενέργειές τους θα μπορούσαν να επηρεάσουν τους παρευρισκόμενους και να εμπνεύσουν άλλους να υιοθετήσουν πιο σεβαστές συνήθειες επικοινωνίας. Οι συνεδρίες υπογράμμισαν τη σημασία της συναισθηματικής ανθεκτικότητας και υποδήλωσαν ότι μελλοντικές δραστηριότητες θα μπορούσαν να ωφεληθούν από πρόσθετη υποστήριξη σε αυτόν τον τομέα.

Συνολικά, η ομάδα της Κύπρου συνέβαλε ουσιαστικά στο έργο HTIA, δείχνοντας ότι ακόμη και μικρές, στοχαστικές ενέργειες μπορούν να έχουν πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα. Το έργο τους όχι μόνο αντιμετώπισε τη ρητορική μίσους σε πραγματικό χρόνο, αλλά ενέπνευσε και μια ευρύτερη κουλτούρα ψηφιακής ενσυναίσθησης και ακτιβισμού μεταξύ των νέων.

Τσεχία, Youth Included

Στην Πράγα, η ομάδα SGYG του Youth Included σχεδίασε τις δραστηριότητες «HateTrackers Into Action» με βάση τις βιωματικές εμπειρίες νέων με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Μεταξύ των συμμετεχόντων περιλαμβάνονταν τόσο νεοαφιχθέντες όσο και άτομα που ζούσαν στην Τσεχική Δημοκρατία εδώ και αρκετά χρόνια. Η ομάδα δημιούργησε έναν ασφαλή και χωρίς αποκλεισμούς χώρο στον Κοινοτικό Χώρο Atma, όπου οι συμμετέχοντες μπόρεσαν να εξερευνήσουν το θέμα της ρητορικής μίσους μέσω του διαλόγου, του στοχασμού και της ψηφιακής έκφρασης.

Οι δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν σε διάφορες συναντήσεις τον Οκτώβριο του 2025 και δομήθηκαν έτσι ώστε να προχωρούν από την προσωπική αφήγηση σε συλλογική κατανόηση και δράση. Οι συνεδρίες ξεκίνησαν με ανοιχτές ερωτήσεις όπως «Τι είναι η ρητορική μίσους;» και «Πώς την έχετε βιώσει στη χώρα καταγωγής σας ή εδώ στην Πράγα;». Αυτές οι ερωτήσεις πυροδότησαν βαθιές, συναισθηματικές συζητήσεις. Οι συμμετέχοντες μοιράστηκαν προσωπικές ιστορίες αποκλεισμού, διακρίσεων και παρεξηγήσεων, αναστοχάζοντας τον τρόπο με τον οποίο εκδηλώνεται η ρητορική μίσους σε διαφορετικά πολιτισμικά και κοινωνικά περιβάλλοντα — από σχολεία και δημόσιους χώρους έως διαδικτυακές πλατφόρμες.

Καθώς οι συναντήσεις προχωρούσαν, η ομάδα εμβάθυνε στις ψυχολογικές και κοινωνικές ρίζες της ρητορικής μίσους, συζητώντας πώς ο φόβος, τα στερεότυπα και η ανθρώπινη ανάγκη για ένταξη μπορούν μερικές φορές να οδηγήσουν σε συμπεριφορές αποκλεισμού ή επιθετικότητας. Εξέτασαν επίσης πώς τα μέσα ενημέρωσης και το κοινωνικό περιβάλλον μπορούν να κανονικοποιήσουν τέτοιου είδους επικοινωνία, συχνά χωρίς οι άνθρωποι να το συνειδητοποιούν. Αυτό το στάδιο της διαδικασίας βοήθησε τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν ότι η ρητορική μίσους δεν είναι απλώς θέμα λέξεων, αλλά μια

αντανάκλαση βαθύτερων κοινωνικών δυναμικών.

Ένα βασικό σημείο εστίασης των συνεδριών ήταν ο τρόπος αντίδρασης στη ρητορική μίσους, τόσο ως άμεσα θύματα όσο και ως μάρτυρες. Οι συμμετέχοντες αντάλλαξαν στρατηγικές για να εκφράζουν την άποψή τους, να προστατεύουν τη συναισθηματική τους ευημερία και να επιλέγουν πότε να εμπλακούν ή να αποσυρθούν. Οι συντονιστές παρουσίασαν απλά εργαλεία για τη ρύθμιση των συναισθημάτων και την επικοινωνία, ενδυναμώνοντας την ομάδα ώστε να παραμένει προσγειωμένη και σίγουρη σε δύσκολες καταστάσεις.

Το τελικό στάδιο της δραστηριότητας αφορούσε τη μετατροπή αυτών των σκέψεων σε ψηφιακή δράση. Οι συμμετέχοντες εγγράφηκαν στην πλατφόρμα Web 3.0 και μοιράστηκαν τις απόψεις τους μέσω σύντομων κειμένων, σχολίων και δημιουργικών εκφράσεων. Αυτό το βήμα τους επέτρεψε να εξασκηθούν στη συνειδητή ψηφιακή επικοινωνία, χρησιμοποιώντας τον διαδικτυακό χώρο για την προώθηση της ενσυναίσθησης, της ευαισθητοποίησης και της ένταξης.

Στη συλλογική ανασκόπηση, οι συμμετέχοντες εξέφρασαν πόσο μεταμορφωτική ήταν η εμπειρία. Σημείωσαν ότι η διαδικασία τους βοήθησε να κατανοήσουν τη ρητορική μίσους όχι μόνο ως κοινωνικό ζήτημα, αλλά και ως ένα βαθιά προσωπικό και συναισθηματικό ζήτημα. Πολλοί αισθάνθηκαν πιο ενδυναμωμένοι και υπεύθυνοι για τον τρόπο επικοινωνίας που ακολουθούν στο διαδίκτυο. Η υποστηρικτική ατμόσφαιρα της ομάδας τους επέτρεψε να επεξεργαστούν δύσκολα συναισθήματα και να ανακαλύψουν νέους τρόπους για να μετατρέψουν την αμηχανία σε σαφήνεια και συμπόνια.

Συνολικά, η συμβολή της Τσεχικής Δημοκρατίας στο έργο HTIA κατέδειξε ότι η καταπολέμηση της ρητορικής μίσους ξεκινά με την ακρόαση, τον προβληματισμό και τις καθημερινές επιλογές. Οι δραστηριότητες έδειξαν ότι ο ακτιβισμός δεν περιορίζεται στις δημόσιες εκστρατείες — ζει επίσης στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι μιλούν, ανταποκρίνονται και δημιουργούν χώρο για τους άλλους. Μέσω του κοινού διαλόγου και της δημιουργικής ψηφιακής πρακτικής, η ομάδα της Πράγας συνέβαλε στη δημιουργία ενός θεμελίου ενσυναίσθησης, ευαισθητοποίησης και ευθύνης — αξιών που είναι κεντρικές στην αποστολή του HateTrackers Into Action.

Ελλάδα — Συμμετοχή της Ελληνικής Νεολαίας

Στην Ελλάδα, η ομάδα του SGYG με έδρα την Αθήνα υλοποίησε μια ολοκληρωμένη και εξελισσόμενη σειρά δραστηριοτήτων που καθοδήγησε τους νέους ενήλικες στη διαδικασία κατανόησης, αντιμετώπισης και αντίδρασης στη ρητορική μίσους, τόσο στο διαδίκτυο όσο και εκτός διαδικτύου. Μέσα από ένα συνδυασμό δια ζώσης και διαδικτυακών συναντήσεων, η ομάδα διερεύνει το θέμα από πολλαπλές οπτικές γωνίες — θεωρητική, συναισθηματική, ηθική και πρακτική — ενώ παράλληλα ανέπτυξε σταδιακά τις δεξιότητές της στον ψηφιακό ακτιβισμό χρησιμοποιώντας την πλατφόρμα Web

3.0.

Το ταξίδι ξεκίνησε με εισαγωγικές συνεδρίες που βοήθησαν τους συμμετέχοντες

να ορίσουν τη ρητορική μίσους με δικά τους λόγια, να τη συγκρίνουν με επίσημους ορισμούς και να αναλογιστούν πώς εκδηλώνεται στην καθημερινή τους ζωή. Αυτές οι πρώτες συναντήσεις δημιούργησαν μια ισχυρή βάση ευαισθητοποίησης και ομαδικής συνοχής, υποστηριζόμενη από δραστηριότητες ενεργοποίησης και ανοιχτές συζητήσεις. Οι συμμετέχοντες άρχισαν επίσης να εντοπίζουν πραγματικά σχόλια μίσους στο διαδίκτυο, τα οποία αργότερα χρησιμοποίησαν ως υλικό για εξάσκηση και αναστοχασμό.

Καθώς το έργο προχωρούσε, η ομάδα προχώρησε σε πιο πρακτικές και στρατηγικές δραστηριότητες. Έμαθαν πώς να δημιουργούν πορτοφόλια Web 3.0, εξασκήθηκαν στη σύνταξη απαντήσεων σε ρητορική μίσους και διερεύνησαν διαφορετικούς τρόπους αντίδρασης — από την απάντηση και την αναφορά έως την απομάκρυνση ή την εκκίνηση εκστρατειών ακτιβισμού. Διαδραστικές μέθοδοι, όπως οι ασκήσεις «four corners» και με αντικείμενα με χρωματικό κώδικα, επέτρεψαν στους συμμετέχοντες να εκφράσουν το ένστικτό και τη λογική τους σε ένα ασφαλές περιβάλλον χωρίς κριτική. Αυτές οι συνεδρίες τόνισαν ότι δεν υπάρχει ένας μοναδικός σωστός τρόπος να ανταποκριθεί κανείς στο μίσος και ότι κάθε κατάσταση απαιτεί προσεκτική εξέταση. Η ομάδα ασχολήθηκε επίσης με σύνθετα θέματα όπως η ελευθερία του λόγου, συζητώντας τα όριά της και τα ηθικά διλήμματα που προκύπτουν από τον έλεγχο περιεχομένου. Συζητήσαν ποιος πρέπει να αποφασίζει τι παραμένει στο διαδίκτυο και τι αφαιρείται, καθώς και πώς αυτές οι αποφάσεις επηρεάζουν τον δημόσιο διάλογο. Μια άλλη συνεδρία επικεντρώθηκε στις αντι-αφηγήσεις και τις εναλλακτικές αφηγήσεις, βοηθώντας τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν πώς να αντιμετωπίζουν τη ρητορική μίσους όχι μόνο αντιτιθέμενοι άμεσα σε αυτήν, αλλά και προσφέροντας νέες, χωρίς αποκλεισμούς προοπτικές.

Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, οι συμμετέχοντες ενθαρρύνθηκαν να ανεβάσουν τις σκέψεις και τις απαντήσεις τους στην πλατφόρμα Web 3.0, μετατρέποντας τις ιδέες τους σε ορατές ψηφιακές δράσεις. Εξέτασαν επίσης συνεισφορές από άλλους Hate Trackers σε όλη την Ευρώπη, καλλιεργώντας ένα αίσθημα αλληλεγγύης και κοινού σκοπού.

Σε όλες τις συνεδρίες, η ελληνική ομάδα επέδειξε ισχυρή δέσμευση στην καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, της κριτικής σκέψης και της ψηφιακής υπευθυνότητας. Οι συμμετέχοντες απέκτησαν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση όσον αφορά την ικανότητά τους να αναγνωρίζουν τη ρητορική μίσους, να ανταποκρίνονται εποικοδομητικά και να συμμετέχουν σε έναν διάλογο με σεβασμό. Οι δραστηριότητες τους έδωσαν τη δυνατότητα να αντιληφθούν τον ακτιβισμό όχι μόνο ως δημόσια διαμαρτυρία, αλλά και ως μια σειρά καθημερινών επιλογών — τον τρόπο με τον οποίο μιλάμε, τον τρόπο με τον οποίο ακούμε και τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνουμε τους διαδικτυακούς χώρους στους οποίους κινούμαστε.

Ουγγαρία — Ίδρυμα Cromo

Στην κομητεία Baranya της Ουγγαρίας, το Ίδρυμα Cromo ηγήθηκε μιας βαθιάς

η ελκυστική και ριζωμένη στην κοινότητα υλοποίηση του προγράμματος «Hate Trackers Into Action», με κύριο αντικείμενο τη συνεργασία με μαθητές και νέους εργαζόμενους ηλικίας 16 έως 22 ετών από αγροτικές περιοχές. Κατά τη διάρκεια δέκα συνεδριών μεταξύ Φεβρουαρίου και Σεπτεμβρίου 2025, η ομάδα εξελίχθηκε από περίεργους νεοεισερχόμενους σε αυτοπεποίθητους ψηφιακούς ακτιβιστές, συνδυάζοντας την ανάπτυξη τεχνικών δεξιοτήτων, τη δημιουργική προβολή και τον συναισθηματικό προβληματισμό. Το ταξίδι ξεκίνησε με την εισαγωγή του συστήματος MetaMask και της εφαρμογής Hate Trackers, όπου οι συμμετέχοντες χρησιμοποίησαν το παιχνίδι ρόλων για να διερευνήσουν πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα ψηφιακά εργαλεία για την αναφορά και την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους. Παρά την περιορισμένη πρόσβαση σε συσκευές και τις αρχικές τεχνικές δυσκολίες, η ομάδα επέμεινε — χρησιμοποιώντας εκ περιτροπής έναν μόνο φορητό υπολογιστή, υποστηρίζοντας ο ένας τον άλλον και κατακτώντας σταδιακά την πλατφόρμα. Έμαθαν πώς να ανεβάζουν και να κατηγοριοποιούν περιπτώσεις ρητορικής μίσους, να αναστοχάζονται τη διαφορά μεταξύ προσβλητικού και επιβλαβούς περιεχομένου και να συζητούν τον συναισθηματικό αντίκτυπο της εχθρότητας στο διαδίκτυο. Καθώς η αυτοπεποίθησή τους αυξανόταν, η ομάδα εισήγαγε μια νέα μέθοδο δράσης: όχι μόνο να καταγράφουν τη ρητορική μίσους, αλλά και να απαντούν σε αυτήν με ενσυναίσθηση και σεβασμό, δημοσιεύοντας τόσο το αρχικό σχόλιο όσο και την απάντησή τους. Αυτή η αλλαγή βοήθησε τους συμμετέχοντες να βλέπουν τους εαυτούς τους όχι μόνο ως παρατηρητές, αλλά και ως ενεργούς συντελεστές μιας πιο σεβαστής ψηφιακής κουλτούρας.

Παράλληλα με το ψηφιακό τους έργο, η ομάδα διοργάνωσε διαγωνισμό ζωγραφικής με τίτλο «Μην βλάπτετε τους άλλους!», με στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με τον εκφοβισμό και την καθημερινή επιθετικότητα μεταξύ παιδιών και εφήβων. Προώθησαν την εκστρατεία σε τοπικά σχολεία, συγκέντρωσαν συμμετοχές και διοργάνωσαν μια έκθεση για το Φεστιβάλ Ördögkatlan, όπου φιλοξένησαν επίσης ζωντανές συνεδρίες ζωγραφικής και διοργάνωσαν διαγωνισμό φωτογραφίας. Αυτές οι δημιουργικές δραστηριότητες έφεραν το έργο στο προσκήνιο και έδωσαν στις νεότερες φωνές μια πλατφόρμα για να εκφράσουν τις εμπειρίες και τις ελπίδες τους.

Το τελευταίο κεφάλαιο του ταξιδιού τους έλαβε χώρα στη Βουδαπέστη, όπου η ομάδα συμμετείχε σε μια παράσταση «Φόρουμ Θέατρο» και επισκέφθηκε μουσεία, πολλά από τα οποία για πρώτη φορά. Αυτή η εμπειρία τους άνοιξε τα μάτια στη δύναμη της τέχνης ως μορφή ακτιβισμού και τους ενέπνευσε να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τη δημιουργικότητα και την τεχνολογία για να αντιμετωπίσουν τη ρητορική μίσους. Το ταξίδι ενίσχυσε επίσης τη σύνδεσή τους με άλλους νέους ακτιβιστές και έδωσε το έναυσμα για ιδέες μελλοντικών έργων.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, η ουγγρική ομάδα απέδειξε ότι ο ακτιβισμός μπορεί να είναι τόσο ψηφιακός όσο και βαθιά ανθρώπινος. Δημιούργησαν μια υποστηρικτική κοινότητα, ανέπτυξαν κριτική σκέψη και ανακάλυψαν ότι η καλοσύνη, το χιούμορ και η δημιουργικότητα είναι ισχυρά εργαλεία στον αγώνα κατά του μίσους. Το

έργο τους αποτελεί απόδειξη του δυναμικού των νέων της υπαίθρου να οδηγήσουν την αλλαγή — όταν τους δοθούν τα εργαλεία, η εμπιστοσύνη και ο χώρος για να αναπτυχθούν.

Ιταλία, C.I.F.A. ETS

Στο Τορίνο, η ιταλική ομάδα του SGYG διοργάνωσε μια μεγάλης κλίμακας και καινοτόμο δραστηριότητα στις 18 Ιουλίου 2025, στην οποία συμμετείχαν περίπου 100 νέοι ηλικίας 18 ετών και άνω, με μια δημιουργική και τεχνολογικά προσανατολισμένη προσέγγιση για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους. Η συνεδρία συνδύαζε την τεχνολογία Web 3.0 με τη δημιουργία μιμιδίων ως μορφή ψηφιακού ακτιβισμού, προσφέροντας στους συμμετέχοντες έναν φρέσκο και ελκυστικό τρόπο να αναστοχαστούν και να ανταποκριθούν στο μίσος στο διαδίκτυο.

Η δραστηριότητα ακολούθησε μια εισαγωγική συνεδρία για το Web 3.0 και τη χρήση πορτοφολιών MetaMask, όπου οι συμμετέχοντες έμαθαν πώς η τεχνολογία blockchain —που χρησιμοποιείται συνήθως για κρυπτονομίσματα και NFT— μπορεί επίσης να εφαρμοστεί στον κοινωνικό αντίκτυπο και την ψηφιακή έκφραση. Στη συνέχεια, οι συντονιστές καθοδήγησαν την ομάδα στη διαδικασία αναγνώρισης πραγματικής ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένων των διακριτικών σχολίων από δημόσια πρόσωπα και χρήστες των κοινωνικών μέσων.

Αντί να αντιδρούν με θυμό ή αντιπαράθεση, οι συμμετέχοντες ενθαρρύνθηκαν να δημιουργήσουν μιμίδια που χρησιμοποιούσαν το χιούμορ, την ειρωνεία και την ποπ κουλτούρα για να αμφισβητήσουν και να σατιρίσουν τη ρητορική μίσους. Αυτά τα μιμίδια στη συνέχεια αναρτήθηκαν σε ένα δίκτυο Web 3.0, όπου το καθένα συνδέθηκε με το αναγνωριστικό του πορτοφολιού του δημιουργού του. Άλλοι συμμετέχοντες μπορούσαν να ψηφίσουν τα αγαπημένα τους μιμίδια, προσθέτοντας συμβολική «αξία» στις πιο εντυπωσιακές ή έξυπνες απαντήσεις.

Η συνεδρία ολοκληρώθηκε με μια ομαδική συζήτηση, όπου οι συμμετέχοντες συζήτησαν τα μιμίδια που είχαν δημιουργήσει, αναστοχάστηκαν σχετικά με τον τόνο και την αποτελεσματικότητα των απαντήσεών τους και ψήφισαν τις πιο ισχυρές συμμετοχές. Αυτό πυροδότησε σημαντικές συζητήσεις σχετικά με το πώς να ισορροπήσει κανείς το χιούμορ με την ευαισθησία και πώς να αποφύγει την ενίσχυση της βλάβης, ενώ παράλληλα αμφισβητεί τις μισαλλόδοξες αφηγήσεις.

Οι συμμετέχοντες βρήκαν τη δραστηριότητα τόσο χρήσιμη όσο και συναισθηματικά περίπλοκη. Πολλοί μοιράστηκαν ότι η επαφή με τη ρητορική μίσους συχνά προκαλούσε θυμό, καθιστώντας δύσκολη την εποικοδομητική απάντηση. Η δημιουργία μιμιδίων που ήταν ταυτόχρονα αστεία και σεβαστά αποδείχθηκε πρόκληση — αλλά και μια πολύτιμη άσκηση ενσυναίσθησης, αυτοσυγκράτησης και κριτικής σκέψης.

Αυτή η δραστηριότητα κατέδειξε πώς η ψηφιακή δημιουργικότητα μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό εργαλείο για τον ακτιβισμό. Βοήθησε τους συμμετέχοντες να αναδιαμορφώσουν την προσέγγισή τους απέναντι στο μίσος στο διαδίκτυο, δείχνοντας ότι το χιούμορ και η ειρωνεία μπορούν να είναι αποτελεσματικά στην εξουδετέρωση της εχθρότητας και στην προώθηση της αναστοχαστικής σκέψης. Ταυτόχρονα, ενθάρρυνε μια βαθύτερη κατανόηση της συναισθηματικής δυναμικής που κρύβεται πίσω από το μίσος

την ομιλία και τη σημασία των προσεκτικών, μη κλιμακωτικών απαντήσεων.

Λιθουανία, AY Institute

Καθ' όλη τη διάρκεια του έργου Hate Trackers Into Action, η λιθουανική ομάδα SGYG συμμετείχε σε μια δραστηριότητα ψηφιακού ακτιβισμού βασισμένη στο Web 3.0, στην οποία συμμετείχαν δέκα νέοι ηλικίας 19 έως 30 ετών. Το έργο τους επικεντρώθηκε στον εντοπισμό και την καταγραφή της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο χρησιμοποιώντας την εφαρμογή Hate Trackers, ενώ παράλληλα αντιμετώπιζαν τις προκλήσεις της κατανόησης και της εφαρμογής των αναδυόμενων τεχνολογιών με ουσιαστικό τρόπο.

Η δραστηριότητα ξεκίνησε με την εγγραφή των συμμετεχόντων στην πλατφόρμα Web 3.0 και την εκμάθηση της χρήσης του πορτοφολιού MetaMask. Μόλις εντάχθηκαν, αναζήτησαν ρητορική μίσους σε διάφορες πλατφόρμες —συμπεριλαμβανομένων των Facebook, Instagram, Twitter, YouTube και διαδικτυακών μέσων ενημέρωσης— και ανέβασαν περίπου 36 σχόλια μίσους στην εφαρμογή. Η διαδικασία ήταν απλή από λειτουργική άποψη, αλλά το εννοιολογικό πλαίσιο του Web 3.0 αποδείχθηκε πιο δύσκολο να κατανοηθεί.

Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την άποψη ότι, ενώ η τεχνική εργασία της μεταφόρτωσης περιεχομένου ήταν διαχειρίσιμη, ο σκοπός και ο μακροπρόθεσμος αντίκτυπος της χρήσης του Web 3.0 για ακτιβισμό παρέμεναν ασαφείς. Αυτό προκάλεσε κάποια απογοήτευση, αλλά επίσης πυροδότησε την περιέργεια και την κριτική συζήτηση σχετικά με τον ρόλο των ψηφιακών εργαλείων στην κοινωνική αλλαγή. Η εμπειρία ανέδειξε την ανάγκη για σαφέστερες οδηγίες, πρακτικές επιδείξεις και ισχυρότερη σύνδεση μεταξύ της ψηφιακής εργασίας και των ακτιβιστικών στόχων της.

Παρά τις προκλήσεις, η δραστηριότητα αποτέλεσε ένα σημαντικό πρώτο βήμα στην ψηφιακή συμμετοχή των πολιτών. Εισήγαγε τους συμμετέχοντες σε νέες μορφές διαδικτυακού ακτιβισμού, τους ενθάρρυνε να αναλογιστούν πώς εκδηλώνεται η ρητορική μίσους στους ψηφιακούς χώρους και τους ώθησε να σκεφτούν πώς η τεχνολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί όχι μόνο για επικοινωνία, αλλά και για κοινωνικό αντίκτυπο. Η εμπειρία υπογράμμισε επίσης τη σημασία του συνδυασμού της καινοτομίας με την προσβασιμότητα, διασφαλίζοντας ότι οι νέοι δεν είναι απλώς εξοπλισμένοι με εργαλεία, αλλά κατανοούν επίσης τον σκοπό και τις δυνατότητές τους.

Τελικά, η συμμετοχή της λιθουανικής ομάδας απέδειξε ότι, ακόμη και όταν ο δρόμος δεν είναι σαφής, ο πειραματισμός και η αναστοχασμός αποτελούν ουσιαστικά μέρη της μάθησης. Η προθυμία τους να ασχοληθούν με άγνωστα εργαλεία και έννοιες έθεσε τα θεμέλια για έναν βαθύτερο ψηφιακό ακτιβισμό και μια πιο ενημερωμένη, τεχνολογικά καταρτισμένη γενιά πρωτοπόρων της αλλαγής.

Ισπανία, RINOVA

Η ισπανική ομάδα SGYG πραγματοποίησε μια δραστηριότητα βασισμένη στο Web 3.0 που

συγκέντρωσε νέους ακτιβιστές σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον για να διερευνήσουν πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα αποκεντρωμένα ψηφιακά εργαλεία για την καταγραφή και την ανάλυση της ρητορικής μίσους. Αξιοποιώντας τις γνώσεις που απέκτησαν σε δύο προηγούμενες εκπαιδευτικές συνεδρίες, οι συμμετέχοντες έμαθαν πώς να εγκαθιστούν την επέκταση MetaMask, να δημιουργήσουν ένα πορτοφόλι και να έχουν πρόσβαση στην πλατφόρμα HTIAWeb 3.0. Μόλις εγγράφηκαν, άρχισαν να ανεβάζουν περιεχόμενο —πραγματικές ιστορίες και παραδείγματα ρητορικής μίσους και αντίστασης— που συλλέχθηκαν από όλη την Ισπανία.

Οι αναρτήσεις που μοιράστηκαν αντανάκλασαν ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών ζητημάτων και προσωπικών εμπειριών. Μια ανάρτηση ανέδειξε την υπόθεση Torre Pacheco, όπου ένα βίαιο περιστατικό στο οποίο εμπλέκονταν ένας Μαροκινός οδήγησε σε κύμα ξενοφοβικών σχολίων στο διαδίκτυο, με πάνω από 130.000 μηνύματα να στοχεύουν τις κοινότητες της Βόρειας Αφρικής. Άλλες αναρτήσεις περιελάμβαναν την αφήγηση ενός νεαρού άνδρα που ζει με το σύνδρομο Τουρέτ και το κοινωνικό στίγμα που αντιμετωπίζει, τη μαρτυρία μιας γυναίκας που υπέστη παρενόχληση και εκβιασμό από τον πρώην σύντροφό της, καθώς και μια επακόλουθη ανάρτηση από κάποιον που προσέφερε δημόσια υποστήριξη και αλληλεγγύη. Η ομάδα μοιράστηκε επίσης ιστορίες μεταναστών που, αφού έφτασαν στην Ισπανία αναζητώντας μια καλύτερη ζωή, διαπίστωσαν ότι τα δικαιώματά τους δεν προστατεύονταν και οι ελπίδες τους δεν εκπληρώθηκαν. Μια άλλη ανάρτηση αφορούσε μια άμεση επίθεση εναντίον ενός μέλους της SGYG πριν από χρόνια, ενώ μια ακόμη ανταποκρίθηκε σε ρατσιστικές προσβολές εναντίον του ποδοσφαιριστή Viní Jr., ο οποίος είχε ξεκινήσει μια εκστρατεία κατά του ρατσισμού στα ισπανικά γήπεδα.

Οι συμμετέχοντες περιέγραψαν την πλατφόρμα Web 3.0 ως έναν ασφαλή και ενδυναμωτικό χώρο όπου μπορούσαν να μοιράζονται τις απόψεις τους χωρίς το φόβο να δεχτούν επιθέσεις. Εκτίμησαν το γεγονός ότι έμαθαν πώς να χρησιμοποιούν το Web 3.0 για σκοπούς πέρα από τα κρυπτονομίσματα και εκτίμησαν τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση και να συνεισφέρουν σε ένα συνεχώς αυξανόμενο αρχείο περιεχομένου ακτιβιστικού χαρακτήρα. Μερικοί δημιούργησαν μάλιστα ανώνυμους λογαριασμούς στο Instagram για να αντιμετωπίσουν τη ρητορική μίσους με μεγαλύτερη ασφάλεια, προστατεύοντας την ταυτότητά τους ενώ συνέχιζαν να εκφράζουν την άποψή τους.

Η δραστηριότητα προκάλεσε επίσης βαθιά συναισθηματική αναστοχασμό. Πολλοί συμμετέχοντες σοκαρίστηκαν από τον όγκο και την ένταση του μίσους στο διαδίκτυο και βρέθηκαν να αναρωτιούνται για τις ρίζες αυτής της εχθρότητας. Αυτές οι συζητήσεις οδήγησαν συχνά σε ένα κοινό αίσθημα σύγχυσης και απογοήτευσης σχετικά με το γιατί οι άνθρωποι επιλέγουν να διαδίδουν μίσος, ειδικά προς εκείνους που δεν γνωρίζουν. Η πλατφόρμα HTIA Web 3.0 έγινε κάτι περισσότερο από ένα εργαλείο — έγινε ένας χώρος για στοχασμό, αλληλεγγύη και συλλογική δράση. Τελικά, η ισπανική ομάδα είδε αυτή τη δραστηριότητα ως έναν ισχυρό τρόπο για να εμπνεύσει τον ακτιβισμό μεταξύ των νέων. Έδειξε ότι συνεργαζόμενοι πέρα από τα σύνορα, μοιραζόμενοι ιστορίες και χρησιμοποιώντας τη τεχνολογία δημιουργικά, μπορούσαν να χτίσουν ένα ισχυρότερο, πιο συνδεδεμένο κίνημα ενάντια στο μίσος στο διαδίκτυο. Η εμπειρία ενίσχυσε την πεποίθησή τους ότι

ο ακτιβισμός μπορεί να πάρει πολλές μορφές — από δημόσιες εκστρατείες έως ήσυχες πράξεις αντίστασης — και ότι κάθε συμβολή έχει σημασία.

Γιατί αυτά έχουν σημασία

Το πρόγραμμα «Hate Trackers Into Action» συγκέντρωσε νέους από όλη την Ευρώπη με σκοπό να διερευνήσει πώς μπορούν να αξιοποιηθούν τα ψηφιακά εργαλεία —ιδίως το Web 3.0— για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους. Από τις διαφορετικές εθνικές προσεγγίσεις προέκυψε όχι μόνο μια συλλογή δραστηριοτήτων, αλλά και μια βαθύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να εξελιχθεί ο νεανικός ακτιβισμός στην ψηφιακή εποχή. Κάθε χώρα συνέβαλε στην προσπάθεια με τη δική της πολιτισμική οπτική, την εξοικείωσή της με την τεχνολογία και τη δημιουργική της ενέργεια, με αποτέλεσμα ένα πλούσιο μωσαϊκό στρατηγικών που αντανακλούν τόσο τις τοπικές πραγματικότητες όσο και τις κοινές αξίες.

Αυτό που είχε μεγαλύτερη σημασία σε αυτό το έργο δεν ήταν απλώς η τεχνική χρήση της πλατφόρμας Web 3.0, αλλά το πώς αυτή μετατράπηκε σε χώρο προβληματισμού, έκφρασης και αλληλεγγύης. Στην Ουγγαρία, η διαδικασία ήταν σταδιακή και βαθιά ριζωμένη στην οικοδόμηση της κοινότητας, με τους νέους της υπαίθρου να μαθαίνουν να χειρίζονται τα ψηφιακά εργαλεία, δημιουργώντας παράλληλα συναισθηματικές και καλλιτεχνικές απαντήσεις στο bullying και τον αποκλεισμό. Στην Ιταλία, το χιούμορ και η σάτιρα χρησιμοποιήθηκαν για να εξουδετερώσουν το μίσος μέσω των μιμ, δείχνοντας πώς η ειρωνεία μπορεί να αποτελέσει μια ισχυρή αντι-αφήγηση. Η προσέγγιση της Ισπανίας ήταν βαθιά συναισθηματική και βασισμένη σε ιστορίες, χρησιμοποιώντας την πλατφόρμα για να τεκμηριώσει πραγματικές εμπειρίες ρατσισμού, παρενόχλησης και αλληλεγγύης, ενώ η εμπειρία της Λιθουανίας ανέδειξε τις προκλήσεις της ενασχόλησης με τις νέες τεχνολογίες και τη σημασία της σαφούς καθοδήγησης και υποστήριξης.

Σε όλες τις χώρες, προέκυψαν διάφορα βασικά στοιχεία. Πρώτον, η ψηφιακή παιδεία είναι απαραίτητη — όχι μόνο όσον αφορά τη χρήση των εργαλείων, αλλά και την κατανόηση του σκοπού και των δυνατοτήτων τους. Δεύτερον, οι ασφαλείς χώροι έχουν σημασία. Είτε μέσω ανώνυμων λογαριασμών, δημιουργικής έκφρασης είτε μέσω της αλληλοϋποστήριξης, οι νέοι χρειάζονται περιβάλλοντα όπου μπορούν να εκφράζονται ελεύθερα χωρίς φόβο. Τρίτον, ο ακτιβισμός έχει πολλές πτυχές. Μπορεί να είναι τεχνικός, καλλιτεχνικός, συναισθηματικός ή στρατηγικός — και συχνά, είναι όλα αυτά ταυτόχρονα. Τέλος, το έργο έδειξε ότι οι νέοι δεν είναι παθητικοί καταναλωτές ψηφιακού περιεχομένου· είναι ικανοί να διαμορφώνουν την διαδικτυακή κουλτούρα, να αμφισβητούν επιβλαβείς αφηγήσεις και να χτίζουν κοινότητες φροντίδας και αντίστασης.

Βασικά αποτελέσματα

Ψηφιακή παιδεία: Οι συμμετέχοντες έμαθαν να χρησιμοποιούν εργαλεία blockchain, να κατανοούν τα NFT και να αλληλεπιδρούν με αποκεντρωμένες πλατφόρμες.

Δημιουργικός ακτιβισμός: Τα μιμίδια, τα σχέδια και το θεατρικό φόρουμ έγιναν εργαλεία κοινωνικής αλλαγής.

ΚΥΠΡΟΣ

**ΕΛΠΙΔΑ ΓΙΑ
ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ**

ΚΥΠΡΟΣ

Hope For Children Κέντρο Πολιτικής CRC

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2025, η Κυπριακή Ομάδα Νεολαίας «Σημειολογική Αντάρτικη» (SGYG), υπό τον συντονισμό του Κέντρου Πολιτικής CRC «Hope For Children», μετέτρεψε τη γενική αποστολή του προγράμματος «Hate Trackers Into Action» σε ένα συνεκτικό πρόγραμμα διάρκειας ενός έτους, το οποίο συνδύαζε την εκπαίδευση, τη δημιουργικότητα και την άμεση συμμετοχή του κοινού. Το κεφάλαιο που ακολουθεί τεκμηριώνει τέσσερις αλληλένδετες ορθές πρακτικές που μπορούν να μεταφερθούν, με περιορισμένες προσαρμογές, σε οποιαδήποτε ευρωπαϊκή πόλη στην οποία οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών συνεργάζονται με πανεπιστήμια, δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς και εκθέσεις βιβλίου.

Το κεφάλαιο αναπτύσσει τις ακόλουθες ορθές πρακτικές, με χρονολογική σειρά: Δημόσιο Εργαστήριο με θέμα «Ελευθερία Λόγου έναντι Ρητορικής Μίσους» (15 Μαρτίου 2025) · Podcast υπό την καθοδήγηση νέων (30 Ιουλίου 2025) · Περίπτερο στο Φεστιβάλ Up TO YOU(th) (20 Σεπτεμβρίου 2025) · και Έκθεση Φωτογραφικού Διαγωνισμού «Delete the Hate» (12 Οκτωβρίου 2025). Κάθε πρακτική εξετάζεται στη συνέχεια εκτενώς με τη μορφή συνεχούς αφήγησης, με έμφαση στο τοπικό πλαίσιο, στα βήματα που αποδείχθηκαν αναπαραγώγιμα αλλού και στα διδάγματα που αποκόμισε η ομάδα.

Καλή Πρακτική 1 - Δημόσιο εργαστήριο με θέμα «Ελευθερία του λόγου έναντι

ρητορικής μίσους» Ημερομηνία: 15 Μαρτίου 2025. Τόπος: Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Λεωφόρος Μακεδονιτίδου 46. Κοινό: επτά μέλη της SGYG, μέλη του κοινού (νέοι και οικογένειες).

Η ομάδα Έρευνας και Ανάπτυξης της Hope For Children σχεδίασε μια απογευματινή εκδήλωση ευαισθητοποίησης, της οποίας ο παιδαγωγικός πυρήνας ήταν μια δραστηριότητα με λευκό πίνακα. Πραγματικά διαδικτυακά σχόλια, που προήλθαν από πλατφόρμες κοινωνικών μέσων και εκτυπώθηκαν σε πλαστικοποιημένες κάρτες, εκτέθηκαν στον χώρο του εργαστηρίου. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να

τοποθετήσουν φυσικά κάθε σχόλιο κάτω από μία από τις δύο στήλες, «Ελεύθερη Έκφραση» ή «Ρητορική Μίσους», και στη συνέχεια να συζητήσουν τη λογική τους με τους συντονιστές. Τα σχόλια που προκαλούσαν πόλωση, όπου ο μισαλλόδοξος χαρακτήρας δεν ήταν άμεσα εμφανής, προτιμήθηκαν σκόπιμα έναντι των ακραίων περιπτώσεων. Το εργαστήριο συμπληρώθηκε από μια «Ανθρώπινη Βιβλιοθήκη» (άτομα που λειτουργούσαν ως ζωντανά βιβλία και μοιράζονταν προσωπικές ιστορίες), μια συλλογική δραστηριότητα ζωγραφικής υπό την καθοδήγηση τεσσάρων τοπικών καλλιτεχνών, μια ζωντανή μουσική παράσταση και μια ειδική εκπομπή του MI FM Cyprus που μετέδωσε το μήνυμα σε ένα ευρύτερο ραδιοφωνικό κοινό.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) συλλογή 20-30 πραγματικών διαδικτυακών σχολίων σχετικά με θέματα που αφορούν το τοπικό πλαίσιο (περιβάλλον, μετανάστευση, φύλο), εκτυπώνοντας το καθένα σε ξεχωριστή πλαστικοποιημένη κάρτα· (2) προετοιμασία ενός πίνακα με δύο στήλες με τις επιγραφές «Ελευθερία του λόγου» και «Ρητορική μίσους»· (3) προετοιμασία τριών καθοδηγητικών ερωτήσεων για συζήτηση μετά την ταξινόμηση· (4) προσλάβετε δύο έως τρεις «ζωντανούς ομιλητές» που θα μοιραστούν τις ιστορίες τους σε ατομικές συνομιλίες διάρκειας 10-15 λεπτών· (5) διαπραγματευτείτε, εβδομάδες νωρίτερα, μια συνεργασία με έναν τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό για ζωντανή μετάδοση.

Η δραστηριότητα προσέλκυσε μικρότερο κοινό από το αναμενόμενο και η SGYG κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι μελλοντικές εκδηλώσεις απαιτούν νωρίτερη και πιο στοχευμένη προώθηση μέσω πανεπιστημιακών καναλιών. Παρ' όλα αυτά, οι συμμετέχοντες διεξήγαγαν εμπειριστατωμένες συζητήσεις σχετικά με τη γραμμή που χωρίζει την ελευθερία έκφρασης από τη ρητορική μίσους, επιβεβαιώνοντας την αξία της απτής, χαμηλής τεχνολογίας μορφής.

Καλή πρακτική 2 - Podcast υπό την ηγεσία νέων

Ημερομηνία: 30 Ιουλίου 2025. Τόπος: Στούντιο podcast Black Lemon TV, Λευκωσία. Κοινό: ευρύ κοινό, ακροατές στο διαδίκτυο. Δημόσιος σύνδεσμος: youtube.com/watch?v=6zC TTilSAc

Ένα μέλος της SGYG παρουσίασε ένα επεισόδιο podcast με τίτλο «Αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους και προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στους νέους», με έναν μόνο καλεσμένο, δικηγόρο και ακτιβιστή. Η συζήτηση κινήθηκε από τους ορισμούς και τα πραγματικά παραδείγματα ρητορικής μίσους στην Κύπρο έως την επίδραση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, την απουσία νομικών συνεπειών για τα αδικήματα των νέων και την προτεινόμενη νομοθεσία που απαγορεύει την πρόσβαση ανηλίκων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Πέντε μέλη της SGYG συνέβαλαν στη σύνταξη του σεναρίου, στην ηχογράφηση και στη διάδοση.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) σύνταξη σεναρίου 10 ερωτήσεων που να ευθυγραμμίζεται με τρεις θεματικές ενότητες (ορισμοί, τρέχουσες υποθέσεις, πολιτικός ορίζοντας) (2) πρόσκληση καλεσμένου του οποίου η επαγγελματική θέση προσδίδει στη συζήτηση νομική ή θεσμική αξιοπιστία· (3) ηχογράφηση με επαγγελματικό εξοπλισμό σε εξωτερικό στούντιο αντί για αυτοσχέδια ηχητικά συστήματα· (4) προγραμματισμός προώθησης πριν από την ημερομηνία ηχογράφησης, ώστε το ακροατήριο να δημιουργηθεί εκ των προτέρων και όχι εκ των υστέρων.

Οι ακροατές ζήτησαν επεισόδια συνέχεια σχετικά με τα δικαιώματα των νέων, την ψηφιακή ευημερία και τη δικαιοσύνη. Το πιο αναπαραγώγιμο μάθημα είναι δομικό: ένα podcast που παρουσιάζεται από νέους και στο οποίο συμμετέχει μια έμπειρη νομική φωνή απομυθοποιεί τα νομικά πλαίσια (σχόλια συμμετεχόντων) και δίνει στους νέους ακροατές ένα απτό μοντέλο πολιτικής συμμετοχής.

Καλή πρακτική 3 - Περίπτερο στο φεστιβάλ Up TO YOU(th)

Ημερομηνία: 20 Σεπτεμβρίου 2025. Τόπος: Πάρκο Ακρόπολης, Λευκωσία. Κοινό: νέοι, φοιτητές και εθελοντές που παρευρίσκονται στο φεστιβάλ.

Κατά τη διάρκεια της ένατης διοργάνωσης του Φεστιβάλ Up TO YOU(th), τρία μέλη της SGYG και ο Διευθυντής του Τμήματος Έρευνας και Ανάπτυξης στελέχωσαν το περίπτερο της Hope For Children με σκοπό να παρουσιάσουν το πρόγραμμα HTIA και να προωθήσουν τον διαγωνισμό φωτογραφίας «Delete the Hate» για νέους ηλικίας 19-28 ετών. Όταν η προσέλευση στο περίπτερο ήταν χαμηλή, η ομάδα δεν περίμενε παθητικά, αλλά περιφερόταν στο φεστιβάλ κρατώντας την αφίσα του προγράμματος και προσεγγίζοντας τους επισκέπτες του φεστιβάλ ξεχωριστά. Αυτή η προληπτική στροφή αποδείχθηκε αποφασιστική για την προσέγγιση συμμετεχόντων που, λόγω ντροπαλότητας ή απόσπασης της προσοχής, δεν θα είχαν πλησιάσει το περίπτερο.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) εξασφάλιση περιπτέρου σε δημόσιο φεστιβάλ με υψηλή συμμετοχή νέων· (2) προετοιμασία δύο παράλληλων τρόπων ενεργοποίησης – του στατικού περιπτέρου και μιας κινητής ομάδας με αφίσες που περιφέρεται στον χώρο· (3) διοργάνωση μιας δημιουργικής πρόσκλησης χωρίς εμπόδια (στην περίπτωση αυτή, ενός διαγωνισμού φωτογραφίας) που δίνει στους συμμετέχοντες έναν λόγο να παραμείνουν σε επαφή· (4) συλλέξτε σχόλια επί τόπου για να βελτιώσετε μελλοντικές δραστηριότητες (η SGYG έλαβε ρητές προτάσεις να επεκτείνει τον διαγωνισμό σε άτομα άνω των 29 και κάτω των 18 ετών).

Το μάθημα είναι πρακτικό: σε περιβάλλοντα με ανταγωνιστικά ερεθίσματα, οι πιο ενεργοί συμμετέχοντες προσεγγίζονται πηγαίνοντας προς αυτούς, όχι περιμένοντας τους. Ένα περίπτερο σε φεστιβάλ χωρίς μια συμπληρωματική κινητή ομάδα προβολής δεν αξιοποιεί πλήρως το δυναμικό του.

Καλή πρακτική 4 - Έκθεση φωτογραφιών του διαγωνισμού «Delete the Hate»

Ημερομηνία: 12 Οκτωβρίου 2025. Τόπος: Πάρκο Ακρόπολης, Λευκωσία, κατά τη διάρκεια του Φεστιβάλ Βιβλίου Λευκωσίας. Κοινό: νέοι, οικογένειες, δάσκαλοι, παιδιά.

Οι τέσσερις φωτογραφίες που προκρίθηκαν στον τελικό του διαγωνισμού «Delete the Hate» εκτέθηκαν σε ειδικό περίπτερο στο παιδικό τμήμα του Book Fest. Κατά τη διάρκεια της ημέρας συγκεντρώθηκαν περισσότερες από 50 ψήφοι για την επιλογή της νικητήριας φωτογραφίας, ενώ το κοινό κλήθηκε να αξιολογήσει συνθέσεις που εξυμνούσαν την ενότητα, τις πράξεις καλοσύνης και την ειρηνική διαμαρτυρία. Ο υπεύθυνος του έργου και ένα μέλος της SGYG αξιοποίησαν τις στιγμές της ψηφοφορίας για να εμπλέξουν τις οικογένειες σε συζητήσεις σχετικά με τον αντίκτυπο της ρητορικής μίσους τόσο στο διαδίκτυο όσο και στην πραγματική ζωή.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) διοργάνωση διαγωνισμού φωτογραφίας αρκετούς μήνες νωρίτερα, με θέμα την ένταξη και όχι το μίσος (η θετική προσέγγιση αυξάνει τη συμμετοχή) (2) επιλέξτε μια λίστα με τέσσερις έως δέκα φωτογραφίες και παρουσιάστε τις σε ομοιόμορφους πίνακες προβολής· (3) χρησιμοποιήστε ένα απλό σύστημα ψηφοφορίας με χαρτιά που δημιουργεί μια σύντομη παύση αναστοχασμού για τον επισκέπτη· (4) τοποθετήστε το περίπτερο σε μια περιοχή με μεγάλη κίνηση που συχνάζουν οικογένειες και εκπαιδευτικοί.

Το να επιτραπεί στο κοινό να ψηφίσει δεν ήταν μόνο ένα μέσο εμπλοκής αλλά και ένα παιδαγωγικό: φαινόταν να ενδιαφέρονται πραγματικά για την επιλογή της εικόνας που αντιπροσώπευε καλύτερα τις αξίες του διαγωνισμού (ημερολόγιο SGYG). Όταν αντιμετώπισαν ένα οργανωτικό λάθος που ανέθεσε το περίπτερο σε δύο οργανισμούς, το SGYG επέδειξε συνεργατική ευελιξία, αναδιατάσσοντας τον χώρο αντί να κλιμακώσει τη σύγκρουση – μια στάση που αποτελεί πρότυπο της πολιτικής κουλτούρας που το έργο επιδιώκει να διαδώσει.

Διατομεακά διδάγματα για άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς

Από το κυπριακό χαρτοφυλάκιο προκύπτουν τρεις αρχές που μπορούν να εφαρμοστούν και αλλού. Πρώτον, η συν-δημιουργία από τα μέλη της SGYG σε κάθε στάδιο παράγει μια αυθεντικότητα που κανένας σχεδιασμός εκδήλωσης από πάνω προς τα κάτω δεν μπορεί να αναπαράγει. Δεύτερον, ο σκόπιμος συνδυασμός μορφών – εργαστήριο, podcast, περίπτερο φεστιβάλ, έκθεση – προσεγγίζει κοινό που κανένα μεμονωμένο κανάλι δεν θα μπορούσε να προσελκύσει. Τρίτον, η ανθεκτικότητα υπό λειτουργική πίεση (χαμηλή προσέλευση, διπλές κρατήσεις, καιρικές συνθήκες) αποτελεί από μόνη της μια μορφή ακτιβισμού, καθώς αποτρέπει τη διάχυση της ενέργειας της ομάδας από προβλέψιμες απρόβλεπτες καταστάσεις.

Επιπτώσεις για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο HTIA

Η πορεία της Κύπρου είναι ιδιαίτερα μεταβιβάσιμη σε μεσαίου μεγέθους ευρωπαϊκές πόλεις όπου πανεπιστήμια, δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς και ΜΚΟ νεολαίας υπάρχουν ήδη ως ξεχωριστά οικοσυστήματα. Η ομάδα του Hope For Children έδειξε ότι ένα πρόγραμμα τύπου HTIA δεν χρειάζεται να εφεύρει νέες υποδομές: μπορεί να συνενώσει αυτές που ήδη υπάρχουν. Για άλλους εταίρους που επιθυμούν να δημιουργήσουν ένα εξαγωγίμο μοντέλο, η Κύπρος προσφέρει ένα χρήσιμο πρότυπο: ένα δημόσιο εργαστήριο για τον καθορισμό του εννοιολογικού πλαισίου, ένα podcast υπό την ηγεσία νέων για την επέκταση της εμβέλειας πέρα από την αίθουσα, ένα περίπτερο σε φεστιβάλ για τη γνωριμία με νέο κοινό και έναν δημιουργικό διαγωνισμό που δίνει στο κοινό ενεργό ρόλο αντί για ρόλο θεατή.

Άμεσες φωνές από τους συμμετέχοντες

Τα παρακάτω αποσπάσματα προέρχονται από τις αναφορές που συγκέντρωσε ο συνεργαζόμενος οργανισμός μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας. Αναπαράγονται ως άμεση απόδειξη του ποιοτικού αντίκτυπου του έργου, με τις φωνές όσων το έζησαν.

«Συμπερασματικά, θεωρώ ότι αυτή η εμπειρία ήταν εξαιρετικά πολύτιμη και με εμπλούτισε προσωπικά.»

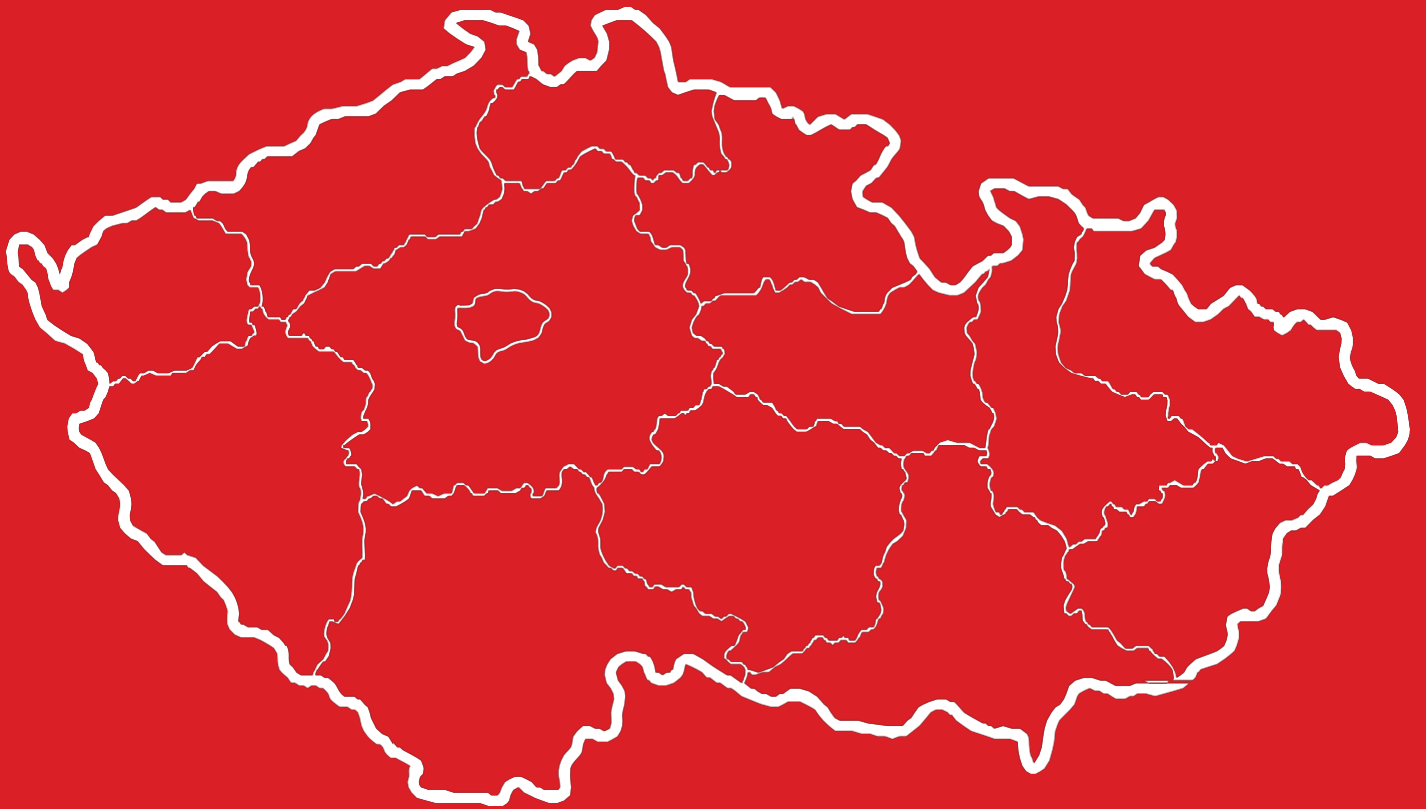
— Μέλος του SGYG, τελική ανασκόπηση του προγράμματος εργαστηρίων

«Συνολικά, οι συζητήσεις που είχαμε ήταν ενδιαφέρουσες και μας έδωσαν πολύτιμες πληροφορίες.»

— Ημερολόγιο SGYG, περίπτερο του φεστιβάλ Up TO YOU(th)

«Για να πυροδοτήσουμε μια ουσιαστική συζήτηση, δώσαμε προτεραιότητα σε σχόλια που προκαλούσαν πόλωση – εκείνα στα οποία ο μισαλλόδοξος χαρακτήρας δεν ήταν άμεσα εμφανής.»

— Σημείωση του SGYG σχετικά με τη δραστηριότητα του Whiteboard στο Πανεπιστήμιο της Λευκωσίας

ΤΣΕΧΙΑ

**YOUTH
INCLUDED**

Το τσεχικό σκέλος του προγράμματος «Hate Trackers Into Action», το οποίο συντονίστηκε από την οργάνωση Youth Included στον Κοινοτικό Χώρο ΑΤΜΑ στην Πράγα, ασχολήθηκε με τη ρητορική μίσους όπως αυτή εκδηλώνεται μέσα από την καθημερινή εμπειρία των νέων με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Προσωπικές ιστορίες αποκλεισμού, σιωπής στο σπίτι και αναζήτησης του αισθήματος του «ανήκειν» μεταφράστηκαν σε σύντομα ψηφιακά μέσα (Instagram Reels) και σε μια δημόσια μουσική εκδήλωση. Οι τέσσερις ορθές πρακτικές που τεκμηριώνονται παρακάτω δείχνουν πώς η δημιουργική αυτοέκφραση, υποστηριζόμενη από τη δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου, μπορεί να αποτελέσει ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την πρόληψη του μίσους και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της κοινότητας.

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι ακόλουθες ορθές πρακτικές, με χρονολογική σειρά: «Reels You Would Run Too» και «It's Not Okay to Stay Silent» (15 και 29 Ιουνίου 2025)· «Different, Yet Every Voice Matters» (29 Ιουνίου 2025)· «Αυτό είναι και το δικό μου σπίτι» και «Καλωσορίζοντας τον νεοφερμένο» (25 Μαΐου 2025 και 15 Ιουνίου 2025) και Συναυλία NOHATE: «Ο ήχος του εαυτού» (26 Ιουλίου 2025). Στη συνέχεια, κάθε πρακτική εξετάζεται αναλυτικά με τη μορφή συνεχούς αφήγησης, με έμφαση στο τοπικό πλαίσιο, στα βήματα που αποδείχθηκαν αναπαραγώγιμα αλλού και στα διδάγματα που αποκόμισε η ομάδα.

Καλή πρακτική 1 - Βίντεο «You Would Run Too» και «It's Not Okay to Stay Silent»

Ημερομηνίες: 15 και 29 Ιουνίου 2025. Κανάλι: Instagram Reels. Στόχος προσέγγισης: 1.000 θεατές ανά βίντεο.

Τρεις έως τέσσερις συμμετέχοντες ανά βίντεο δημιούργησαν δύο σύντομα Reels που αποκαλύπτουν την αόρατη πλευρά της ενδοοικογενειακής βίας. Το You Would Run Too ακολουθεί έναν έφηβο ο οποίος, μετά από μια μακρά

περίοδο εσωτερικευμένου πόνου, φεύγει από το σπίτι και εμφανίζεται σε σκηνές ψυχοθεραπείας και εικαστικής θεραπείας. Το «It's Not Okay to Stay Silent» καταγράφει ένα ζευγάρι σε ένα παγκάκι στο πάρκο: ο νεαρός είναι επιθετικός, η κοπέλα κάθεται με ένα χέρι επιδεμένο, και η ανατροπή στο τέλος είναι το μήνυμα που στέλνει στους φίλους της – «Είμαι καλά». Τα γυρίσματα πραγματοποιήθηκαν με smartphone, αλλά με ιδιαίτερη προσοχή στην προοπτική, το φως και τα κοντινά πλάνα.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) διοργάνωση ενός δημιουργικού εργαστηρίου στο οποίο οι συμμετέχοντες μοιράζονται προσωπικές παρατηρήσεις σχετικά με κρυφές βλάβες· (2) σύνταξη ενός σεναρίου χωρίς διάλογο διάρκειας 30-60 δευτερολέπτων· (3) κατανομή ρόλων (ιδέα, πλαίσιο, ερμηνεία) σύμφωνα με τις φυσικές συγγένειες· (4) γυρίστε το βίντεο με ένα smartphone, δίνοντας προτεραιότητα στη γλώσσα του σώματος έναντι της λεκτικής εξήγησης· (5) δημοσιεύστε το στο Instagram Reels και συνοδεύστε την κυκλοφορία με λεζάντες που προκαλούν στοχασμό.

Οι αντιδράσεις του κοινού επιβεβαίωσαν ότι ένα βίντεο 30 δευτερολέπτων μπορεί να ανοίξει συζητήσεις που συνήθως παραμένουν κρυφές (ανασκόπηση εργαστηρίου). Η ομάδα έμαθε να ισορροπεί την ειλικρίνεια με την ηθική αυτοσυγκράτηση: αρκετές λεπτομέρειες ώστε η ιστορία να είναι αναγνωρίσιμη, αλλά ποτέ τόσες ώστε να τραυματίσει εκ νέου τους θεατές. Μελλοντικές εκδόσεις θα περιλαμβάνουν μια λεζάντα παραπομπής με εθνικούς αριθμούς υποστήριξης.

Καλή πρακτική 2 - «Διαφορετικές, αλλά όλες οι φωνές έχουν σημασία»

Ημερομηνία: 29 Ιουνίου 2025. Κανάλι: Instagram Reels. Συμμετέχοντες: 15 άτομα ηλικίας 16-39 ετών, διαφορετικού φύλου, επαγγέλματος και εθνικότητας.

Μια μοναδική άδεια καρέκλα χρησιμοποιήθηκε ως ουδέτερο σύμβολο. Κάθε συμμετέχων κάθισε στην ίδια θέση, με την ίδια στάση, επαναλαμβάνοντας την ίδια πρόταση στη δική του γλώσσα. Κοντινά πλάνα των ματιών, των χειλιών και των χεριών μονταρίστηκαν μαζί για να δημιουργήσουν έναν ρυθμό πολυμορφίας. Η τελική σκηνή συγκέντρωσε και τους δεκαπέντε συμμετέχοντες με τον κείμενο στην οθόνη «Είμαι εδώ. Έχω φωνή».

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) εντοπίστε ένα μεμονωμένο ουδέτερο αντικείμενο που θα γίνει σκηνή για επαναλαμβανόμενες μικρο-παραστάσεις· (2) γράψτε μια σύντομη καθολική φράση που μπορεί να μεταφραστεί στις γλώσσες που μιλά η ομάδα· (3) γυρίστε δεκαπέντε έως είκοσι πολύ σύντομα πλάνα· (4) μοντάρετέ τα σε σειρά έτσι ώστε η ποικιλομορφία της

φωνής και εμφάνισης να γίνει η οπτική δήλωση· (5) κλείστε με ένα συλλογικό πλάνο που να εκφράζει το αίτημα για αναγνώριση.

Τα βίντεο Reels κατέδειξαν ότι η ένταξη δεν σημαίνει την εξάλειψη των διαφορών, αλλά την ανάδειξή τους. Αυτή η ορθή πρακτική είναι ιδιαίτερα κατάλληλη για πολυπολιτισμικές τάξεις, σχολές γλωσσών και διαπολιτισμικά κοινοτικά κέντρα.

Καλή πρακτική 3 - «Αυτό είναι και το δικό μου σπίτι» και «Καλωσορίζοντας τον νεοαφιχθέντα»

Ημερομηνίες: 25 Μαΐου 2025 και 15 Ιουνίου 2025. Κανάλι: Instagram Reels. Εκτιμώμενη εμβέλεια:

1.000-1.200 θεατές το καθένα.

Το «Αυτό είναι και το δικό μου σπίτι» καταγράφει συνηθισμένες στιγμές μιας επιλεγμένης οικογένειας – έναν καφέ με φίλους, γέλια στην κουζίνα, μια βόλτα με το μετρό – για να υποστηρίξει ότι η αίσθηση του «ανήκειν» μπορεί να χτιστεί μακριά από τον τόπο γέννησης. Το «Welcoming the Newcomer» αναπαριστά, χωρίς διάλογο, τη δυναμική μιας ομάδας φίλων που αρχικά αποκλείει έναν νεοφερμένο και στη συνέχεια, μέσω ενός απλού χεριού που τεντώνεται σε ένδειξη πρόσκλησης, τον καλωσορίζει. Το τελικό καρτέρι δείχνει όλους μαζί, υπογραμμίζοντας ότι η ένταξη ενισχύει και δεν αποδυναμώνει την ομάδα.

Όσον αφορά την αναπαραγωγίμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) εντοπίστε ένα μικροσενάριο αποκλεισμού ή αίσθησης του «ανήκειν» με το οποίο μπορεί να ταυτιστεί ο θεατής· (2) επιλέξτε συνομήλικους που είναι πρόθυμοι να υποδυθούν τον εαυτό τους αντί για επαγγελματίες ηθοποιούς· (3) γυρίστε σε πραγματικούς καθημερινούς χώρους (καφετέριες, πάρκα, μέσα μαζικής μεταφοράς)· (4) χρησιμοποιήστε μια μοναδική αποφασιστική χειρονομία ως τον αφηγηματικό άξονα.

Αυτά τα δύο βίντεο αποδεικνύουν ότι η καταπολέμηση της ρητορικής μίσους δεν απαιτεί να φωνάζουμε εναντίον της. Όπως παρατήρησε η τσεχική ομάδα, αντιμετωπίζεις το μίσος όχι μόνο καταγγέλλοντάς το, αλλά και παρουσιάζοντας κάτι καλύτερο. Η μέθοδος αυτή είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική σε σχολικά περιβάλλοντα, όπου τα πολωμένα μηνύματα ενδέχεται να προκαλέσουν αμυντική στάση.

Καλή πρακτική 4 - Συναυλία NOHATE: Sound of Self

Ημερομηνία: 26 Ιουλίου 2025. Τόπος: Πράγα. Κοινό: νέοι και νεαροί ενήλικες ηλικίας 16-30 ετών, ακτιβιστές, φοιτητές, μέλη της δημιουργικής κοινότητας. Συμμετέχοντες: περίπου 15 μέλη της SGYG, διοργανωτές και εθελοντές.

Σχεδιασμένη από τη Μαρία Γκόγια, θεραπεύτρια φωνής και σώματος με έδρα την Πράγα, η συναυλία NOHATE δομήθηκε ως μια κοινή δημιουργική δήλωση ενάντια στη ρητορική μίσους και τις διακρίσεις. Νέοι καλλιτέχνες παρουσίασαν μουσικά κομμάτια εμπνευσμένα από την αλληλεγγύη και την αξιοπρέπεια. Μεταξύ των παραστάσεων, σύντομες ομιλίες ακτιβιστών, προβολές βίντεο και εγκαταστάσεις που δημιουργήθηκαν από μέλη της SGYG συνέδεσαν τις ατομικές καλλιτεχνικές εκφράσεις με την ευρύτερη αποστολή της HTIA. Η τεκμηρίωση μέσω φωτογραφιών και βίντεο εξασφάλισε ότι το μήνυμα ξεπέρασε τα όρια της αίθουσας.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) προσέλκυση ενός δημιουργικού πυρήνα (μουσική σχολή, θεραπευτής φωνής, κοινοτική χορωδία) που είναι πρόθυμος να αφιερώσει μια δημόσια παράσταση στα θέματα του έργου· (2) εναλλαγή μουσικών κομματιών με ομιλίες ακτιβιστών διάρκειας τριών έως πέντε λεπτών· (3) προβολή οπτικού υλικού που δημιουργήθηκε από το SGYG στον χώρο της εκδήλωσης· (4) διασφάλιση ότι οι ηχητικές και βιντεοσκοπημένες καταγραφές μπορούν να μοιραστούν στα κανάλια των συνεργατών.

Η συναυλία καταδεικνύει ότι η καταπολέμηση της ρητορικής μίσους δεν αφορά μόνο την πολιτική ή την εκπαίδευση, αλλά και τον πολιτισμό, τη δημιουργικότητα και τη δράση της κοινότητας. Επιβεβαιώνει επίσης ότι ο συνδυασμός διαδικτυακών (Reels) και μη διαδικτυακών (συναυλία) μορφών παράγει το ισχυρότερο αποτέλεσμα στην οικοδόμηση της κοινότητας.

Διατομεακά διδάγματα για άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς

Η εμπειρία της Τσεχίας αναδεικνύει τρεις αρχές που μπορούν να εφαρμοστούν και αλλού. Πρώτον, η μεθοδολογία του «ασφαλούς χώρου» του ATMA Community Space (οργανωμένα εργαστήρια όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να αντιμετωπίσουν τραύματα, διακρίσεις και το αίσθημα της αποξένωσης) αποτελεί προϋπόθεση για μια ειλικρινή δημιουργική παραγωγή. Δεύτερον, τα βίντεο μικρού μήκους, που συχνά θεωρούνται επιφανειακή ψυχαγωγία, αποτελούν στην πραγματικότητα ένα ισχυρό παιδαγωγικό μέσο, εφόσον το σενάριό τους έχει συνταχθεί με προσοχή. Τρίτον, μια εκδήλωση εκτός διαδικτύου (η συναυλία NOHATE) είναι απαραίτητη για τη μετατροπή των ψηφιακών αφηγήσεων σε δεσμούς κοινότητας: όπως παρατήρησε η ομάδα, μόνο μέσω άμεσων διαπροσωπικών συναντήσεων μεταβάλλονται οι νόρμες και οι συμπεριφορές, και μόνο εκεί το μίσος χάνει την άνετη απόστασή του.

Επιπτώσεις για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο ΗΤΙΑ

Η εμπειρία της Τσεχίας δείχνει στο ευρωπαϊκό δίκτυο πώς το ψηφιακό περιεχόμενο μικρού μήκους μπορεί να συνδυαστεί με ζωντανές εκδηλώσεις εκτός διαδικτύου, ώστε να δημιουργηθεί μια συνεκτική αφήγηση. Ο συνδυασμός των Reels με τις συναυλίες δεν αποτελεί απλώς ένα τέχνασμα μάρκετινγκ: πρόκειται για μια σκόπιμη παιδαγωγική προσέγγιση, στην οποία το διαδικτυακό τμήμα θέτει ένα ερώτημα και το τμήμα εκτός διαδικτύου το απαντά μέσω της ζωντανής επαφής. Άλλοι εταίροι που ενδιαφέρονται να υιοθετήσουν αυτή τη διπλή μορφή θα πρέπει να σχεδιάζουν τα δύο επίπεδα παράλληλα από την πρώτη κιόλας συνάντηση του έργου, και όχι ως μια ακολουθία αποσπασματικών αποτελεσμάτων.

Άμεσες φωνές από τους συμμετέχοντες

Τα παρακάτω αποσπάσματα προέρχονται από τις αναφορές που συγκέντρωσε ο συνεργαζόμενος οργανισμός μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας. Αναπαράγονται ως άμεση απόδειξη του ποιοτικού αντίκτυπου του έργου, με τις φωνές όσων το έζησαν.

«Τι θα γίνει αν η φωνή μου δεν ακούγεται αρκετά δυνατή;»

— Ερώτηση συμμετέχοντα που καταγράφηκε κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου παραγωγής Reels

«Δείχνουμε ότι η σύνδεση είναι δυνατή – και απαραίτητη – μεταξύ των πολιτισμών.»

— Τσεχική SGYG, σκέψεις για το «This Is Also My Home»

«Μετατρέψτε τη σιωπή σε φωνή και τον πόνο σε έκκληση για αλλαγή.»

— Τσεχική SGYG, σημείωση προγράμματος συναυλίας NOHATE

ITALIA

CIFA

ITALIA

C.I.F.A. ETS, Τορίνο

Το ιταλικό σκέλος του προγράμματος «Hate Trackers Into Action», υπό τον συντονισμό του C.I.F.A. ETS στο Τορίνο, κινητοποίησε περισσότερους από σαράντα νέους ηλικίας 14 έως 28 ετών από τη μητροπολιτική περιοχή του Τορίνο και την πόλη της Άλμπα. Η ιταλική SGYG (Semiological Guerrilla Youth Group) λειτούργησε τόσο ως δομημένη συλλογικότητα, συνδεδεμένη με ένα σχολικό ραδιόφωνο, όσο και ως χαλαρή ομάδα μεμονωμένων ακτιβιστών που παρήγαγαν podcasts, σύνολα δεδομένων για την εκπαίδευση τεχνητής νοημοσύνης, σχολικά εργαστήρια, συνεντεύξεις με ειδικούς και βίντεο με προσωπικές αφηγήσεις. Οι επτά καλές πρακτικές που ακολουθούν έχουν όλες δοκιμαστεί σε πραγματικά σχολικά και πολιτικά περιβάλλοντα στην Ιταλία και έχουν σχεδιαστεί ώστε να μπορούν να αναπαραχθούν από εταίρους με παρόμοια υποδομή.

Το κεφάλαιο αναπτύσσει τις ακόλουθες ορθές πρακτικές, με χρονολογική σειρά: Clic Positivi School Web Radio (Ιανουάριος 2024 - Μάιος 2024 (σεζόν 1) και Δεκέμβριος 2024 - Ιούνιος 2025 (σεζόν 2)); Deescalate AI Training (Νοέμβριος 2024 - Ιανουάριος 2025); Σχολείο

Εκπαίδευση στο Liceo Pininfarina (1-18 Φεβρουαρίου 2025 (ημέρες τοπικής εκπαίδευσης 1-2) και 19-28 Φεβρουαρίου 2025 (ημέρες τοπικής εκπαίδευσης 3-10)); Συνέντευξη εμπειρογνώμονα ως «Reels» που μπορούν να μοιραστούν (1 Δεκεμβρίου 2024); Σειρά βίντεο προσωπικής αφήγησης (Ιούνιος - Σεπτέμβριος 2025); και

3.0 (18 Ιουλίου 2025). Στη συνέχεια, κάθε πρακτική εξετάζεται διεξοδικά σε μορφή συνεχούς αφήγησης, με έμφαση στο τοπικό πλαίσιο, στα βήματα που αποδείχθηκαν αναπαραγώγιμα αλλού και στα διδάγματα που αποκόμισε η ομάδα.

Καλή πρακτική 1 - Σχολικό διαδικτυακό ραδιόφωνο «Clic Positivi»

Ημερομηνίες: Ιανουάριος 2024 - Μάιος 2024 (Σεζόν 1) και Δεκέμβριος 2024 - Ιούνιος 2025 (Σεζόν 2). Τοποθεσία: Liceo Luigi Einaudi , Alba (CN) - Radio Einaudi. Κοινό-στόχος: μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 14-20 ετών καθώς και ακροατές στο διαδίκτυο μέσω του Spotify.

Μια σταθερή ομάδα φοιτητών-παρουσιαστών (Auro, Sto, Lore, Taki, Fab, Kalu στην 1η σεζόν· Giacollo, Fiore, Lore, Samu στη 2η σεζόν) δημιούργησε μια σειρά επεισοδίων διάρκειας 45-60 λεπτών το καθένα, με θέματα όπως η ρητορική μίσους, η ρύθμιση του διαδικτύου, το Web 3.0 και η τεχνητή νοημοσύνη. Κάθε επεισόδιο συνδυάζει τους μαθητές-παρουσιαστές με έναν ειδικό καλεσμένο – ψυχολόγους, ακτιβιστές, τον ειδικό στο Web 3.0 Tambussi, τον ειδικό στην τεχνητή νοημοσύνη Stefano Barale – και δημοσιεύεται στο Spotify.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) εντοπισμός και υιοθέτηση μιας προϋπάρχουσας σχολικής υποδομής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης (μικρόφωνα, λογισμικό επεξεργασίας, επίσημο κανάλι)· (2) δημιουργία μιας συντακτικής ομάδας τεσσάρων έως έξι μαθητών και ανανέωσή της καθώς αποφοιτούν οι κοόρτες· (3) για κάθε επεισόδιο, συμφωνία σχετικά με μια θεματική προσέγγιση, πρόσκληση ενός εξωτερικού εμπειρογνώμονα και σύνταξη ενός λεπτομερούς σχεδίου· (4) ηχογράφηση, επεξεργασία και δημοσίευση στο Spotify· (5) προώθηση κάθε επεισοδίου στα κοινωνικά δίκτυα του σχολείου.

Η μορφή αυτή αποδείχθηκε βιώσιμη παρά την αλλαγή των συμμετεχόντων και μάλιστα προσέλκυσε παλιούς συμμετέχοντες ως καλεσμένους. Το επαναλαμβανόμενο πρόβλημα που ανέφερε η ομάδα ήταν η δυσκολία να διευρυνθεί το ακροατήριο πέρα από το υπάρχον ακροατήριο του Radio Einaudi· η ομάδα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πρέπει να σχεδιαστεί ένα σχέδιο εξωτερικής προώθησης παράλληλα με το εκδοτικό πρόγραμμα.

Καλή πρακτική 2 - Εκπαίδευση «Deescalate» στην τεχνητή νοημοσύνη

Ημερομηνίες: Νοέμβριος 2024 - Ιανουάριος 2025. Τόπος: εξ ολοκλήρου διαδικτυακά. Συμμετέχοντες: 1 μέλη του SGYG από όλη την εταιρική σχέση HTIA. Εταίρος: Aequa-Tech (νεοφυής επιχείρηση civic-tech).

Ζητήθηκε πρώτα από τους ακτιβιστές να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο ηθικών θεμελίων, σχεδιασμένο για να αναδείξει τις δικές τους αξιολογικές προκαταλήψεις, και στη συνέχεια να αξιολογήσουν την επιθετικότητα των σχολίων που δημοσιεύτηκαν κάτω από έξι βίντεο σχετικά με διασημότητες. Η άσκηση παρήγαγε ένα σύνολο δεδομένων διεθνούς εμβέλειας για ένα εργαλείο διαμεσολάβησης τεχνητής νοημοσύνης, ενώ ταυτόχρονα εκπαιδευσε τους συμμετέχοντες να αναγνωρίζουν τον ρόλο του πλαισίου στην κατηγοριοποίηση του διαδικτυακού περιεχομένου.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) συνεργασία με έναν τοπικό οργανισμό civic-tech που αναπτύσσει ένα εργαλείο διαμόρφωσης περιεχομένου με τεχνητή νοημοσύνη· (2) συγκρότηση μιας διακρατικής ομάδας 15-20 ακτιβιστών· (3) συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου για τα ηθικά θεμέλια πριν από οποιαδήποτε

εργασίας ταξινόμησης· (4) να ζητηθεί από τους συμμετέχοντες να ταξινομήσουν την επιθετικότητα των σχολίων σύμφωνα με μια κοινή κλίμακα αξιολόγησης· (5) να γίνει συλλογική ανασκόπηση σχετικά με τη δυσκολία της εργασίας και τις επιπτώσεις για την αυτοματοποιημένη διαμεσολάβηση.

Όπως παρατήρησε ένας συμμετέχων, κατανοήσαμε σε κάποιο βαθμό πώς λειτουργεί η τεχνητή νοημοσύνη και πώς μπορεί να τροφοδοτηθεί με πληροφορίες που επηρεάζουν τον τρόπο λειτουργίας της, κάτι που αποτελεί έναν από τους λόγους για τους οποίους η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να διαδώσει ρητορική μίσους (μέλος της SGYG). Η κριτική παιδεία στα μέσα ενημέρωσης δεν προκύπτει από θεωρητικές διαλέξεις, αλλά από την εμπειρία της προσπάθειας κατηγοριοποίησης ακραίων περιπτώσεων.

Καλή πρακτική 3 - Εκπαίδευση στο Λύκειο Pininfarina

Ημερομηνίες: 1-18 Φεβρουαρίου 2025 (Ημέρες τοπικής κατάρτισης 1-2) και 19-28 Φεβρουαρίου 2025 (Ημέρες τοπικής κατάρτισης 3-10). Τόπος: Liceo Pininfarina, Moncalieri (Torino). Στόχος: μια πλήρης τάξη πληροφορικής που ειδικεύεται στην επικοινωνία εξ αποστάσεως, ηλικίας 1-18 ετών. Διευκολυντές: 3 μέλη της SGYG.

Τα δύο πρώτα πρωινά εισήγαγαν την τάξη πληροφορικής στη γνώση της ρητορικής μίσους μέσω εργαλείων που αντλήθηκαν από το εγχειρίδιο Compass του Συμβουλίου της Ευρώπης: Μόριο Ταυτότητας, Πυραμίδα Μίσους, Δέντρο Αιτιών, συνοδευόμενα από σύντομα οπτικοακουστικά κλιπ σχετικά με τη ντοπαμίνη και τον σχεδιασμό των κοινωνικών μέσων. Από την τρίτη ημέρα και μετά, οι ίδιοι μαθητές πέρασαν σε έναν κύκλο Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών, αναπτύσσοντας από κοινού – μαζί με τον καθηγητή πληροφορικής τους και έναν εξωτερικό τεχνικό – ένα πρωτότυπο εφαρμογής κοινωνικών μέσων με ενσωματωμένη λογική διαμεσολάβησης. Η ρητή ηθική απαίτησή τους ήταν μια πλατφόρμα κοινωνικών μέσων με λιγότερη ρητορική μίσους από το Instagram (συμμετέχων στην εκπαίδευση).

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) μεταφράστε την κατανόηση της ρητορικής μίσους στην υπάρχουσα επαγγελματική γλώσσα του κοινού (στην περίπτωση αυτή, ο σχεδιασμός λογισμικού)· (2) παρουσίαση ενός εισαγωγικού μαθήματος χρησιμοποιώντας τα εργαλεία Compass· (3) άμεση μετάβαση σε φάση συν-σχεδιασμού, κατά την οποία οι μαθητές δημιουργούν το δικό τους ανταποκριτικό προϊόν· (4) πάντα να προετοιμάζετε ένα Σχέδιο Β (η ομάδα αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το Privilege Walk λόγω έλλειψης χώρου και τους τίτλους της Netflix για λόγους αδειοδότησης).

Μέχρι τη δέκατη ημέρα, η τάξη είχε αρχίσει να προγραμματίζει ένα πρωτότυπο κοινωνικό δίκτυο. Η μετατροπή της ευαισθητοποίησης σε ένα δημιουργήσιμο προϊόν μετατρέπει τους παθητικούς μαθητές σε συν-σχεδιαστές της απάντησης και αυξάνει δραματικά την απομνημόνευση.

Καλή πρακτική 4 - Συνέντευξη ειδικού ως Reels που μπορούν να μοιραστούν

Ημερομηνία: 1 Δεκεμβρίου 2024. Τόπος: Χώρος συνεργασίας Toolbox, Τορίνο. Κοινό-στόχος: Κοινό του Hate Trackers στο Instagram. Προσκεκλημένη: ηθοποιός Manuela Grippi.

Δύο συνεντευξιαστές της SGYG πραγματοποίησαν μια δομημένη συζήτηση με την ηθοποιό γύρω από τέσσερις προκαθορισμένες θεματικές ενότητες: δημόσια εικόνα, προκλήσεις του κλάδου, παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και προσωπικός ακτιβισμός. Η συζήτηση μαγνητοσκοπήθηκε σε έναν ουδέτερο χώρο συνεργασίας με επαγγελματική ομάδα, ώστε το υλικό να μπορεί να μονταριστεί σε πολλά βίντεο για το Instagram.

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) εντοπίστε μια δημόσια προσωπικότητα της οποίας η επαγγελματική δραστηριότητα επηρεάζεται από τη ρητορική μίσους· (2) πραγματοποιήστε μία προπαρασκευαστική διαδικτυακή συνάντηση για να καθορίσετε από κοινού τις ερωτήσεις· (3) γυρίστε το βίντεο σε έναν ουδέτερο, επαναχρησιμοποιήσιμο χώρο· (4) προγραμματίστε την κοπή σε πολλαπλά σύντομα βίντεο από την αρχή, όχι κατά τη μεταπαραγωγή.

Τα δημόσια πρόσωπα φέρνουν τους δικούς τους οπαδούς στο έργο, επεκτείνοντας την εμβέλειά του πολύ πέρα από το οργανικό κοινό της συνεργασίας. Η μορφή της συνέντευξης δημιουργεί επίσης διαχρονικό περιεχόμενο που μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί για αρκετούς μήνες.

Καλή πρακτική 5 - Σειρά βίντεο με προσωπικές αφηγήσεις

Ημερομηνίες: Ιούνιος - Σεπτέμβριος 2025. Τόπος: Τορίνο. Στόχος: κοινό των κοινωνικών μέσων που ενδιαφέρεται για τον εκφοβισμό, τη μετανάστευση, τον ρατσισμό και τα διπλά πρότυπα ως προς το φύλο.

Πέντε βίντεο, το καθένα από τα οποία δημιουργήθηκε συνήθως από ομάδα δύο ατόμων, εξερεύνησαν προσωπικές εμπειρίες διακρίσεων. Όπως έγραψε ο δημιουργός ενός από τα βίντεο, «αυτό το βίντεο είναι προσωπικό για μένα, ως Αιγύπτιο που ζει στην Ευρώπη εδώ και 4 χρόνια. Δείχνει τα διπλά πρότυπα της κοινωνίας, όπου οι άνθρωποι αισθάνονται υποχρεωμένοι να εγκαταλείψουν τις αξίες τους για να ικανοποιήσουν τους άλλους. Η ελευθερία είναι για όλους, και θα πρέπει να μπορείς να ζεις σύμφωνα με τις δικές σου αξίες, αρκεί να μην βλάπτεις τους άλλους».

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) διοργάνωση ανοιχτής πρόσκλησης στο πλαίσιο του SGYG για ιδέες προσωπικών αφηγήσεων· (2) παροχή ελάχιστης αλλά συνεπούς τεχνικής υποστήριξης (κάμερα, τρίποδο, μικρόφωνο, φωτισμός)· (3) προτεραιότητα στην αυθεντικότητα έναντι της τελειότητας της παραγωγής· (4) κυκλοφορία σε τακτική συχνότητα (ένα βίντεο κάθε τρεις έως τέσσερις εβδομάδες).

Το συγκεκριμένο format υπερτερεί σταθερά των εκπαιδευτικών βίντεο με σενάριο όσον αφορά τους δείκτες αφοσίωσης. Ο κύριος κίνδυνος που ενέχει – η δυσκολία να βγαίνουν συνεχώς νέες ιδέες – μετριάζεται με την εναλλαγή του κύριου δημιουργού σε κάθε νέα κυκλοφορία.

Καλή πρακτική 6 - Εργαστήριο Web 3.0 Meme

Ημερομηνία: 18 Ιουλίου 2025. Τόπος: Τορίνο. Στοχευόμενο κοινό: περίπου 100 νέοι ενήλικες ηλικίας 18 ετών και άνω. Εργαλείο: HateTrackers Dapp Πορτοφόλι MetaMask.

Μετά από μια εισαγωγική συνεδρία για το Web 3.0 και το MetaMask, οι συμμετέχοντες εντόπισαν πραγματικές εκφράσεις μίσους (συμπεριλαμβανομένων σχολίων από δημόσια πρόσωπα) και δημιούργησαν μιμίδια ως απάντηση, χρησιμοποιώντας το χιούμορ και την ειρωνεία ως αντι-αφηγήσεις. Κάθε μίμ ανεβάζστηκε στην πλατφόρμα HateTrackers Web 3.0 και συνδέθηκε με το αναγνωριστικό του πορτοφολιού του δημιουργού. Στη συνέχεια, οι υπόλοιποι συμμετέχοντες ψήφισαν τις πιο αποτελεσματικές συμμετοχές. Η συνεδρία ολοκληρώθηκε με ομαδική συζήτηση σχετικά με το ηθικό όριο μεταξύ της ειρωνείας ως μέσου εξουδετέρωσης και του χιούμορ που ενισχύει τη βλάβη.

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) παροχή σύντομης τεχνικής εισαγωγής στο MetaMask και στο HateTrackers Dapp· (2) επιλογή δέκα έως δεκαπέντε πραγματικών παραδειγμάτων ρητορικής μίσους διαφορετικής ευαισθησίας· (3) παροχή απλών εργαλείων δημιουργίας μιμιδίων· (4) να ολοκληρωθεί με μια δομημένη συζήτηση σχετικά με την ηθική του χιούμορ.

Πολλοί συμμετέχοντες ανέφεραν ότι η ρητορική μίσους συχνά προκαλούσε θυμό, καθιστώντας δύσκολη την επικοινωνιακή ανταπόκριση (ανασκόπηση εργαστηρίου, από το αρχικό Εγχειρίδιο). Η σύνθεση ενός μιμιδίου που είναι ταυτόχρονα αστείο και σεβαστό αποτελεί από μόνη της μια άσκηση ενσυναίσθησης, αυτοσυγκράτησης και κριτικής σκέψης.

Διατομεακά διδάγματα για άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς

Προκύπτουν τρεις αρχές. Πρώτον, να στηριχθεί ο ακτιβισμός των νέων σε ένα υπάρχον θεσμικό πλεονέκτημα (σχολικό ραδιόφωνο, χώρος συνεργασίας, νεοφυής επιχείρηση civic-tech) πριν εξεταστεί η δημιουργία οτιδήποτε νέου. Δεύτερον, μεταφράστε τη γνώση σχετικά με τη ρητορική μίσους στη γλώσσα εξειδίκευσης των συμμετεχόντων: οι φοιτητές πληροφορικής σχεδιάζουν πλατφόρμες με διαχειριστή, οι podcasters σχεδιάζουν επεισόδια, οι δημιουργοί βίντεο σχεδιάζουν βίντεο. Τρίτον, συνδυάστε διεθνώς επικυρωμένα εκπαιδευτικά εργαλεία (Compass Identity Molecule, Hate Pyramid) με μορφές αφήγησης σε πρώτο πρόσωπο. Το πρώτο εξασφαλίζει παιδαγωγική αυστηρότητα, το δεύτερο δημιουργεί συναισθηματική αντήχηση. Κανένα από τα δύο, από μόνο του, δεν είναι επαρκές.

Επιπτώσεις για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο HTIA

Το ιταλικό χαρτοφυλάκιο είναι το πιο ετερογενές από τα επτά εθνικά κεφάλαια και, για τον λόγο αυτό, αποτελεί την πιο χρήσιμη πηγή επιλογών για άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς. Κάθε ιταλική πρακτική αντιπροσωπεύει μια διαφορετική προσέγγιση στην εκπαίδευση σχετικά με τη ρητορική μίσους – ραδιόφωνο, τεχνητή νοημοσύνη, σχολικό πρόγραμμα σπουδών, συνέντευξη ειδικού, προσωπική αφήγηση, δημιουργία μιμιδίων στο Web 3.0 – και κάθε μία μπορεί να αξιοποιηθεί ανεξάρτητα. Η διατομεακή διαπίστωση είναι ότι ένας μεμονωμένος εθνικός εταίρος μπορεί να υποστηρίξει πολλαπλές παράλληλες πρωτοβουλίες, εφόσον έχει πρόσβαση σε ένα σταθερό θεσμικό στήριγμα (στο Τορίνο, ο επικεφαλής οργανισμός C.I.F.A. ETS καθώς και το σχολικό ραδιόφωνο στο Liceo Einaudi).

Άμεσες φωνές από τους συμμετέχοντες

Τα παρακάτω αποσπάσματα προέρχονται από τις αναφορές που συγκέντρωσε ο εταίρος μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας. Αναπαράγονται ως άμεση απόδειξη του ποιοτικού αντίκτυπου του έργου, με τις φωνές όσων το έζησαν.

«Θέλουμε σίγουρα η εφαρμογή μας να περιέχει λιγότερο μίσος από εφαρμογές όπως το Instagram. Όταν καταφέρουμε να ολοκληρώσουμε την ανάπτυξή της, ίσως εμπνεύσουμε και κάποιον άλλο να δημιουργήσει κάτι παρόμοιο.»

— Συμμετέχων στην εκπαίδευση της Pininfarina

«Ήταν μια ενδιαφέρουσα εμπειρία, καθώς καταλάβαμε σε γενικές γραμμές πώς λειτουργεί η τεχνητή νοημοσύνη και πώς μπορεί να τροφοδοτηθεί με πληροφορίες που επηρεάζουν τον τρόπο λειτουργίας της, κάτι που αποτελεί έναν από τους λόγους για τους οποίους η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να διαδίδει ρητορική μίσους.»

— Μέλος της SGYG μετά την εκπαίδευση Deescalate AI

«Αυτό το βίντεο έχει προσωπική σημασία για μένα, ως Αιγύπτιο που ζει στην Ευρώπη εδώ και τέσσερα χρόνια. Δείχνει τα διπλά πρότυπα στην κοινωνία, όπου οι άνθρωποι αισθάνονται υποχρεωμένοι να εγκαταλείψουν τις αξίες τους για να ικανοποιήσουν τους άλλους. Η ελευθερία είναι για όλους, και θα πρέπει να μπορείς να ζεις σύμφωνα με τις δικές σου αξίες, αρκεί να μην βλάπτεις τους άλλους.»

— Δημιουργός βίντεο της SGYG, Personal-Narrative Reel

ΕΛΛΑΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Το ελληνικό SGYG, που φιλοξενήθηκε από την Ελληνική Συμμετοχή Νέων στην Αθήνα, ανέπτυξε ένα επαναληπτικό πρόγραμμα διάρκειας ενός εξαμήνου, σχεδιασμένο να μεταφέρει τους νέους ενήλικες από μια αόριστη συνειδητοποίηση της ρητορικής μίσους σε μια δομημένη ικανότητα αντίδρασης – τόσο στο διαδίκτυο όσο και εκτός διαδικτύου. Η ομάδα βασίστηκε σε μια μικρή αλλά σταθερή ομάδα, σε έρευνα στο ύπαιθρο στους δρόμους και τα πάρκα του κέντρου της Αθήνας, καθώς και σε εργαστήρια στο γραφείο της Ελληνικής Συμμετοχής Νέων. Οι τέσσερις καλές πρακτικές που ακολουθούν χαρτογραφούν αυτή τη διαδρομή από τη δημόσια χαρτογράφηση έως τον ψηφιακό ακτιβισμό, καταλήγοντας σε ένα podcast που διατηρεί τη συζήτηση ζωντανή πέρα από τη διάρκεια του προγράμματος.

Το κεφάλαιο παρουσιάζει τις ακόλουθες ορθές πρακτικές, με χρονολογική σειρά: Χαρτογράφηση εξωτερικού χώρου στο Freedom Park (28 Ιουνίου 2024)· Εργαστήριο «Four Corners» με θέμα «Αντιδράσεις στο μίσος» (30 Ιανουαρίου 2025)· «Zero Hate» – Διαδικτυακή εκστρατεία τον Απρίλιο (Απρίλιος 2025)· και Πο Ψ Γκαστ τριών επεισοδίων (που δημιουργήθηκε μετά την εκστρατεία «Zero Hate»). Κάθε πρακτική εξετάζεται στη συνέχεια αναλυτικά με τη μορφή συνεχούς αφήγησης, με έμφαση στο τοπικό πλαίσιο, στα βήματα που αποδείχθηκαν αναπαραγώγιμα αλλού και στα διδάγματα που αποκόμισε η ομάδα.

Καλή πρακτική 1 - Χαρτογράφηση εξωτερικού χώρου στο Πάρκο Ελευθερίας

Ημερομηνία: 28 Ιουνίου 2024. Τόπος: Freedom Park, Αθήνα. Κοινό: περαστικοί και άνθρωποι που χαλαρώνουν στο πάρκο.

Η SGYG προσέγγισε μέλη του κοινού με απλές ερωτήσεις σχετικά με το τι θεωρούσαν ότι ήταν η ρητορική μίσους και αν είχαν ποτέ αντιμετωπίσει ή γίνει μάρτυρες διακρίσεων. Η ομάδα είχε αρχικά προετοιμάσει δομημένες ασκήσεις, αλλά έντονη

Ο άνεμος και η έλλειψη κλειστού χώρου επέβαλαν έναν αυτοσχεδιασμό: η δραστηριότητα αναδιαμορφώθηκε σε μια έρευνα με τη μορφή συζήτησης. Η πιο εντυπωσιακή διαπίστωση ήταν ότι πολλοί από τους ερωτηθέντες δεν γνώριζαν καν **ή** δεν είχαν ακούσει ποτέ τον όρο «ρητορική μίσους».

Όσον αφορά την επαναληπτική μεθοδολογία: επαναληπτικά βήματα: (1) εντοπίστε έναν δημόσιο χώρο με υψηλή διαγενεακή επισκεψιμότητα· (2) προετοιμάστε τρεις έως πέντε σύντομες ανοιχτές ερωτήσεις· (3) εκπαιδεύστε τα μέλη της SGYG σε τεχνικές μη συγκρουσιακής προσέγγισης· (4) αντιμετωπίστε το απρόβλεπτο (καιρός, logistics) ως ευκαιρία για απλοποίηση της μορφής και όχι ως αποτυχία.

Η άγνοια του κοινού σχετικά με την ίδια την έκφραση «ρητορική μίσους» είναι, από μόνη της, ένα εύρημα που θα πρέπει να καθοδηγήσει ολόκληρη την επακόλουθη στρατηγική. Μια οργάνωση που ξεκινά το πρόγραμμά της με πολύπλοκα παραδοτέα, πριν χαρτογραφήσει το λεξιλογικό σημείο εκκίνησης του κοινού, διακινδυνεύει να μιλάει στον εαυτό της.

Καλή πρακτική 2 - Εργαστήριο «Four Corners» σχετικά με τις αντιδράσεις στο μίσος

Ημερομηνία: 30 Ιανουαρίου 2025. Τόπος: Γραφεία HYP, Αθήνα. Κοινό: έξι ενήλικες άνω των 18 ετών.

Μετά από μια σύντομη ανασκόπηση των σχολίων που συλλέχθηκαν την προηγούμενη εβδομάδα μέσω του Web 3.0, η αίθουσα χωρίστηκε σε τέσσερις γωνίες που αντιπροσώπευαν τέσσερις πιθανές αντιδράσεις σε ένα σχόλιο ρητορικής μίσους: απάντηση, αποφυγή, αναφορά, έναρξη αντί-εκστρατείας. Τα σχόλια ρητορικής μίσους διαβάζονταν δυνατά και οι συμμετέχοντες μετακινούνταν φυσικά στη γωνία που αντιπροσώπευε την ενστικτώδη αντίδρασή τους. Μετά από κάθε γύρο ακολουθούσε μια συζήτηση με συντονιστή. Η συνεδρία έκλεισε με τη διατύπωση μιας ρητής παιδαγωγικής αρχής: δεν υπάρχει μία και μοναδική σωστή αντίδραση σε ένα σχόλιο ρητορικής μίσους, και κάθε κατάσταση απαιτεί προσεκτική αξιολόγηση.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) συγκεντρώστε δεκαπέντε έως είκοσι πραγματικά σχόλια μίσους· (2) ορίστε τέσσερις πιθανές κατηγορίες αντίδρασης και επισημάνετε τις τέσσερις γωνίες του δωματίου· (3) διαβάστε κάθε σχόλιο δυνατά· (4) ζητήστε από εθελοντές να εξηγήσουν γιατί επέλεξαν τη γωνία τους· (5) ολοκληρώστε σημειώνοντας συλλογικά ότι καμία γωνία δεν είναι δομικά ανώτερη από κάποια άλλη.

Η σωματική κίνηση, περισσότερο από τη συζήτηση σε καθιστή θέση, αποκαλύπτει την ποικιλομορφία των ενστικτωδών αντιδράσεων μέσα στην ίδια ομάδα. Επίσης, κανονικοποιεί τη νομιμότητα της αποστασιοποίησης: δεν απαιτείται απάντηση σε κάθε σχόλιο μίσους, και η αναγνώριση αυτού του γεγονότος προστατεύει τον ακτιβιστή από την εξάντληση.

Καλή πρακτική 3 - Διαδικτυακή εκστρατεία «Zero Hate - April»

Περίοδος: Απρίλιος 2025. Μορφή: τέσσερις διαδραστικές διαδικτυακές συναντήσεις. Κοινό: ενήλικες άνω των 18 ετών, επτά συμμετέχοντες ανά συνεδρία.

Μια διαδικτυακή εκστρατεία διάρκειας ενός μήνα που ξεκίνησε με μια εισαγωγική συνεδρία σχετικά με την εφαρμογή HateTrackers και συνεχίστηκε με παρουσιάσεις, συζητήσεις και συνεργατικές δραστηριότητες. Η εκστρατεία αποτέλεσε τον συνδυαστικό κρίκο μεταξύ των υπαίθριων και εσωτερικών εργαστηρίων και του ψηφιακού σκέλους της πλατφόρμας Web 3.0, και προετοίμασε το έδαφος για τη σεζόν των podcast που ακολούθησε.

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) καθορισμός ενός θεματικού πλαισίου διάρκειας ενός μήνα με αναγνωρίσιμο όνομα (Zero Hate)· (2) προγραμματισμός τεσσάρων εβδομαδιαίων διαδικτυακών συναντήσεων διάρκειας μίας έως δύο ωρών· (3) εναλλαγή μορφών (παρουσίαση, συζήτηση, συνεργατική δραστηριότητα, προσκεκλημένος)· (4) διασφάλιση ότι η ίδια βασική ομάδα συμμετέχει και στις τέσσερις συνεδρίες, ώστε να δημιουργηθεί συσσωρευτική μάθηση.

Μια σύντομη, επώνυμη εκστρατεία παράγει μεγαλύτερη συγκράτηση από μια μακρύτερη, μη επώνυμη ακολουθία εκδηλώσεων. Η ετικέτα Zero Hate έδωσε στους συμμετέχοντες ένα αναγνωρίσιμο πλαίσιο στο οποίο μπορούσαν να αναφέρονται.

Καλή πρακτική 4 - Ποΐ Ήκαστ τριών επεισοδίων

Περίοδος: δημιουργήθηκε μετά την εκστρατεία Zero Hate. Μορφή: τρία ηχητικά επεισόδια. Παρουσιαστές: δύο μέλη της SGYG. Θέμα: γιατί η ρητορική μίσους είναι τόσο έντονη στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Δύο συμμετέχοντες στην εκστρατεία «Zero Hate», παρακινούμενοι από την ένταση των συζητήσεων, αποφάσισαν ανεξάρτητα να δημιουργήσουν ένα podcast τριών επεισοδίων που εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ενισχύουν τη ρητορική μίσους. Η απόφαση αυτή αποτελεί έναν μετρήσιμο δείκτη της βιωσιμότητας του έργου « » (): οι συμμετέχοντες () δεν () περιορίστηκαν () απλώς () στην κατανάλωση () περιεχομένου (), αλλά

δημιούργησαν το δικό τους.

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) αφήστε χώρο, σε οποιαδήποτε τελική ανασκόπηση, ώστε οι συμμετέχοντες να προτείνουν δικές τους ενέργειες παρακολούθησης· (2) παρέχετε ελάχιστη δομική υποστήριξη (ένα μικρόφωνο, ένα κανάλι δημοσίευσης, βασικές δεξιότητες επεξεργασίας), αλλά αντισταθείτε στον πειρασμό να κατευθύνετε τη συντακτική γραμμή· (3) δεσμευτείτε, εκ των προτέρων, να προβάλετε το προϊόν που δημιουργήθηκε υπό την καθοδήγηση των συμμετεχόντων μέσω των καναλιών του οργανισμού.

Ο πιο αξιόπιστος δείκτης ότι ένα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης έχει αποδώσει καρπούς είναι το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες αρχίζουν να παράγουν τα δικά τους αποτελέσματα. Ένας οργανισμός που δεν έχει σχεδιάσει για αυτό το σενάριο κινδυνεύει να αφήσει αυτή την ενέργεια να διασκορπιστεί.

Παιδαγωγικές αρχές στο ελληνικό πρόγραμμα

Το ελληνικό πρόγραμμα ανέπτυξε επίσης την έννοια των αντι-αφηγημάτων και των εναλλακτικών αφηγημάτων, βοηθώντας τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν ότι η ρητορική μίσους μπορεί να αμφισβητηθεί όχι μόνο με άμεση αντίθεση, αλλά και με την προσφορά νέων, συμπεριληπτικών προοπτικών. Σε ειδικές συνεδρίες, διερεύνησε το σύνθετο θέμα της ελευθερίας του λόγου και τα ηθικά διλήμματα της διαμόρφωσης περιεχομένου, συζητώντας ποιος πρέπει να αποφασίζει τι παραμένει στο διαδίκτυο και τι αφαιρείται. Σε όλες τις συνεδρίες, η ομάδα επέδειξε ισχυρή δέσμευση στην καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, της κριτικής σκέψης και της ψηφιακής ευθύνης, ενθαρρύνοντας την αντίληψη του ακτιβισμού ως μια σειρά καθημερινών επιλογών – πώς μιλάμε, πώς ακούμε και πώς διαμορφώνουμε τους διαδικτυακούς χώρους στους οποίους ζούμε (Σύνοψη του Εγχειριδίου).

Επιπτώσεις για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο ΗΤΙΑ

Το ελληνικό πρόγραμμα είναι το πιο αυστηρό από παιδαγωγική άποψη μεταξύ των επτά, με ρητή και καλά τεκμηριωμένη χρήση των εργαλείων Compass και της θεωρίας της αντι-αφήγησης. Για το ευρωπαϊκό δίκτυο ΗΤΙΑ, η Ελλάδα αποτελεί το πρότυπο προς μίμηση κατά τον σχεδιασμό ενοτήτων κατάρτισης εκπαιδευτών: το κεφάλαιο «Παιδαγωγικές Αρχές» μπορεί να διαβαστεί σχεδόν ως αυτόνομο εγχειρίδιο για τον τρόπο εισαγωγής της παιδείας κατά του μίσους σε μια ομάδα ενήλικων ακτιβιστών. Η ελληνική εμπειρία δείχνει επίσης πώς μια μικρή ομάδα SGYG (έξι έως επτά ενήλικες) μπορεί να παράγει ένα δυσανάλογα μεγάλο σύνολο αποτελεσμάτων όταν κάθε μέλος επιλέγει μια διαφορετική μεθοδολογία.

Άμεσες φωνές από τους συμμετέχοντες

Τα παρακάτω αποσπάσματα προέρχονται από τις αναφορές που συγκέντρωσε ο συνεργαζόμενος οργανισμός μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας. Αναπαράγονται ως άμεση απόδειξη του ποιοτικού αντίκτυπου του έργου, με τις φωνές όσων το έζησαν.

«Ήταν μια σημαντική εμπειρία που διευκόλυνε τις συζητήσεις γύρω από τη ρητορική μίσους.»

— Σχόλια συμμετεχόντων μετά το εργαστήριο SGYG στην Ελλάδα

«Μας επέτρεψε να ασχοληθούμε με τις ηθικές επιπτώσεις της επιβλαβούς συμπεριφοράς στο διαδίκτυο.»

— Σκέψεις του ελληνικού SGYG κατά τη διάρκεια της εκστρατείας Zero Hate - Απρίλιος

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

ΙΔΡΥΜΑ CROMO

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Ίδρυμα Cromo - Βουδαπέστη και νομός Baranya

Το ουγγρικό σκέλος του προγράμματος «Hate Trackers Into Action», το οποίο συντονίστηκε από το Ίδρυμα Cromo, υλοποιήθηκε σε δύο αλληλοσυμπληρούμενες κατευθύνσεις. Μια ομάδα SGYG με έδρα τη Βουδαπέστη, αποτελούμενη από περίπου πέντε νέους ηγέτες, εργάστηκε από τον Απρίλιο του 2024 και μετά στον καλλιτεχνικό και παιδαγωγικό τομέα – χαρτογραφώντας το τοπικό πλαίσιο, συμβουλευόμενη εμπειρογνώμονες σε νομικά θέματα και θέματα ρητορικής μίσους, παρακολουθώντας εκπαίδευση στο «Θέατρο Φόρουμ και Διαλόγου» και εφαρμόζοντας τη μεθοδολογία σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Βουδαπέστης. Μια δεύτερη ομάδα SGYG με έδρα το Kisharsany, στην κομητεία Baranya (μέλη ηλικίας 16-22 ετών), ανέλαβε το ψηφιακό σκέλος, τροφοδοτώντας την εφαρμογή HateTrackers Web 3.0 με αποδεικτικά στοιχεία ρητορικής μίσους, οργανώνοντας έναν περιφερειακό διαγωνισμό ζωγραφικής και παρουσιάζοντας όλα τα αποτελέσματα σε ένα από τα μεγαλύτερα πολιτιστικά φεστιβάλ της Ουγγαρίας. Οι δύο ομάδες συναντήθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2025 στη Βουδαπέστη. Το ουγγρικό πλαίσιο χαρακτηρίζεται από την έντονη πολιτικοποίηση της ίδιας της έκφρασης «ρητορική μίσους», γεγονός που οδήγησε την ομάδα να εστιάσει σκόπιμα τις δράσεις της στη ρητορική μίσους της καθημερινότητας στα σχολεία, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στις περιστασιακές συνομιλίες.

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι ακόλουθες ορθές πρακτικές, με χρονολογική σειρά: Διαβάθμιση διαβουλεύσεων με εμπειρογνώμονες (5, 12 Απριλίου και 6 Ιουνίου 2024)· Θέατρο Φόρουμ με το σενάριο «Influencer Story» (13 Δεκεμβρίου 2024 και 22 Μαΐου 2025)· Πολλαπλές συνεδρίες MetaMask / Κύκλος HateTrackers (15 Φεβρουαρίου, 13 Μαρτίου, 23 Μαρτίου, 30 Μαρτίου, 16 Απριλίου, 30 Απριλίου, 28 Μαΐου, 23 Ιουλίου 2025) · «Μην βλάπτετε τους άλλους!» Διαγωνισμός Ζωγραφικής για Παιδιά (Απρίλιος-Ιούλιος 2025 (η πρόσκληση ξεκίνησε στις 16 Απριλίου· υποβολές και επιλογή μεταξύ 28 Μαΐου και 23 Ιουλίου))· και Συνδυαστική Συνάντηση Αναπαραγωγής και Θεάτρου Φόρουμ (5- Σεπτεμβρίου 2025). Κάθε πρακτική στη συνέχεια διερευνάται εκτενώς σε συνεχή αφηγηματική μορφή, με έμφαση στο τοπικό πλαίσιο, στα βήματα που αποδείχθηκαν αναπαραγώγιμα αλλού και στα διδάγματα που αποκόμισε η ομάδα.

Καλή πρακτική 1 - Πολυεπίπεδη διαβούλευση με εμπειρογνώμονες

Ημερομηνίες: 5, 12 Απριλίου και 6 Ιουνίου 2024. Τόπος: Γραφεία Cromo, Βουδαπέστη. Συμμετέχοντες: Βασική ομάδα SGYG, εμπειρογνώμονες σε θέματα πληροφορικής, νομικά, ρητορικής μίσους και τέχνης.

Πριν εμπλέξει άμεσα τους νέους συμμετέχοντες στα εργαστήρια, η ουγγρική ομάδα πραγματοποίησε τρεις διαδοχικές συναντήσεις: με έναν ειδικό πληροφορικής για το Web 3.0, με έναν νομικό εμπειρογνώμονα αυτοπροσώπως σε συνδυασμό με έναν εμπειρογνώμονα σε θέματα ρητορικής μίσους μέσω διαδικτύου, καθώς και με έναν καλλιτεχνικό εμπειρογνώμονα ειδικευμένο στη δραματοπαιδαγωγική. Αυτή η ακολουθία έδωσε στη SGYG τη δυνατότητα να πλαισιώσει το θέμα με τεχνική, νομική και δημιουργική αυτοπεποίθηση και οδήγησε σε μια κρίσιμη στρατηγική απόφαση: την εγκατάλειψη ενός παραδοσιακού θεατρικού έργου υπέρ του Θεάτρου Διαλόγου, το οποίο αργότερα εξελίχθηκε σε Θέατρο Φόρουμ.

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) πριν ξεκινήσει η πρόσληψη συμμετεχόντων, προγραμματίστε τρεις συνεδρίες με ειδικούς, διάρκειας δύο έως τριών ωρών η καθεμία· (2) πραγματοποιήστε τη νομική συνεδρία δια ζώσης, την τεχνική συνεδρία σε υβριδική μορφή και την καλλιτεχνική συνεδρία σε έναν δημιουργικό χώρο· (3) τεκμηριώστε κάθε συνεδρία και χρησιμοποιήστε τα αποτελέσματα για να λάβετε επίσημες αποφάσεις σχεδιασμού πριν από την έναρξη των εργαστηρίων.

Η επένδυση δύο μηνών στη διαμόρφωση του πλαισίου από ειδικούς αποτρέπει το πολύ μεγαλύτερο κόστος της επανασχεδίασης ενός ολόκληρου προγράμματος εν μέσω της υλοποίησής του. Η έγκαιρη επιλογή της ουγγρικής ομάδας να προτιμήσει το Θέατρο Συζήτησης αντί για ένα θεατρικό έργο με σενάριο δεν θα ήταν δυνατή χωρίς αυτές τις προκαταρκτικές διαβουλεύσεις.

Καλή πρακτική 2 – Θέατρο Φόρουμ με το σενάριο «Η ιστορία του influencer»

Ημερομηνίες: 13 Δεκεμβρίου 2024 και 22 Μαΐου 2025. Τόποι διεξαγωγής: Λύκειο «Nemes Nagy Agnes» και Λύκειο «Εναλλακτικής Οικονομίας», Βουδαπέστη. Στόχος: μαθητές λυκείου. Διάρκεια: τρεις ώρες ανά συνεδρία.

Το πρώτο εργαστήριο στη Βουδαπέστη χρησιμοποίησε ένα γενικό σενάριο Θεάτρου-Διαλόγου. Μετά από εσωτερική αξιολόγηση, η ομάδα αναδιαμόρφωσε τη μορφή σε μια πιο περιεκτική δομή Θεάτρου-Φόρουμ, βασισμένη σε μια φανταστική σύγκρουση μεταξύ ενός influencer των κοινωνικών μέσων

και μιας εταιρείας διαχείρισης περιεχομένου σχετικά με τη διαχείριση μισαλλόδοξων σχολίων. Ετοιμάστηκαν κάρτες ρόλων για τον influencer, τον διευθύνοντα σύμβουλο, τον νομικό σύμβουλο, τον υπεύθυνο δημοσίων σχέσεων, τον διαχειριστή περιεχομένου και τα μέλη του κοινού. Οι συνεδρίες ξεκίνησαν με μια φάση προθέρμανσης, προχώρησαν σε μια δομημένη συζήτηση εντός ρόλου και ολοκληρώθηκαν με μια ανασκόπηση εκτός ρόλου.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) σύνταξη ενός ενιαίου, εύκολα μεταφράσιμου σεναρίου στο οποίο αναπαρίσταται ένα πραγματικό ηθικό δίλημμα· (2) προετοιμασία έντυπων καρτών ρόλων που καλύπτουν πέντε έως έξι οπτικές γωνίες (συμπεριλαμβανομένου τουλάχιστον ενός «μαλακού» ρόλου και ενός «σκληρού» ρόλου)· (3) διευκόλυνση σε τρεις σαφείς φάσεις - προετοιμασία, συζήτηση εντός ρόλου, αναστοχασμός εκτός ρόλου· (4) καταγραφή βασικών δηλώσεων του κοινού σε έναν πίνακα για χρήση στην τελική ανασκόπηση.

Η «Ιστορία του Επιρροή» αποδείχθηκε ένα ισχυρό και κατανοητό εργαλείο για τους μαθητές γυμνασίου (συνεδρία «Εναλλακτική Οικονομία») και αποδείχθηκε εξίσου αποτελεσματική αργότερα στο ψηφιακό περίπτερο του φεστιβάλ. Όπως σημείωσε ένα μέλος της SGYG, ο ακτιβισμός δεν αφορά μόνο το να έχεις ισχυρές ιδέες - αφορά την προσαρμογή, την ακρόαση και την εξεύρεση τρόπων για να προχωρήσουμε μαζί (συνεδρία της Agnes Nemes Nagy).

Καλή πρακτική 3 - Κύκλος πολλαπλών συνεδριών MetaMask / HateTrackers

Ημερομηνίες: 15 Φεβρουαρίου, 13 Μαρτίου, 23 Μαρτίου, 30 Μαρτίου, 16 Απριλίου, 30 Απριλίου, 28 Μαΐου, 23 Ιουλίου 2025. Τόπος: Kisharsany, Νομός Baranya. Στόχος: νέοι της υπαίθρου ηλικίας 16-22 ετών.

Η ομάδα SGYG της Baranya προχώρησε σε οκτώ συνεδρίες αυξανόμενης πολυπλοκότητας: από την αρχική ομαδική συνάντηση και την αναπαράσταση σεναρίων χρηστών, μέσω της επίλυσης προβλημάτων και της εποπτευόμενης εγγραφής σε έναν κοινόχρηστο φορητό υπολογιστή, έως τη συστηματική συλλογή σχολίων μίσους από το Facebook, το Instagram, το Twitter, το YouTube και τα ουγγρικά διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης. Μόνο μέχρι τον Μάρτιο, η ομάδα είχε ανεβάσει 62 περιπτώσεις, αριθμός που αυξήθηκε σε περίπου 80 μέχρι τη συνεδρία του Μαΐου. Από τον Μάιο και μετά, η ομάδα πρόσθεσε μια ενότητα εποικοδομητικής απάντησης, ανεβάζοντας το αρχικό σχόλιο μίσους μαζί με μια σεβαστή απάντηση.

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) σχεδιάστε μια σταδιακή επέκταση σε πολλές συνεδρίες, χωρίς να περιμένετε ποτέ πλήρη ψηφιακή υιοθέτηση από ένα μόνο εργαστήριο· (2) να έχετε πάντα διαθέσιμη τουλάχιστον μία κοινόχρηστη συσκευή, ώστε να μην αποκλείονται οι συμμετέχοντες που δεν διαθέτουν smartphone

να μην αποκλείονται· (3) διατηρήστε έναν κοινόχρηστο φάκελο με κατηγοριοποιημένα παραδείγματα για να υποστηρίξετε τους νεοεισερχόμενους· (4) εισαγάγετε, μετά τη φάση τεκμηρίωσης, μια ενότητα επικοινωνιακής απάντησης που μετατρέπει τον ακτιβιστή από παρατηρητή σε συνομιλητή.

Η SGYG χαρακτήρισε επανειλημμένα το πλαίσιο του Web 3.0 ως αδιαφανές και την εφαρμογή ως αρχικά μη συμβατή με τα smartphone. Ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισης αυτών των τεχνικών προβλημάτων δεν είναι η κατάργηση της ψηφιακής συνιστώσας, αλλά η ανάληψη της ευθύνης για μια επικοινωνιακή ανταπόκριση, η οποία αποκαθιστά την αίσθηση της ενεργού συμμετοχής και αναζωογονεί το κίνητρο για συμμετοχή.

Καλή πρακτική 4 - «Μην βλάπτετε τους άλλους!» Διαγωνισμός ζωγραφικής για παιδιά

Ημερομηνίες: Απρίλιος-Ιούλιος 2025 (η πρόσκληση ξεκίνησε στις 16 Απριλίου· υποβολές και επιλογή μεταξύ 28 Μαΐου και 23 Ιουλίου). Τόπος: σχολεία σε ολόκληρη την κομητεία Baranya, έκθεση στο Φεστιβάλ Ordogkatlan. Στόχος: παιδιά και έφηβοι.

Σχεδιασμένος από νέους για μικρότερα παιδιά, ο διαγωνισμός προσκάλεσε υποβολές με θέμα τον εκφοβισμό και την καθημερινή επιθετικότητα. Αφίσες και φυλλάδια διανεμήθηκαν σε δύο έως τρία τοπικά σχολεία· οι υποβολές κρίθηκαν ανώνυμα με βάση το μήνυμα, τη δημιουργικότητα και τον συναισθηματικό αντίκτυπο. Τα επιλεγμένα έργα εκτέθηκαν, παράλληλα με ζωντανές συνεδρίες ζωγραφικής και διαγωνισμό φωτογραφίας, στο Φεστιβάλ Ordogkatlan στο Nagyvarsány (31 Ιουλίου 2025). Ένα διαδικτυακό μουσείο επέκτεινε την προβολή των έργων των παιδιών πέρα από το φεστιβάλ.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) διατύπωση της πρόσκλησης με θετικό τρόπο («Μην βλάπτετε τους άλλους!») αντί να επικεντρώνεται σε ένα πρόβλημα που πρέπει να καταγγελθεί· (2) διανομή αφισών και φυλλαδίων σε έναν μικρό, διαχειρίσιμο κύκλο σχολείων· (3) ανώνυμη αξιολόγηση·

(4) εξασφαλίστε έναν δημόσιο χώρο με μεγάλη προβολή για την έκθεση· (5) συμπληρώστε τη φυσική έκθεση με ένα διαδικτυακό μουσείο που δίνει στο έργο αόριστη μεταθανάτια ζωή.

Όπως παρατήρησε η Baranya SGYG, τα μέλη του συλλόγου κατάλαβαν ότι δεν γίνεσαι «κουλ» βλάπτοντας τους άλλους, αλλά όταν είσαι αστείος, ευγενικός και δημοφιλής... προσπαθούμε να δημιουργήσουμε μια θετική στάση στην κοινότητα, όπου δεν υπάρχει χώρος για επιθετικότητα

και εκφοβισμού (συνεδρία διαγωνισμού ζωγραφικής).

Καλή πρακτική 5 - Συνδυασμός αναπαράστασης και θεάτρου φόρουμ Ημερομηνίες: 5-

Σεπτεμβρίου 2025. Τόπος: Θέατρο Katakomba, Βουδαπέστη. Στόχος: νέοι ηλικίας 15-30 ετών.

Συμμετέχοντες: 5 SGYG

3 Cromo

Ομάδα Baranya

Zoli, ο νέος

συντονιστής πληροφορικής.

Το Σαββατοκύριακο του Σεπτεμβρίου ξεκίνησε με μια σύντομη προθέρμανση με τη μέθοδο του Θεάτρου Φόρουμ - όπου το κοινό πρότεινε εναλλακτικά φινάλε για ένα σενάριο ρητορικής μίσους - και μετατράπηκε σε Θέατρο Playback, στο οποίο μέλη του κοινού μοιράστηκαν προσωπικές ιστορίες παρεξηγήσεων, συγκρούσεων ή διακρίσεων, και ένα μικρό σύνολο τις αντανάκλασε μέσω κίνησης, φωνής και αυτοσχεδιασμού. Η συνάντηση αυτή ήταν επίσης η στιγμή κατά την οποία οι ομάδες του έργου από τη μητρόπολη και την ύπαιθρο συναντήθηκαν αυτοπροσώπως.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) συγκροτήστε μια εκπαιδευμένη ομάδα Playback Theatre αποτελούμενη από τρεις έως πέντε ηθοποιούς· (2) ξεκινήστε με μια προθέρμανση τύπου Forum Theatre με χαμηλό όριο συμμετοχής· (3) δώστε τη δυνατότητα στο κοινό να μοιραστεί σύντομες προσωπικές ιστορίες· (4) ολοκληρώστε με μια συντονισμένη συζήτηση σχετικά με όσα παρακολουθήθηκαν. Αποφύγετε να προγραμματίζετε περισσότερες από τρεις ώρες: η συναισθηματική ένταση αυτής της μορφής είναι υψηλή.

Η μεταφορά του από την αγροτική περιοχή της νεολαίας από το Baranya στο Βουδαπέστη παρήγαγε ένα σημαντικό αποτέλεσμα προσωπικής ανάπτυξης: γίναμε πιο ανοιχτοί στην τέχνη και τη δημιουργική έκφραση ... λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλές από τις οικογένειες και τις κοινότητές μας δεν εκτιμούν πραγματικά την τέχνη ούτε αναγνωρίζουν τη σημασία της (μέλος του Baranya SGYG). Αυτή η ανταλλαγή δικαιολογεί το κόστος μετακίνησης των αγροτικών συμμετεχόντων σε έναν χώρο της μητρόπολης.

Διατομεακά διδάγματα για άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς

Από την εμπειρία της Ουγγαρίας προκύπτουν τρεις αρχές που μπορούν να εφαρμοστούν και αλλού. Πρώτον, σε περιβάλλοντα όπου ο όρος «ρητορική μίσους» είναι πολιτικά φορτισμένος, η σκόπιμη αναδιατύπωση του θέματος ως «καθημερινή ρητορική μίσους» διευρύνει τον κύκλο των συνεργαζόμενων σχολείων που είναι πρόθυμα να φιλοξενήσουν το πρόγραμμα. Δεύτερον, η σύζευξη ενός SGYG της μητρόπολης με ένα SGYG της υπαίθρου γύρω από συμπληρωματικές ικανότητες (καλλιτεχνικές-παιδαγωγικές στη Βουδαπέστη, ψηφιακές-δημιουργικές στο Baranya) προστατεύει το πρόγραμμα από την εγκατάλειψη και από τις δύο ομάδες και παράγει αποτελέσματα αμοιβαίας επίδρασης. Τρίτον, να υπάρχει πάντα ένα αναλογικό Σχέδιο Β για τις ψηφιακές δραστηριότητες: διαγωνισμοί σε χαρτί, τυπωμένες κάρτες ρόλων και φυσικές εκθέσεις που επιτρέπουν στο πρόγραμμα να συνεχίσει να λειτουργεί όταν οι τριβές του Web 3.0 εμποδίζουν τη λειτουργία της ψηφιακής συνιστώσας.

Επιπτώσεις για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο ΗΤΙΑ

Η ουγγρική διπλή προσέγγιση – η μητροπολιτική Βουδαπέστη και η αγροτική Baranya – αποτελεί μια δομική καινοτομία που θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να αναπαράγουν και άλλοι ευρωπαίοι εταίροι. Αναθέτοντας την καλλιτεχνική-παιδαγωγική προσέγγιση σε μία ομάδα και την ψηφιακή-αποδεικτική προσέγγιση σε άλλη, και στη συνέχεια γεφυρώνοντας τις δύο μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο, ο ουγγρικός εταίρος προστατεύθηκε από τον κίνδυνο εγκατάλειψης που επηρεάζει τα περισσότερα έργα που βασίζονται σε εθελοντές. Η μεθοδολογία του Θεάτρου Φόρουμ είναι η πιο εξαγωγήσιμη ουγγρική συνεισφορά και τεκμηριώνεται με αρκετή λεπτομέρεια σε αυτό το κεφάλαιο, ώστε να μπορεί να αναπαραχθεί από οποιονδήποτε εταίρο έχει πρόσβαση σε εκπαιδευμένο δραματοπαιδαγωγό.

Άμεσες φωνές από τους συμμετέχοντες

Τα παρακάτω αποσπάσματα προέρχονται από τις αναφορές που συγκέντρωσε ο εταίρος μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας. Αναπαράγονται ως άμεσες αποδείξεις του ποιοτικού αντίκτυπου του έργου, με τις φωνές όσων το έζησαν.

«Πριν από αυτό το πρόγραμμα, οι περισσότεροι από εμάς δεν σκεφτόμασταν και πολύ την τέχνη. Χρησιμοποιούσαμε τα κινητά μας όπως όλοι οι άλλοι – κυρίως για να περιηγούμαστε στα κοινωνικά δίκτυα και να συνομιλούμε. Όμως, μέσω αυτού του προγράμματος, αρχίσαμε να χρησιμοποιούμε τα ψηφιακά εργαλεία με πιο δημιουργικό τρόπο, δεδομένου ότι πολλές από τις οικογένειες και τις κοινότητές μας δεν εκτιμούν ιδιαίτερα την τέχνη ούτε αναγνωρίζουν τη σημασία της.»

— Μέλος της SGYG της κομητείας Baranya μετά την ανταλλαγή στη Βουδαπέστη

«Ο ακτιβισμός δεν έχει να κάνει μόνο με το να έχεις ισχυρές ιδέες – έχει να κάνει με την προσαρμογή, την ακρόαση και την εξεύρεση τρόπων για να προχωρήσουμε μαζί.»

— Μέλος του SGYG μετά το εργαστήριο Φόρουμ Θέατρο στο Λύκειο Nemes Nagy Agnes

«Τα μέλη του συλλόγου κατάλαβαν ότι δεν γίνεσαι "κουλ" πληγώνοντας τους άλλους, αλλά όντας αστείος, ευγενικός και δημοφιλής. Προσπαθούμε να δημιουργήσουμε μια θετική στάση στην κοινότητα, όπου δεν υπάρχει χώρος για επιθετικότητα και εκφοβισμό.»

— SGYG της κομητείας Baranya, συνεδρία διαγωνισμού ζωγραφικής

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

AYINSTITUTE

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Ινστιτούτο ΑΥ, Βίλνιους

Η λιθουανική ομάδα SGYG, με έδρα το ΑΥ Institute στο Βίλνιους, σχεδίασε τις δράσεις της για το 2025 γύρω από ένα μοναδικό, επείγον και τοπικά συγκεκριμένο θέμα: την αντικειμενοποίηση των γυναικών ως μια κανονικοποιημένη μορφή ρητορικής μίσους. Σε μια χώρα όπου οι σεξιστικές παρατηρήσεις εξακολουθούν να θεωρούνται συνηθισμένα αβλαβή αστεία, η ομάδα συνδύασε την έρευνα, την υπεράσπιση και τη δημιουργική πρακτική υπό την εκστρατεία υπό την NotObject (NeObjektas). Οι πέντε καλές πρακτικές που ακολουθούν παρουσιάζονται με χρονολογική σειρά, αντανakλώντας μια σκόπιμη πορεία από την ακρόαση έως τη δημόσια προβολή.

Το κεφάλαιο αναπτύσσει τις ακόλουθες ορθές πρακτικές, με χρονολογική σειρά: Συνάντηση στο Recruitment Cafe (30 Ιανουαρίου 2025); Χαρτογράφηση γειτονιών με έμφαση στη δημογραφία (Ιανουάριος-Απρίλιος 2025); Εκδήλωση ευαισθητοποίησης του κοινού NotObject (2 Μαρτίου 2025); Εργαστήρια κεραμικής «Χέρια ενάντια στη σιωπή» (10 και 12 Ιουνίου 2025; 8 και 10 Ιουλίου 2025 (18:00-21:00)); και Τελική έκθεση με συμβολική χειρονομία ολοκλήρωσης (12 Σεπτεμβρίου 2025). Κάθε πρακτική εξετάζεται στη συνέχεια αναλυτικά με τη μορφή συνεχούς αφήγησης, με έμφαση στο τοπικό πλαίσιο, στα βήματα που αποδείχθηκαν αναπαραγώγιμα αλλού και στα διδάγματα που αποκόμισε η ομάδα.

Καλή πρακτική 1 - Συνάντηση στο Recruitment Cafe

Ημερομηνία: 30 Ιανουαρίου 2025. Τόπος: Καφετέρια «The Bookest World», Βίλνιους. Κοινό: νέοι ηλικίας 19-28 ετών, κυρίως φοιτητές δημοσιογραφίας, επικοινωνίας, ψυχολογίας και κοινωνικών επιστημών. Συμμετέχοντες: 12 νέοι (50% γυναίκες, 3 διεθνείς φοιτητές).

Η SGYG έκλεισε έναν ιδιωτικό χώρο σε καφετέρια για δύο ώρες και προσκάλεσε μια γνωστή ομιλήτρια (τη Rusne Kirtiklyte από το Ribologija) για να παρουσιάσει το επιλεγμένο θέμα. Μια σύντομη παρουσίαση με διαφάνειες περιέγραψε το έργο και τις χώρες-εταίρους. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να προτείνουν επόμενες συναντήσεις μέσω ενός εντύπου Google. Η προβολή του έργου έγινε μέσω Instagram, ομαδικών συνομιλιών φοιτητών και από στόμα σε στόμα.

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) κράτηση ιδιωτικού χώρου σε καφετέρια για δύο ώρες· (2) πρόσκληση ενός προσκεκλημένου ομιλητή με σχέση με το θέμα· (3) σύντομη παρουσίαση με διαφάνειες (10-15 λεπτά)· (4) κλείσιμο με ένα διαδραστικό έντυπο για προτάσεις συνέχεια· (5) παροχή ποτών και σνακ.

Η πρόσληψη μέσω ενός ανεπίσημου, φιλόξενου περιβάλλοντος δημιουργεί μια πιο αφοσιωμένη αρχική ομάδα από ό,τι η πρόσληψη μέσω επίσημων προσκλήσεων. Το προφίλ της ομάδας, ηλικίας γύρω στα είκοσι πέντε ετών και με σύνδεση με το πανεπιστήμιο, αποδείχθηκε ιδιαίτερα κατάλληλο για ένα θέμα που απαιτεί ακαδημαϊκή και συναισθηματική ευχέρεια.

Καλή πρακτική 2 – Χαρτογράφηση γειτονιών με έμφαση στα δημογραφικά στοιχεία:

Περίοδος: Ιανουάριος-Απρίλιος 2025. Τοποθεσία: Βίλνιους, κεντρικές συνοικίες Senamiestis και Naujamiestis.

Στόχος: γυναίκες ηλικίας 18-30 ετών που υφίστανται ρητορική μίσους στο διαδίκτυο και σε χώρους νυχτερινής διασκέδασης. Συμμετέχοντες: 5 ερευνητές του SGYG 20 γυναίκες που συμμετείχαν μέσω διαβουλεύσεων και μιας εθνικής εκπαιδευτικής συνεδρίας.

Κατά τη διάρκεια τριών μηνών, το SGYG προχώρησε σε έρευνα γραφείου, προσέγγιση τεσσάρων εξειδικευμένων ΜΚΟ (Κέντρο Πληροφόρησης Γυναικών, Ινστιτούτο Παρακολούθησης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Ribologija, Stebek Teises), άτυπες διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενους φορείς και επιτόπιες επισκέψεις σε περιοχές που είχαν προσδιοριστεί ως υψηλού κινδύνου. Η φάση κορυφώθηκε με μια εθνική εκπαιδευτική συνεδρία που συγκέντρωσε έντεκα γυναίκες ηλικίας 19-28 ετών που είχαν επηρεαστεί άμεσα, προκειμένου να μοιραστούν εμπειρίες και να χτίσουν εμπιστοσύνη.

Όσον αφορά την επαναλήψιμη μεθοδολογία: επαναλήψιμα βήματα: (1) προσδιορισμός ενός δημογραφικού πλαισίου και ενός θεματικού πλαισίου· (2) διαδοχική πρόοδος μέσω δευτερογενούς έρευνας, προσέγγισης ΜΚΟ, διαβουλεύσεων με τους ενδιαφερόμενους φορείς και επιτόπιων επισκέψεων· (3) ολοκλήρωση με μια εθνική εκπαιδευτική συνάντηση που μετατρέπει τη χαρτογράφηση σε μια ορατή κοινότητα συμμάχων.

Ορισμένες γυναίκες αρχικά δίσταζαν να μιλήσουν ανοιχτά λόγω του φόβου της κριτικής ή των αντιποίνων. Η ομάδα αντιμετώπισε αυτό το ζήτημα μέσω ανεπίσημων συναντήσεων και σκόπιμης οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Η χαρτογράφηση πρέπει να θεωρείται ως ένα μέσο οικοδόμησης σχέσεων, όχι μόνο συλλογής δεδομένων.

Καλή πρακτική 3 - Εκδήλωση ευαισθητοποίησης του κοινού #NotObject

Ημερομηνία: 2 Μαρτίου 2025. Τόπος: Altspace, Βίλνιους. Κοινό: κοινό, φοιτητές πανεπιστημίου, εκπρόσωποι ΜΚΟ, επαγγελματίες που ενδιαφέρονται για τα δικαιώματα των γυναικών. Συμμετέχοντες: 90 εγγεγραμμένοι, 4 παρευρέθηκαν αυτοπροσώπως (μέση ηλικία 26).

Η εκδήλωση ξεκίνησε με δύο σύντομες παρουσιάσεις από ειδικούς – της δικηγόρου για τα ανθρώπινα δικαιώματα Γκρέτα Κιν και της Ούλα Κιεταβισιούτε σχετικά με τον κινηματογράφο και τη διαφήμιση – που έθεσαν το πλαίσιο για τις νομικές και πολιτισμικές διαστάσεις της αντικειμενοποίησης. Ακολούθησε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με πέντε γυναίκες επαγγελματίες, υπό τη συντονιστική καθοδήγηση της Ρούσνε Κιρτίκλιτε. Η χρήση του συγκεκριμένου hashtag NotObject / NeObjektas έδωσε στη συζήτηση ένα συγκεκριμένο, ευκολομνημόνευτο ετικέτα.

Όσον αφορά την επαναλήψιμη μεθοδολογία: επαναλήψιμα βήματα: (1) οργάνωση της εκδήλωσης σε δύο μέρη – δύο παρουσιάσεις από ειδικούς, ακολουθούμενες από συζήτηση με συντονιστή· (2) συγκρότηση της συζήτησης με επαγγελματίες από διαφορετικούς τομείς (δίκαιο, μέσα ενημέρωσης, τέχνες, κοινωνία των πολιτών)· (3) εξασφάλιση επαρκούς χρόνου για την προώθηση· (4) προώθηση της εκδήλωσης με ένα μόνο ορατό hashtag.

Η ομάδα σημείωσε ρητά ότι ο χρόνος Α; ήταν πολύ σύντομος και ότι η προώθηση είχε ξεκινήσει πολύ αργά. Αυτοί είναι οι πιο συνηθισμένοι λόγοι αποτυχίας δημόσιων εκδηλώσεων αυτού του είδους και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τη φάση του σχεδιασμού.

Καλή πρακτική 4 - Εργαστήρια κεραμικής «Hands Against Silence»

Ημερομηνίες: 10 και 12 Ιουνίου 2025; 8 και 10 Ιουλίου 2025 (18:00-21:00). Τόπος: Makes Sense Studio, Βίλνιους. Στόχος: γυναίκες διαφόρων ηλικιών και υποβάθρων. Συμμετέχουσες: 50 σε τέσσερις συνεδρίες.

Κάθε βραδινή συνεδρία διάρκειας τριών ωρών διεξήχθη σε τρεις φάσεις. (1) Καλωσόρισμα και πλαίσιο, με ανώνυμα παραδείγματα μίσους στο διαδίκτυο από την πραγματική ζωή. (2) Συμφωνία για ασφαλή χώρο και κοινή

αναστοχασμός πάνω σε προσωπικές εμπειρίες με ρητορική μίσους. (3) Δημιουργική φάση με πηλό: οι συμμετέχοντες έγραψαν προσβλητικά σχόλια που είχαν λάβει πάνω σε επιφάνειες από πηλό, στη συνέχεια έσπασαν φυσικά τον πηλό και μετά δημιούργησαν ένα θετικό βάζο με έμφαση στην αυτοεκτίμηση. Η συνεδρία ολοκληρώθηκε με έναν προαιρετικό κύκλο ανταλλαγής εμπειριών. Τα υλικά περιλάμβαναν πηλό που στεγνώνει στον αέρα και πηλό που ψήνεται σε κλίβανο, εργαλεία κεραμικής, κάρτες αναστοχασμού, τσάι, μαξιλάρια και χαλαρωτική μουσική.

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) πρόσληψη ενός συντονιστή χειροτεχνίας· (2) περιορισμός των εγγραφών σε περίπου δώδεκα συμμετέχοντες· (3) δομή της βραδιάς σε τρεις φάσεις – πλαισίωση, αναστοχασμός, δημιουργία· (4) οικοδόμηση της ακολουθίας γύρω από μια ενιαία φυσική μεταφορά (στην περίπτωση αυτή, το σπάσιμο πηλού με χαραγμένες λέξεις μίσους)· (5) κλείσιμο με έναν μη υποχρεωτικό κύκλο ανταλλαγής εμπειριών.

Όπως έγραψε ο συντονιστής του εργαστηρίου, η πράξη του σπασίματος του πηλού με προσβλητικές λέξεις και στη συνέχεια της αναδιαμόρφωσής του σε κάτι όμορφο αποτελεί μια ισχυρή μεταφορά και ένα εργαλείο για την ανάκτηση της ικανότητας δράσης. Η μεθοδολογία είναι αναπαραγώγιμη σε οποιοδήποτε πλαίσιο όπου υπάρχει ένας ασφαλής χώρος, ένας συντονιστής χειροτεχνίας και βασικά υλικά.

Καλή Πρακτική 5 - Τελική Έκθεση + Συμβολική Κίνηση Ολοκλήρωσης Ημερομηνία: 12

Σεπτεμβρίου 2025. Τόπος: Makes Sense Studio, Βίλνιους. Κοινό: ευρύ κοινό, νέοι ενήλικες, μέλη της κοινότητας, τοπικοί δημιουργοί, πρώην συμμετέχοντες στα εργαστήρια. Συμμετέχοντες: 30 παρευρισκόμενοι, 4 συντονιστές του SGYG.

Η εκδήλωση λήξης ήταν ταυτόχρονα η ολοκλήρωση του έργου και η επίσημη έναρξη του Makes Sense Studio. Πάνω από 25 κεραμικά έργα από τα εργαστήρια εκτέθηκαν σε βάθρα με επιμελημένο φωτισμό και DJ set. Οι πρώην συμμετέχοντες στα εργαστήρια κλήθηκαν να φέρουν μικρά αντικείμενα – λουλούδια, αρωματικά στικ, κοσμήματα – που συμπλήρωναν φυσικά τα ακτιβιστικά έργα τέχνης τους (βάζα, θυμιατήρια, κουτιά κοσμημάτων), μετατρέποντας την έκθεση από μια στατική παρουσίαση σε ένα συμμετοχικό τελετουργικό λήξης.

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) ευθυγράμμιση της εκδήλωσης λήξης με τα εγκαίνια μιας συνεργαζόμενης υποδομής πολιτών για αμοιβαία ενίσχυση της ορατότητας· (2) έκθεση των αποτελεσμάτων των εργαστηρίων σε ομοιόμορφα βάθρα· (3) πρόσκληση πρώην συμμετεχόντων στα εργαστήρια

να φέρουν συμβολικά αντικείμενα που συμπληρώνουν τα έργα τους· (4) σχεδιάστε ένα ελάχιστο ηχητικό τοπίο (DJ, ατμοσφαιρική μουσική) για να διατηρήσετε μια προσεκτική αλλά ανεπίσημη ατμόσφαιρα.

Η μετατροπή μιας εκδήλωσης λήξης σε ένα συμμετοχικό τελετουργικό δημιουργεί ένα πολύ ισχυρότερο συναισθηματικό κλείσιμο από ό,τι μια συμβατική έκθεση. Όπως συνόψισε η ομάδα, ο ακτιβισμός δεν ξεκινά πάντα με ένα megaphone – μερικές φορές ξεκινά με πηλό, με χέρια, με κοινή σιωπή (ανασκόπηση εργαστηρίου).

Διατομεακά διδάγματα για άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς

Από την εμπειρία της Λιθουανίας προκύπτουν τρεις αρχές που μπορούν να εφαρμοστούν και αλλού. Πρώτον, να χαρακτηριστεί ρητά μια πολιτισμικά αποδεκτή συμπεριφορά ως ρητορική μίσους: ονομάζοντας την αντικειμενοποίηση ως τέτοια, η SGYG μετέφερε τη συζήτηση από το πεδίο της προσωπικής ευαισθησίας σε αυτό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των διακρίσεων. Δεύτερον, να χρησιμοποιηθεί η τέχνη και το σώμα ως τρόπος για να ξεφύγουμε από την αφαίρεση: η πρακτική δημιουργική ενασχόληση εκφράζει την βλάβη με τρόπο που οι αποκλειστικά λεκτικές μορφές δεν μπορούν. Τρίτον, δημιουργήστε μια σκόπιμη πορεία πολλών σταδίων από την ακρόαση έως τη δημόσια προβολή, όπου κάθε φάση τροφοδοτεί την επόμενη – οι γυναίκες που συμβουλευτήκαν κατά τη χαρτογράφηση έγιναν συμμετέχουσες σε εργαστήρια, ενώ οι συμμετέχουσες στα εργαστήρια είδαν τα έργα τους να εκτίθενται στην τελετή λήξης.

Συνέπειες για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο ΗΤΙΑ

Η εμπειρία της Λιθουανίας αποδεικνύει ότι ένα εστιασμένο, μονοθεματικό πρόγραμμα (αντικειμενοποίηση των γυναικών) που αναπτύχθηκε με συνέπεια καθ' όλη τη διάρκεια ενός έτους μπορεί να ξεπεράσει σε βάθος ποιοτικού αντίκτυπου τα διαφοροποιημένα χαρτοφυλάκια. Για το ευρωπαϊκό δίκτυο, η Λιθουανία αποτελεί την περίπτωση μελέτης που πρέπει να συμβουλευέται όταν ένας εταίρος έχει αποφασίσει να επικεντρωθεί σε μία συγκεκριμένη εκδήλωση ρητορικής μίσους αντί για την ευρύτερη κατηγορία. Το εργαστήριο κεραμικής «Hands Against Silence» είναι η πιο αναπαραγώγιμη συμβολή της Λιθουανίας, ενώ η επιλογή να συνδυαστεί η τελετή λήξης με τα εγκαίνια ενός νέου χώρου πολιτών (Makes Sense Studio) αποτελεί από μόνη της ένα δομικό μάθημα.

Άμεσες φωνές από τους συμμετέχοντες

Τα παρακάτω αποσπάσματα προέρχονται από τις αναφορές που συγκέντρωσε ο εταίρος μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας. Αναπαράγονται ως άμεση απόδειξη του ποιοτικού αντίκτυπου του έργου, με τις φωνές όσων το έζησαν.

«Η πράξη του να σπάμε τον πηλό με προσβλητικές λέξεις και στη συνέχεια να τον αναμορφώνουμε σε κάτι όμορφο αποτελεί μια ισχυρή μεταφορά και ένα εργαλείο για την ανάκτηση της ικανότητας να ενεργούμε με δική μας πρωτοβουλία.»

— Σκέψεις του συντονιστή του προγράμματος «Hands Against Silence»

«Το να μπορούν να εκφράσουν τη διαμαρτυρία τους με τα χέρια τους στον πηλό τους έδωσε μια αίσθηση ενεργού ρόλου που δεν είχαν νιώσει ποτέ πριν.»

— Σημείωση του συντονιστή του εργαστηρίου, Hands Against Silence, 2ος γύρος

«Ο ακτιβισμός δεν ξεκινά πάντα με ένα megáφωνο – μερικές φορές ξεκινά με πηλό, με τα χέρια, με κοινή σιωπή.»

— Λιθουανική SGYG, ανασκόπηση εργαστηρίου

ΙΣΠΑΝΙΑ

RINOVA
ΜΑΛΑΓΑ

ΙΣΠΑΝΙΑ

Rinova Μάλαγα

Το ισπανικό τμήμα του έργου Hate Trackers Into Action, το οποίο συντονίστηκε από την Rinova στην περιοχή Huelin της Μάλαγα, αντιμετώπισε το λεκτικό, το σωματικό και το διαδικτυακό εκφοβισμό ως αλληλοεπικαλυπτόμενες εκδηλώσεις ρητορικής μίσους. Η ισπανική SGYG δημιούργησε ένα συνεκτικό τοπικό πρόγραμμα που συνδύαζε την αφήγηση ιστοριών με επίκεντρο τα θύματα, την έρευνα στη γειτονιά, την προσέγγιση του κοινού στους δρόμους και την κοινοτική τέχνη. Οι επτά καλές πρακτικές που ακολουθούν καταγράφουν την πορεία αυτού του προγράμματος, ξεκινώντας από μια εμπιστευτική συνέντευξη με έναν επιζώντα εκφοβισμού, περνώντας από podcasts και ξεναγήσεις στην τέχνη του δρόμου, και καταλήγοντας σε μια εκδήλωση στην παραλία με σκοπό να διαδώσει το μήνυμα «περισσότερη αγάπη, λιγότερο μίσος» σε πάνω από σαράντα νέους σε ένα μόνο απόγευμα.

Το κεφάλαιο παρουσιάζει τις ακόλουθες ορθές πρακτικές, με χρονολογική σειρά: Εμπιστευτική συνέντευξη με θύμα εκφοβισμού (10 Δεκεμβρίου 2024) · Ερωτηματολόγιο χαρτογράφησης της γειτονιάς στο Huelin (5 Ιουνίου 2025) · Ξενάγηση στην τέχνη του δρόμου και βιντεο-ντοκιμαντέρ (8-11 Αυγούστου 2025) · Παραλιακή εκδήλωση «Σκόραρε ένα γκολ ενάντια στη ρητορική μίσους» (12 Σεπτεμβρίου 2025) · Τεκμηρίωση πραγματικών ιστοριών στο Web 3.0 (καθ' όλη τη διάρκεια του έργου) και Επαγγελματική παραγωγή podcast (από την 1η Ιουλίου 2025 και μετά). Στη συνέχεια, κάθε πρακτική εξετάζεται αναλυτικά με τη μορφή συνεχούς αφήγησης, με έμφαση στο τοπικό πλαίσιο, στα βήματα που αποδείχθηκαν αναπαραγώγιμα αλλού και στα διδάγματα που αποκόμισε η ομάδα.

Καλή πρακτική 1 - Εμπιστευτική συνέντευξη με θύμα εκφοβισμού

Ημερομηνία: 10 Δεκεμβρίου 2024. Τόπος: αυτοπροσώπως στο Πανεπιστήμιο της Μάλαγα, Ισπανία. Συμμετέχοντες: 1 μέλος της SGYG ως συνεντευξιαστής, 1 φοιτητής πανεπιστημίου ως συνεντευξιαζόμενος.

Η συνέντευξη διεξήχθη αυτοπροσώπως χωρίς ηχογράφηση ή βιντεοσκόπηση, προκειμένου να προστατευθεί πλήρως η ανωνυμία της συνεντευξιζόμενης. Οι ερωτήσεις αφορούσαν το πώς η επιζώσα συνειδητοποίησε ότι ήταν θύμα εκφοβισμού, πώς ξεκίνησε, το είδος της παρενόχλησης (λεκτική, σωματική ή και τα δύο), τον ψυχολογικό αντίκτυπο, την αναζήτηση βοήθειας και τις συμβουλές που θα έδινε σε άλλους που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση. Η μεταγραφή χρησιμοποιήθηκε αργότερα ως πηγή για ένα επαγγελματικό podcast (Καλή Πρακτική 6).

Όσον αφορά την επαναλήψιμη μεθοδολογία: επαναλήψιμα βήματα: (1) προετοιμάστε έναν κατάλογο επτά έως δέκα ερωτήσεων που να αφορούν την αναγνώριση, την εξέλιξη, τον αντίκτυπο και τις συμβουλές· (2) διεξάγετε τη συνέντευξη αυτοπροσώπως, χωρίς ηχογράφηση, εάν ο επιζών προτιμά την ανωνυμία· (3) διαπραγματευτείτε ρητή και γραπτή συγκατάθεση για τη μετέπειτα χρήση της μαρτυρίας σε παράγωγες μορφές· (4) αποφύγετε ερωτήσεις που θα μπορούσαν να προκαλέσουν εκ νέου τραύμα στον ερωτώμενο.

Όπως συνόψισε η SGYG, πιστεύουμε ότι ο αντίκτυπος που θα μπορούσε να έχει αυτό είναι ότι πρόκειται απλώς για έναν κανονικό φοιτητή στο πανεπιστήμιό μας. Θα μπορούσε να είναι οποιοσδήποτε με τον οποίο μιλάμε στους διαδρόμους. Μια μεμονωμένη, καλά διεξαχθείσα συνέντευξη με επιζώντα είναι πιο ισχυρή από δέκα γενικές στατιστικές για τον εκφοβισμό.

Καλή Πρακτική 2 - Ερωτηματολόγιο χαρτογράφησης της γειτονιάς στο Huelin

Ημερομηνία: 5 Ιουνίου 2025. Τόπος: δια ζώσης στο Polo Digital, Μάλαγα, με διεξαγωγή της έρευνας στη γειτονιά Huelin. Συμμετέχοντες: 4 μέλη της SGYG. Στόχος: κάτοικοι του Huelin.

Η SGYG σχεδίασε ένα ερωτηματολόγιο δέκα ερωτήσεων που εστίαζε σε δύο θέματα: το μίσος και η παρενόχληση στο διαδίκτυο στη γειτονιά. Οι ερωτήσεις κάλυπταν την άμεση εμπειρία, την ευαισθητοποίηση των θυμάτων, τη γνώση των διαδικασιών αναφοράς, την αντίληψη του σχολικού εκφοβισμού ως σοβαρού προβλήματος, την αντίληψη για την επάρκεια της υποστήριξης και των πόρων, καθώς και την προθυμία συμμετοχής σε μελλοντικές τοπικές εκστρατείες. Ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου ήταν εύκολος· η πρόκληση ήταν η διεξαγωγή της έρευνας στο πεδίο.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) διαχωρισμός του ερωτηματολογίου σε δύο θεματικές ενότητες· (2) προτίμηση σε σύντομες κλειστές ερωτήσεις για την ελαχιστοποίηση των αρνήσεων· (3) συμπερίληψη μιας τελικής ανοιχτής ερώτησης σχετικά με το τι πρέπει να γίνει· (4) συμπερίληψη μιας σαφούς επιλογής συμμετοχής σε μελλοντικές εκστρατείες· (5) εκπαίδευση της ομάδας σε τεχνικές σεβασμού και αποδοχής

την άρνηση χωρίς αμηχανία.

Το πιο σταθερό εύρημα ήταν ότι οι άνθρωποι δεν θέλουν να αφιερώσουν χρόνο για να βοηθήσουν, παρόλο που η ρητορική μίσους και η παρενόχληση είναι τόσο διαδεδομένες στην κοινωνία μας. Αυτή η χαμηλή ανταπόκριση αποτελεί από μόνη της μέρος του προβλήματος και θα πρέπει να καθοδηγήσει τις μελλοντικές στρατηγικές εμπλοκής (π.χ. συντομότερες μορφές εμπλοκής, δράσεις στο φυσικό περιβάλλον, όπως η παρακάτω εκδήλωση στην παραλία).

Καλή πρακτική 3 - Περιήγηση Street-Art και βίντεο-ντοκιμαντέρ

Ημερομηνίες: 8-11 Αυγούστου 2025. Τοποθεσία: Γειτονιά Huelin, Μάλαγα. Συμμετέχοντες: 5 μέλη της SGYG. Αποτελέσματα: βίντεο στο Instagram, επεισόδιο 2 του podcast.

Η SGYG ερευνήσε εμπνευσμένες τοιχογραφίες στη γειτονιά Huelin, συνέταξε ένα κείμενο που εξηγεί τον σκοπό τους, ηχογράφησε μια σύντομη βιντεοξενάγηση φορώντας μπλουζάκια του έργου (περισσότερη αγάπη, λιγότερο μίσος) και συμπλήρωσε το οπτικό υλικό με ένα podcast μεγαλύτερης διάρκειας. Το βίντεο είναι προσβάσιμο στο κοινό στο Instagram ([instagram.com/p/DPjBhZyjKBy/](https://www.instagram.com/p/DPjBhZyjKBy/)) και στο rinova.es/street-art.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) καταγραφή των τοπικών τοιχογραφιών ως πολιτιστικής υποδομής· (2) σύνταξη ενός σύντομου αφηγηματικού κειμένου γύρω από την κοινωνική σημασία κάθε έργου· (3) βιντεοσκόπηση μιας περιήγησης με τα πόδια χρησιμοποιώντας ένα μόνο κινητό τηλέφωνο και φορώντας τα μπλουζάκια με το λογότυπο του έργου· (4) εξαγωγή του ηχητικού υλικού για ένα επεισόδιο podcast· (5) δημοσίευση σε τουλάχιστον δύο κανάλια.

Όπως παρατήρησε η SGYG, οι κοινότητες και οι γειτονίες μπορούν να ενωθούν για να βελτιώσουν τους δρόμους και τους χώρους τους. Αυτές οι τοιχογραφίες χαίρουν σεβασμού, φροντίζονται και βρίσκονται σε καλή κατάσταση. Η τέχνη του δρόμου αποδεικνύεται τόσο αντικείμενο ακτιβισμού όσο και μέθοδος – ένα μέσο χαμηλού κόστους για να διηγηθεί ιστορίες τοπικής ανθεκτικότητας.

Καλή πρακτική 4 - Εκδήλωση στην παραλία «Σκοράρετε ένα γκολ κατά της

ρητορικής μίσους» Ημερομηνία: 12 Σεπτεμβρίου 2025. Τόπος: δια ζώσης σε παραλία της Μάλαγα.

Συμμετέχοντες: 6 μέλη της SGYG. Εμβέλεια: διανομή περισσότερων από 40 μπλουζών.

Ένα μέλος της SGYG έφερε μια μικρή εστία ποδοσφαίρου και μια μπάλα· ένα άλλο έφερε ένα πτυσσόμενο τραπέζι και ένα ηχείο. Στον χώρο της εκδήλωσης ήταν εκτεθειμένα όλα τα μπλουζάκια του προγράμματος. Η δραστηριότητα έδινε σε κάθε συμμετέχοντα τρεις προσπάθειες να σκοράρει: όσοι τα κατάφερναν έπαιρναν ένα μπλουζάκι και καλούνταν να ενημερωθούν για το πρόγραμμα ΗΤΙΑ. Μετά από τριάντα λεπτά ενεργητικής προσέγγισης, μέλη του κοινού άρχισαν να πλησιάζουν το περίπτερο από μόνοι τους.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία που μπορεί να αναπαραχθεί: βήματα που μπορούν να αναπαραχθούν: (1) εντοπίστε έναν υπαίθριο χώρο με μεγάλη κίνηση όταν ο καιρός είναι καλός· (2) οργανώστε την εκδήλωση γύρω από ένα δημοφιλές παιχνίδι με χαμηλό όριο συμμετοχής· (3) συνδέστε τη συμμετοχή με μια απτή ανταμοιβή που με τη σειρά της διαδίδει το μήνυμα (ένα μπλουζάκι με το λογότυπο της εκστρατείας)· (4) αξιοποιήστε τα πρώτα τριάντα λεπτά για ενεργητική προσέγγιση του κοινού και αφήστε τη συγκέντρωση να αναπτυχθεί οργανικά στη συνέχεια.

Μια απροσδόκητη αλλά επαναλαμβανόμενη συζήτηση έλαβε χώρα με έναν προπονητή γυναικείας ποδοσφαιρικής ομάδας, ο οποίος περιέγραψε πώς οι παίκτριες εκτίθενται σε ρητορική μίσους κατά τη διάρκεια των αγώνων και στο διαδίκτυο. Η ανταλλαγή αυτή καταδεικνύει την αξία του ακτιβισμού στο επίπεδο του δρόμου: συναντήσεις αυτού του είδους δεν συμβαίνουν σε αίθουσες συνεδριάσεων.

Καλή πρακτική 5 - Τεκμηρίωση πραγματικών ιστοριών στο Web 3.0

Περίοδος: καθ' όλη τη διάρκεια του έργου. Κανάλι: πλατφόρμα Web 3.0 HateTrackers. 16-1 .

Τα ισπανικά μέλη του SGYG ανέβασαν μια ευρεία γκάμα μαρτυριών στην πλατφόρμα HateTrackers: την υπόθεση Torre Pacheco (ένα βίαιο περιστατικό στο οποίο εμπλέκεται ένας Μαροκινός, το οποίο προκάλεσε πάνω από 130.000 ξενοφοβικά μηνύματα στο διαδίκτυο εναντίον κοινοτήτων της Βόρειας Αφρικής)· η αφήγηση ενός νεαρού άνδρα που ζει με το σύνδρομο Τουρέτ· η μαρτυρία μιας γυναίκας που υπέστη παρενόχληση και εκβιασμό από τον πρώην σύντροφό της· μια δημόσια ανάρτηση αλληλεγγύης· μαρτυρίες μεταναστών των οποίων οι ελπίδες δεν εκπληρώθηκαν μετά την άφιξή τους· η υπόθεση του ποδοσφαιριστή Vini Jr. και η εκστρατεία του κατά του ρατσισμού στα ισπανικά γήπεδα.

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) αντιμετώπιση της πλατφόρμας Web 3.0 ως αφηγηματικού αρχείου, όχι μόνο ως εργαλείου καταγγελίας· (2) ενθάρρυνση των συμμετεχόντων να ανεβάζουν τόσο αρνητικά περιστατικά όσο και θετικά γεγονότα αλληλεγγύης· (3) δημιουργία ανώνυμων προφίλ όπου το απαιτεί η ασφάλεια του ακτιβιστή.

Ορισμένα μέλη της SGYG δημιούργησαν ανώνυμους λογαριασμούς στο Instagram για να αντιμετωπίσουν τη ρητορική μίσους με μεγαλύτερη ασφάλεια. Η ανάγκη για ανωνυμία δεν αποτελεί ένδειξη αδυναμίας, αλλά ένα δομικό χαρακτηριστικό του διαδικτυακού ακτιβισμού, το οποίο οι οργανώσεις πρέπει να υποστηρίζουν και όχι να αποθαρρύνουν.

Καλή πρακτική 6 - Επαγγελματική παραγωγή podcast

Ημερομηνίες: από την 1η Ιουλίου 2025 και μετά. Τόπος: Στούντιο ηχογράφησης Polo Digital, Μάλαγα. Συμμετέχοντες: Μέλη της SGYG και προσωπικό της Rinova.

Η Polo Digital διέθεσε το στούντιο ηχογράφησης και τον εξοπλισμό της. Η SGYG έμαθε για πρώτη φορά πώς να εγκαθιστά καλώδια, μικρόφωνα και κονσόλα μίξης, καθώς και πώς να χρησιμοποιεί το λογισμικό ηχογράφησης Reaper. Το Επεισόδιο 1 βασίστηκε στην εμπιστευτική συνέντευξη του Δεκεμβρίου 2024 με μια επιζώσα εκφοβισμού (Καλή Πρακτική 1). Η επιζώσα συμφώνησε στη χρήση της μαρτυρίας της, αλλά προτίμησε να διατηρήσει την ταυτότητά της εμπιστευτική.

Όσον αφορά την αναπαραγώγιμη μεθοδολογία: αναπαραγώγιμα βήματα: (1) διαπραγμάτευση πρόσβασης σε επαγγελματικό στούντιο αντί για αυτοσχεδιασμό· (2) προγραμματισμός μιας σύντομης τεχνικής εκπαίδευσης πριν από την πρώτη ηχογράφηση· (3) χρήση μιας μοναδικής συνέντευξης ως βάσης για δύο παράλληλα προϊόντα (podcast και μεταγενέστερες παράγωγες μορφές)· (4) σεβασμός των αιτημάτων ανωνυμίας μέσω επεξεργασίας φωνής, εάν είναι απαραίτητο.

Η επένδυση σε επαγγελματική παραγωγή από την αρχή καθορίζει ένα όριο ποιότητας που πρέπει να τηρούν τα επόμενα επεισόδια. Το αντίστροφο – να ξεκινήσει κανείς ερασιτεχνικά και να επαγγελματικοποιηθεί αργότερα – είναι πολύ πιο δύσκολο.

Διατομεακά διδάγματα για άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς

Τρία μεταβιβάσιμα αρχές προκύπτουν από την ισπανική εμπειρία. Πρώτον, να εδραιωθεί το πρόγραμμα σε μια συγκεκριμένη γειτονιά (Huelin) και να γίνει αποδεκτή η συγκεκριμένη πολιτιστική υποδομή της – στην περίπτωση αυτή, τοιχογραφίες, παραλίες και ποδοσφαιρική κουλτούρα – ως αρχικό υλικό. Δεύτερον, να σχεδιαστεί με σκοπό την επαναχρησιμοποίηση: μια μεμονωμένη συνέντευξη επιζώντος γίνεται podcast και στη συνέχεια καμπάνια· μια μεμονωμένη ξενάγηση στις τοιχογραφίες γίνεται βίντεο και στη συνέχεια podcast. Τρίτον, αποδεχτείτε ότι η δημόσια άρνηση είναι η πιο συνηθισμένη αντίδραση στην προσέγγιση στο δρόμο και σχεδιάστε δράσεις χαμηλής τριβής (το παιχνίδι ποδοσφαίρου στην παραλία, τη διανομή μπλουζών) ως εναλλακτικές λύσεις του ερωτηματολογίου.

Επιπτώσεις για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο HTIA

Το ισπανικό χαρτοφυλάκιο είναι το πιο κοντινό σε μια μεθοδολογία οργάνωσης της κοινότητας και, ως εκ τούτου, είναι το κεφάλαιο που πρέπει να συμβουλευτεί κανείς όταν ένας εταίρος επιθυμεί να εδραιώσει ένα πρόγραμμα τύπου HTIA σε μια συγκεκριμένη γειτονιά και όχι σε ένα δίκτυο ιδρυμάτων. Το μοντέλο Rinova βασίζεται σε τρεις πυλώνες – χαρτογράφηση της γειτονιάς, κατάληψη των δημόσιων χώρων της (παραλίες, δρόμοι) και παροχή φωνής σε όσους έχουν βιώσει ρητορική μίσους – και είναι αναπαραγώγιμο σε οποιοδήποτε αστικό πλαίσιο με συγκρίσιμα δημογραφικά χαρακτηριστικά. Η απόφαση να γυριστεί η συνέντευξη του επιζώντα εκφοβισμού χωρίς ήχο ή εικόνα και να δημοσιευτεί μόνο το περιεχόμενό της, αποτελεί πρότυπο ηθικής πρακτικής που θα πρέπει να υιοθετήσει το υπόλοιπο ευρωπαϊκό δίκτυο.

Αυθεντικές μαρτυρίες των συμμετεχόντων

Τα παρακάτω αποσπάσματα προέρχονται από τις αναφορές που συγκέντρωσε ο συνεργαζόμενος οργανισμός μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας. Αναπαράγονται ως άμεση απόδειξη του ποιοτικού αντίκτυπου του έργου, με τα λόγια όσων το έζησαν.

«Πιστεύουμε ότι ο αντίκτυπος που θα μπορούσε να έχει αυτό είναι ότι πρόκειται απλώς για έναν κανονικό φοιτητή στο πανεπιστήμιό μας.»

— Σκέψεις των ισπανών SGYG μετά τη συνέντευξη με τον επιζώντα του εκφοβισμού

«Ήμασταν πολύ ενθουσιασμένοι· ήταν η ευκαιρία μας να βρεθούμε σε ένα επαγγελματικό στούντιο ηχογράφησης.»

— Ισπανική ομάδα SGYG, συνεδρία παραγωγής podcast Polo Digital

«Απλώς προσπαθήσαμε να αποφύγουμε ερωτήσεις που θα μπορούσαν να αναστατώσουν το θύμα.»

— Σημείωση της ισπανικής ομάδας SGYG σχετικά με την ηθική προετοιμασία της συνέντευξης με τον επιζώντα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σχετικά με την παρούσα συλλογή.

Ο τόμος αυτός αποτελεί συλλογή βέλτιστων πρακτικών που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του έργου **Hate Trackers Into Action (HTIA)**, το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Erasmus της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καταγράφει τις εμπειρίες επτά εθνικών ομάδων νεαρών ακτιβιστών – των SGYG, Semiological Guerrilla Youth Groups – οι οποίοι, μεταξύ 2024 και 2025, σχεδίασαν, δοκίμασαν και τελειοποίησαν συγκεκριμένα εργαλεία για την αναγνώριση, την πρόληψη και την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους τόσο στο διαδίκτυο όσο και εκτός διαδικτύου.

Πώς να διαβάσετε αυτόν τον τόμο.

Κάθε εθνικό κεφάλαιο ξεκινά με μια σύντομη εισαγωγή και αναπτύσσει μια σειρά καλών πρακτικών σε συνεχή αφηγηματική μορφή, ακολουθούμενη από μια διατομεακή ανάλυση και μια ενότητα με απευθείας μαρτυρίες των συμμετεχόντων. Ο τόμος μπορεί να διαβαστεί διαδοχικά ή να χρησιμοποιηθεί ως κατάλογος δραστηριοτήτων που μπορούν να προσαρμοστούν σε τοπικό επίπεδο.

Βιβλιογραφία και πλαίσιο αναφοράς.

Συμβούλιο της Ευρώπης, Compass – Εγχειρίδιο για την εκπαίδευση των νέων στα ανθρώπινα δικαιώματα, Στρασβούργο, τελευταία αναθεωρημένη έκδοση. Συμβούλιο της Ευρώπης, Σύσταση R(9)20 σχετικά με τη ρητορική μίσους. Ευρωπαϊκός Χάρτης για την Τοπική Ενημέρωση των Νέων. Οι εκθέσεις της σύμπραξης Hate Trackers Into Action και τα εθνικά ημερολόγια που εκπόνησαν οι επτά συνεργαζόμενες οργανώσεις. Τεχνικές σημειώσεις της Aequa-Tech σχετικά με το εργαλείο διαμεσολάβησης Deescalate που χρησιμοποιήθηκε στην ιταλική εκπαίδευση. Ανθολογία διαδικτυακού υλικού που παρήγαγε το έργο στην πλατφόρμα HateTrackers Web 3.0.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ, ΕΤΑΙΡΟΙ ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Γλωσσάριο επαναλαμβανόμενων όρων.

Ρητορική μίσους – κάθε μορφή έκφρασης που διαδίδει, υποκινεί, προωθεί ή δικαιολογεί το μίσος με βάση τη μισαλλοδοξία, μεταξύ άλλων μέσω στερεοτύπων και διακριτικής γλώσσας (Συμβούλιο της Ευρώπης, Σύσταση R(9)20). **SGYG** – Semiological Guerrilla Youth Group, η εθνική ομάδα νεαρών ακτιβιστών που συστάθηκε από κάθε εταίρο του έργου με σκοπό τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των τοπικών δραστηριοτήτων. **Εφαρμογή Web 3.0** - στο πλαίσιο του HTIA, η εφαρμογή HateTrackers, μια αποκεντρωμένη βάση δεδομένων προσβάσιμη μέσω του MetaMask, που χρησιμοποιείται για την ανάρτηση, την κατηγοριοποίηση και την αντίδραση σε περιεχόμενο ρητορικής μίσους. **Θέατρο Φόρουμ / Θέατρο Διαλόγου / Θέατρο Αναπαράστασης** - τρεις μορφές συμμετοχικού θεάτρου που αναπτύχθηκαν αρχικά από τον Augusto Boal και προσαρμόστηκαν στην Ουγγαρία για την αντιμετώπιση της καθημερινής ρητορικής μίσους στα σχολεία. **Compass** - το εγχειρίδιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εκπαίδευση των νέων στα ανθρώπινα δικαιώματα, το οποίο χρησιμοποιείται ως η κύρια παιδαγωγική αναφορά σε ολόκληρη την εταιρική σχέση.

Οργανώσεις-εταίροι.

C.I.F.A. ETS, Τορίνο, Ιταλία (επικεφαλής εταίρος); Hope For Children CRC Policy Center, Λευκωσία, Κύπρος; Youth Included, Πράγα, Τσεχία; Ελληνική Συμμετοχή Νέων, Αθήνα, Ελλάδα; Ίδρυμα Cromo, Βουδαπέστη, Ουγγαρία; AY Institute, Βίλνιους, Λιθουανία; RINOVA, Μάλαγα, Ισπανία; και ο τεχνικός εταίρος Aequa-Tech, ο οποίος συνέβαλε με το εργαλείο διαμεσολάβησης τεχνητής νοημοσύνης που χρησιμοποιήθηκε στην εκπαίδευση Deescalate.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Ηθικό πλαίσιο.

Το εκδοτικό έργο έχει καθοδηγηθεί από το εγχειρίδιο «Compass» του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα και από τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για την Τοπική Ενημέρωση των Νέων. Όσον αφορά τις εκδοτικές επιλογές σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και τις ψηφιακές τεχνολογίες (τα εργαλεία διαμεσολάβησης τεχνητής νοημοσύνης, την εφαρμογή HateTrackers Web 3.0, τη χρήση γενετικών μέσων), το πλαίσιο που υιοθετήθηκε είναι αυτό των **τριών νόμων της ρομποτικής του Ισαάκ Ασίμοφ**, οι οποίοι διατυπώνονται ως εξής: μην βλάπτεις κανένα ανθρώπινο ον· προστατεύε την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και αυτονομία· παραμένεις υπόλογος στην ανθρώπινη εποπτεία.

Ευχαριστίες.

Ειλικρινείς ευχαριστίες σε όλους τους νέους ακτιβιστές, τους συντονιστές, τους εκπαιδευτικούς, τους καλλιτέχνες, τους δικηγόρους, τους podcasters, τους ειδικούς πληροφορικής και τα μέλη της κοινότητας, των οποίων οι φωνές γεμίζουν αυτές τις σελίδες. Η δύναμη του Συλλογικού Έργου ΗΤΙΑ έγκειται στην προθυμία τους να μοιραστούν, με ειλικρίνεια, τόσο ό,τι πέτυχε όσο και ό,τι απέτυχε.

Μια τελική πρόσκληση.

Το παρόν Εγχειρίδιο έχει σχεδιαστεί ως ένα ζωντανό εργαλείο. Εκπαιδευτικοί, επαγγελματίες που εργάζονται με νέους, καλλιτέχνες και τοπικοί διοικητικοί υπάλληλοι καλούνται θερμά να αντλήσουν, να προσαρμόσουν και να συνδυάσουν εκ νέου τις πρακτικές που παρουσιάζονται εδώ, καθώς και να μοιραστούν τις δικές τους εμπειρίες με την κοινοπραξία ΗΤΙΑ. Ο ακτιβισμός κατά της ρητορικής μίσους αποτελεί, εκ φύσεως, μια συλλογική και μακροπρόθεσμη προσπάθεια: κάθε μεθοδολογία που τελειοποιείται σε ένα τοπικό πλαίσιο αποτελεί μια μικρή αλλά διαρκή συμβολή στον ευρωπαϊκό κοινό χώρο.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ

1. Συνδέστε το πρόγραμμα με έναν υπάρχοντα θεσμικό πόρο.

Πριν σχεδιάσετε δραστηριότητες, χαρτογραφήστε τα ήδη διαθέσιμα πολιτικά πλεονεκτήματα στο τοπικό πλαίσιο: σχολικά ραδιόφωνα, κοινοτικές βιβλιοθήκες, εργαστήρια civic-tech, στούντιο ηχογράφησης, δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς, πανεπιστημιακές σχολές, φεστιβάλ. Η εμπειρία του ΗΤΙΑ δείχνει με συνέπεια ότι η στήριξη ενός προγράμματος σε μια αναγνωρισμένη τοπική υποδομή παράγει συνέχεια, ποιότητα και εμβέλεια που μια νεοσύστατη πλατφόρμα δεν μπορεί να προσφέρει.

2. Προσδιορίστε τις τοπικές εκδηλώσεις ρητορικής μίσους.

Η ρητορική μίσους δεν εμφανίζεται με τον ίδιο τρόπο σε κάθε ευρωπαϊκή πόλη. Η έμφαση που δίνεται στη Λιθουανία στην αντικειμενοποίηση των γυναικών, η έμφαση που δίνεται στην Ουγγαρία στο καθημερινό μίσος στα σχολεία, η έμφαση που δίνεται στην Τσεχία σε μικροταινίες που αποκαλύπτουν την αόρατη βία και η έμφαση που δίνεται στην Ισπανία στις ιστορίες επιζώντων εκφοβισμού δεν είναι εναλλάξιμες: η καθεμία αντιμετωπίζει ένα συγκεκριμένο τοπικό φαινόμενο. Όσοι επιθυμούν να εφαρμόσουν το πρόγραμμα θα πρέπει να αντισταθούν στον πειρασμό να υιοθετήσουν μια μεθοδολογία ως έχει, και αντίθετα να επιλέξουν τη μεθοδολογία που ταιριάζει καλύτερα στην τοπική εκδήλωση του φαινομένου που έχουν αποφασίσει να αντιμετωπίσουν.

3. Σχεδιάστε μια πορεία, όχι μια εκδήλωση.

Τα πιο αποτελεσματικά εθνικά προγράμματα σε αυτό το Συλλογή δεν είναι μεμονωμένες εκδηλώσεις, αλλά διαδρομές διάρκειας ενός έτους: έρευνα, πρόσληψη, εκπαίδευση, δημόσια εκδήλωση, δημιουργική παραγωγή, έκθεση ή τελική συνάντηση. Κάθε φάση τροφοδοτεί την επόμενη, και οι συμμετέχοντες που συναντώνται σε ένα στάδιο επιστρέφουν συχνά σε μεταγενέστερα στάδια. Όσοι επιθυμούν να αναπαράγουν το πρόγραμμα θα πρέπει να προγραμματίσουν τουλάχιστον εννέα μήνες δραστηριότητας, με προσεκτική αλληλουχία.

4. Να έχετε πάντα ένα αναλογικό σχέδιο B για την ψηφιακή διαδρομή.

Όπου το έργο βασίζεται σε μια συγκεκριμένη ψηφιακή πλατφόρμα – την εφαρμογή HateTrackers Web 3.0 ή οποιαδήποτε διάδοχη – οι αναπαραγωγοί πρέπει πάντα να διατηρούν μια παράλληλη αναλογική διαδρομή. Εάν η πλατφόρμα αποτύχει, έχει προβλήματα συνδεσιμότητας ή αποδειχθεί απρόσιτη σε μέρος του κοινού, η αναλογική διαδρομή διατηρεί το πρόγραμμα σε κίνηση.

ΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΕΙΣ

Πλαίσιο αναφοράς.

Το εγχειρίδιο «Compass» του Συμβουλίου της Ευρώπης παραμένει το κύριο παιδαγωγικό σημείο αναφοράς για την εκπαίδευση των νέων σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διατίθεται δωρεάν στο διαδίκτυο από τη Διεύθυνση Νεολαίας του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η Σύσταση R(9)20 σχετικά με τη ρητορική μίσους, η οποία εκδόθηκε επίσης από το Συμβούλιο της Ευρώπης, παρέχει τον βασικό ορισμό που υιοθετήθηκε από την εταιρική σχέση ΗΤΙΑ. Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης για την Τοπική Ενημέρωση των Νέων προσφέρει το ευρύτερο επαγγελματικό πλαίσιο εντός του οποίου αναμένεται να λειτουργούν οι υπηρεσίες ενημέρωσης των νέων – και, κατ' επέκταση, οι υπηρεσίες κατά της ρητορικής μίσους – σε τοπικό επίπεδο.

Τεκμηρίωση του έργου.

Κάθε μία από τις επτά συνεργαζόμενες οργανώσεις έχει δημιουργήσει τη δική της εθνική τεκμηρίωση κατά τη διάρκεια του έργου: ημερολόγια SGYG, αναφορές μετά τις δραστηριότητες, σημειώσεις των συντονιστών των εργαστηρίων και ερωτηματολόγια ανατροφοδότησης. Τα υλικά αυτά φυλάσσονται από τις συνεργαζόμενες οργανώσεις και μπορούν να ζητηθούν μέσω του επικεφαλής του έργου, C.I.F.A. ETS στο Τορίνο. Η εφαρμογή HateTrackers Web 3.0 διατηρεί μόνιμο αρχείο των καταχωρίσεων ρητορικής μίσους και των αντι-αφηγήσεων που έχουν αναρτηθεί από τις ομάδες SGYG.

Συνέχιση του έργου.

Οι οργανώσεις που ενδιαφέρονται να ενταχθούν στο μοντέλο ΗΤΙΑ ή να το επεκτείνουν καλούνται να επικοινωνήσουν απευθείας με την κοινοπραξία. Τρεις τρόποι συμμετοχής είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτοι: η φιλοξενία μιας ομάδας τύπου SGYG στο πλαίσιο μιας υπάρχουσας οργάνωσης νεολαίας, η διοργάνωση ενός τοπικού εργαστηρίου με βάση μία από τις μεθοδολογικές κατηγορίες που καταγράφονται στον παρόντα τόμο, καθώς και η προσθήκη νέων καταχωρίσεων στην εφαρμογή HateTrackers, συνοδευόμενων από αντι-αφηγήσεις. Το Εγχειρίδιο θα συνεχίσει να εξελίσσεται με τις εμπειρίες που θα συνεισφέρουν οι νέοι εταίροι.

HATE INTO ACTION
TRACKERS